

T Ü R K İ Y E DİYANET VAKFI

KASIM 1993

HABER BÜLTENİ

28

Mevlid-i Nebevi KUTLU DOĞUM HAFTASI

ÖZEL SAYI

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ

Kasım 1993 - Sayı: 28

SAHİBİ

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
Şevki ÖZKAN
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü

Süreyya BALKIŞ
Genel Müdür Yardımcısı

*Yazı İşleri Müdürü
ve*

Yayına Hazırlayan
Selahattin AYVAZ
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler
Müşavir V.

Yayın Ekibi

Yüksel SEZGİN
Hasan ÇALIŞKAN

Adres:

Dr. Mediha Eldem Sok.
No: 89 - 06640
Kocatepe-ANKARA
Tel: 417 12 35 - 417 12 45
Fax: 418 19 00

Dizgi ve Grafik:

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler
Müşavirliği tarafından yapılmıştır.

Kapak : İsmail EV

Baskı:

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK VE TİCARET İŞLETMESİ

Bayındır Sokak No: 55 Kızılay/ANKARA
Tel: 425 27 75 • 418 59 49 Fax: 417 00 09

İÇİNDEKİLER

Başyazı	1
Kutlu Doğum Haftası	2
Karanlık çağı aydınlatacak ışık	3
Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle 56 il - 97 ilçede programlar düzenlendi	4
Muhteşem açılış töreni	5
Peygamberimiz insanlığa haysiyetini, toplumlara şerefini iade etmiştir	6
Hız.Muhammed bütün insanlığı bir aile saymıştır	9
İnsanlığı dünyaya taşımış bir milletiz	12
Kutlu Doğum Haftası, ülkemizin aydın birikimini seferber eden bir ilim, düşünce ve yüksek seviyeli aydınlama faaliyetidir	14
Yaşadığımız toplumda bu güzelliklerin ne kadar hakim olduğunu da görmemiz lazım	16
Batıda inanmayan, inanç bunalımına düşen bir insan, içerisinde bulunduğu toplumun dinine saygılıdır	17
Bin yıldır İslama adanmış bir millet olarak yaşıyoruz	19
Manzum Dua yarışması sonuçlandı	21
Hız.Muhammed ve Hoca Ahmed Yesevî (Panel)	22
Orta Asya Türk'ü değerlerini Ahmet Yesevîden öğrenecektir	23
Ahmet Yesevî, Türk-İslam fikir hayatını günümüze kadar etkilemiştir	24
Ahmet Yesevî, samimi, ihlaslı, konusuna hakim ve gayretli bir insandır.....	25
Hoca Ahmet Yesevî, dergahında dünya türklüğünün kucaklaşmasını sağlayacaktır	26
İslamiyet ve milletlerarası adalet (Konferans)	27
İslam dini, insanlık dinidir	28
Din ve vicdan hürriyetinin siyasal sistem açısından anlamı ve uygulanması	29
İslamda insan hak ve hürriyetlerinin evrensel ilkeleri	31
Osmanlıda millet sistemi	33
Balkanlarda müslümanlar	34
İslamda azınlıklar	35
Hukukta eşitlik, din ve vicdan özgürlüğü	37
Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle yerel basında çıkan haberler	39

BAŞYAZI

ZULMETİ YENİDEN NURA ÇEVİRELİM

1422 yıl önce Mekke'de öksüz bir çocuk dünyaya geldi. Bu doğumdan sonra, daha bir asır dolmadan dünya kökünden değişti, tarih bambaşka bir mecra akmaya başladı. İber yarımadasından Orta Asya bozkırlarına kadar dünyanın büyük bölümünde ezan sesleri duyulmaya başladı. İnsanlar, bitmez tükenmez bir enerji, sabır ve feragatla, 1422 yıl önce Mekke'de doğan bu öksüz çocuğun tebliğ ettiği dinî yaymaya başladılar.

İki cihan serveri sevgili peygamberimiz 1422 yıldır bize yol gösteriyor; ilahî görevini sürdürüyor. Onun ilahî mesajı, ilk günkü sıcaklığı ve kucaclayıcılığı ile yaşıyor.

Biz peygamberimizden, ilk önce esret-i mahlukat olduğumuzu öğrendik. "Ya eyyühe'n nas", "Ya eyyühe'l insane" hitapları, bütün insanlığa yapılmıştır. İnsan eşref mahluktur. Mahlukların en şereflişidir. İnsanlara adalet üze hükmedilmelidir. İnsanlar eşittir; kimsenin kimseye üstünlüğü yoktur.

Biz bu mesajları, bir hayat düsturu olarak aldık; tarih boyunca izinden gittik. Allah'a hamdolsun ki, 14 asırlık İslâm Tarihi bu düsturlarla yazılmıştır. Bakınız, Müslümanların hüküm sürdüğü topraklar hâlâ farklı milletlerin, farklı din ve dillerin varlıklarını olduğu gibi muhafaza edebildikleri yerlerdir. İslâm tarihinde Engizisyon karanlıkları, kızıl derili katliamları, din savaşları yoktur. Hz. Muhammed'in tebliğ ettiği dinin umdeleri, müslüman olmayan dünyanın, ancak 20. asrın başlarında lafzen idrak edebildikleri insanî prensiplerdir. Lafzen diyorum, zira 15. asırda Engizisyon'un Endülüs müslümanlarına uyguladığı işkence ve katliam, 1993 yılında Bosna Hersek'te aynen tekrar edilmektedir. Kirli bir çamurun içinde debelenen insanlık, kendini mahvolmaktan, dünyayı da mahvetmekten kurtulabilmek için 14 asır önce parıldayan, bugünde dipdiri aydınlık saçan sevgili peygamberimizin insanlık yüklü, adalet yüklü, huzur ve selamet yüklü mesajına kulak vermelidir.

Kendisinin inandığına inanmayanlara, kendisinden farklı bir ırktan gelenlere, farklı bir dili konuşanlara, müslümanların gösterdiği müsamahayı gösteren bir dinî topluluğu, tarihler kaydetmemektedir. Gayrimüslimleri Allah'ın emaneti bilen, onların canını, ırzını, malını kendi hayatlarından aziz tutan müslümanlar, 14 asır boyunca dünyaya iyiyi, güzeli, adaleti ve insanlığı öğretmişlerdir.

Her noktasından kan damlayan dünya haritasının üzerinden, tarihin kefil olduğu müslümanların tertemiz eli geçmelidir. Müslümanlar, bildiklerini, inandıklarını ve savunduklarını insanlığa bıkmadan, usanmadan öğretmeli, ezberletmelidir. Sadece müslüman dünya için değil, yer kürenin her köşesi için bu görev elzemdir.

Tarih karşısında alınımız açık. 500 yıl yönettiğimiz Balkanlar da, Sırp'ların 2 yılda yaptığı zulmün, işkencenin milyonda birini yapmadık. Ortodoks Sırp'ları, biz değil, Latinler 50 yıl yönetseydi, bugün bir Sırp topluluğundan kimse söz edemeyecekti.

Lübnan'da Nasturîleri, Kablıları, Dürzileri, Yahudileri 14 asır, barış içinde yaşatan bizdik. Biz çekildik, zulüm, kan deryası geldi.

1422 yıl önce doğan öksüz çocuğun, insanlığın eline tutuşturduğu kutlu ışık yanmaya devam ediyor. Bizler, müslümanlar, sadece ilahî hakikati, yaradana kulluğu değil; insanlık şerefini bu ışıkla idrak ettik. Bu ışığın aydınlığında zor günlerde yolumuzu kaybetmedik, selamete ulaştık. Bu ışık önümüzü ve arkamızı aydınlatmaya devam ediyor. Bu tertemiz ışık yağmurunun altında yeniden yıkanalım. Yeniden zulmeti nura çevirelim.

Kutlu Doğum'un 1422'ncisini idrak ettiğimiz şu günlerde, yüce Peygamberin ümmeti olma şerefini hakkıyla yaşayalım.

*Hayrettin Şallı
Mütevelli Heyeti Üyesi*

MEVLİD-İ NEBEVÎ

KUTLU DOĞUM

HAFTASI

Türkiye Diyanet Vakfı, Kutlu Doğum Haftasıyla, Muzafferüddin Gökborü'nün di-
rayet ve liyakatinin, Süleyman Çelebi'nin gürül gürül akan aşkının parlak mirasını
diriltmek, bu haftayı bir medeniyet hamlesinin temel taşlarından biri yapmak is-
temiştir. Mevlid Kandilini aslına ve özüne layık bir ufukla yeniden diriltmek is-
temiştir.

Kutlu Doğum; Mevlid Kandili ve kutlamalarına yeni bir anlayışla yaklaşmak,
günün şartlarına, hadisenin tarihî boyutuna ve geleneğine uygun bir düşüncüyü
file çıkartmaktır. İslâmiyet, aziz milletimizi, birarada tutan, kaynaştıran, ortak he-
deflere yönelten kutlu güç kaynağımızdır.

Günümüzde değişen hayatın kargaşası, yeni iletişim araçlarının küçülttüğü
dünya, dinî tefekkürün, hayatın canlanacağı ve topluma doğru akacağı yeni ka-
nallar, yeni imkanlar ve yeni sınırlar getirmektedir. Bu yolda İslâmiyetin birleştirici,
bütünleştirici, huzur ve barış getiren mesajı, daha güçlü, daha tesirli aktarılmalı ve
işitilebilmelidir. Mevlid Kandili, tarihte oluşturduğumuz güçlü gelenekle hayırlı bir
vesile, bulunmaz bir fırsattır.

Vakfımızın temel gayelerinden biri, İslâmiyeti gerçek haliyle halka anlatmak ve
insanları aydınlatmaktır. Çünkü cehalet karanlıktır, ilim aydınlıktır. Bunalan, sıkışan
insanlığa, bu aydınlığı, ihtiyacımız olan ilim ve tefekkürü yaymaktır.

Kutlu Doğum, dinî tefekkürü, dinî hayatı, ilmi, irfanı cami dışına taşımak, en
geniş ve etkili şekilde halka aktarmak için oluşturulmuş bir geleneğin adıdır. Pey-
gamberimizin veladeti vesile yapıldığı için kutlu bir teşebbüstür. 21. yüzyılın
"Vesîletü'n Necat"ıdır.

KARANLIK ÇAĞI AYDINLATACAK IŞIK

Müslümanların, hele bir yol ağzına gelmiş Türkiyeli müslümanların fikrin aydınlığına, ilmin rehberliğine şiddetle ihtiyaçları vardır. Dünyaya hükmeden bilgidir. İslâmın hakikatleri, dünyanın reel gerçekleri, tarih, kültür, medeniyet ve geleceğe açılan pencereler, ilmin, irfanın kurduğu köprülerle ulaşılabilir olacaktır. bu yüzden ilim ve fikir hamlesi, hurda bir teferruata dair olsa da dikkatle izlenmeli, desteklenmelidir.

Türkiye Diyanet Vakfı, her yıl kutladığı “Kutlu Doğum Haftası”nda bir konuyu ön plana çıkartmakta, bu konu etrafında kürsüleri hatiplere, salonları halka açmaktadır.

Hakikat, bazen halkın içinde, bazen bir yüce dağın tepesinde keşfedilir. İzbe bir odada yıllar yılı süren araştırmaların, tefekkürün dünyayı değiştirdiği çok görülmüştür. Her gönüllü kuruluşun, her hayrî kuruluşun, her organizasyonun görevi, kurak toprakların suya doyması gibi, ilmin kapılarının halka açılması, tefekkürün en ücra köşedeki insana bile ulaştırılmasıdır.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın yaptığı işte budur. Değerli ilim ve fikir adamları, üniversite odalarından, tıklım tıklım salonların hatip kürsülerine çıkıp, halka sahip oldukları ilmi tefekkürü nakledecekler; bir ışık hüzmelerini müslümanların arasına göndereceklerdir. Gönderilecek ışık hüzmeleri, hayatın içinden, dünyanın ahvalinden olacaktır. Bu düşünceyle, bu yılki konu “İslâmiyet ve Milletlerarası Adalet” olarak tespit edilmiştir. Milletlerarası Adalet, bugün dünyada var olmayan bir özlemdir. Saldırganlaşan etnik ayrımcılığın yayıldığı, güçlünün zayıfı ezdiği, haksızın hükümlan olduğu bir dünyada, milletlerarasında adalet yoktur. Milletlerarasında tesis edilecek adalet, ancak İslâmiyetin şaşmaz düsturlarından çıkartılabilir; İslâmiyetin mütemmim cüz'ü olarak düşünülebilir.

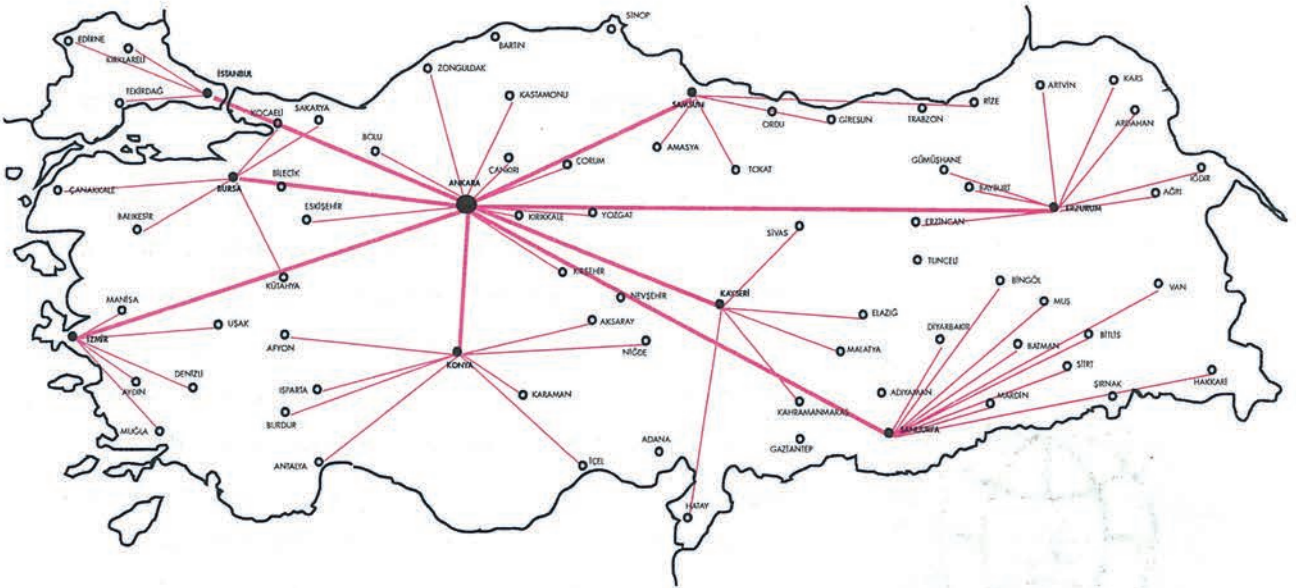
Anadolu insanı kendi aydınını, aracasız ve tefekkürle dinledi...

Türk aydını, kendi halkını; O temiz ve saf Anadolu insanını gönülden kucakladı.

Akılla-gönül, ilimle-tefekkür bir bedende buluştu.

KUTLU DOĞUM HAFTASI MÜNASEBETİYLE 56 İL - 97 İLÇEDE PROGRAMLAR DÜZENLENDİ

Türkiye Diyanet Vakfı'nın beş yıldan beri gelenek haline getirdiği Kutlu Doğum Haftası, bu yıl 56 il ve 97 ilçede Genel Merkez tarafından düzenlenen, ilmi ve kültürel toplantılarla kutlandı. Bilindiği gibi Türkiye Diyanet Vakfı, Peygamberimizin doğum günü olan Mevlid'i, Kutlu Doğum Haftası adıyla bir hafta süren ilmi toplantılarla 1989 yılından beri kutluyordu. Giderek yaygınlık kazanan ve geniş ilgiye mazhar olan kutlama programları, bu yıl 56 ili 97 ilçeyi içine alacak şekilde yaygınlaştırıldı. Bu illerde, ilim adamlarının konuşmacı olarak katılımıyla, halka açık konferanslar ve paneller düzenlendi. Bazı illerimizde ücretsiz sağlık muayenesi ile halka hizmet verildi.

Vakfımız Genel Merkezi, İlahiyat Fakülteleri Dekanları ve İl Müftülerimizin işbirliği ile bu yıl Kutlu Doğum Haftası kutlamaları 56 il ve 97 ilçede kutlandı.

Kutlu Doğum Haftası açılış törenine büyük ilgi gösterildi.

MUHTEŞEM AÇILIŞ TÖRENİ

Kutlu Doğum Haftası'nın Ankara'da düzenlenen açılış töreni, 29 Ağustos Pazar günü saat 10.00 da Türkiye Diyanet Vakfı Kocatepe Konferans Salonu'nda yapıldı. Manzum Dua yarışması ödüllерinin de dağıtıldığı açılış töreninde, Başbakan Tansu Çiller, Devlet Bakanı Necmettin Cevheri, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Yayın Kurulu Başkanı Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay, Refah Partisi Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, Büyük Birlik Partisi Genel Muhasibi İsmet Gür, DYP Gaziantep Milletvekili ve Yayın Kurulumuzun eski üyesi Ayvaz Gökdemir, birer konuşma yaptılar.

Toplantıya, Süleyman Arabulan tarafından Kur'an-ı Kerim okunması ile başlandı. Daha sonra dinleyicilere, Vakfımızın Personel ve İdari İşler Müdürü Yusuf Erdoğan tarafından kısaca Peygamberimizin hayatı anlatıldı.

1990 yılında Vakfımızın açtığı Nat-ı Şerif yarışmasında birinci seçilen "Yağmur" isimli şiir, şairi Nurullah Genç tarafından okunurken salonda bazı dinleyicilerin ağlaması dikkati çekti.

Törende ilk konuşmayı, Vakfımız Yayın Kurulu Başkanı Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay yaptı.

Prof.Dr. Süleyman Hayri BOLAY :

PEYGAMBERİMİZ İNSANLIĞA HAYSİYETİNİ TOPLUMLARA ŞEREFİNİ İADE ETMİŞTİR.

(İnsanın tabiata ve dış dünyaya hakim olmasının yolu, insanın kendi iç dünyasına hakim olmasından geçer)

Kutlu Doğumunuzu kutlamakla söze başlıyorum, hepinize hoşgeldiniz diyor, saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

Kutlu Doğum, yani Mevlid-i Nebevi; Peygamberimizin doğumu. Niçin kutluyoruz? Çünkü peygamberimizin, insanlığın gördüğü en büyük insan olduğuna inanıyoruz. Peygamberimizin insanlığa en büyük değerleri getirdiğine inanıyoruz. Ve insanın haysiyetini en çok yücelten kimse olduğuna inanıyoruz.

İnsanlık, başlangıçtan beri çeşitli mücadelelerin içine girmiştir. Yani ta ilkel zamanlardan bu tarafa daima çevresiyle mücadele etmiş, ama diğer varlıklardan farklı olarak çevresini kendisine uydurmaya çalışmıştır. Rönesans'tan sonra ortaya çıkan tabiata hakim olma duygusu da bunun yeni bir tezahürüdür. Yalnız tabiata veya dış dünyaya hakim olmanın yolunun iç dünyaya, insanın kendi iç dünyasına hakim olmaktan geçtiğini, insanlık oldukça geç anlamıştır.

Her ne kadar, peygamberler kendilerine rehber olarak gelmişlerse de ve ilâhî rehberler onları daima uyarılmışlarsa da, insanlardan bir grup, zaman zaman onlara karşı çıkmışlar ve hatta peygamberlerin devirlerinin ka-

panmasından sonra, getirdikleri dinlerin tesirinin azalmasıyla, onlar da daha başka yollara saparak, kendi elleriyle kurdukları medeniyetleri geriletmişler veya onların yıkılmasına yol açmışlardır. Ve sadece medeniyet yönünden değil, ahlâk yönünden de, sosyal hayat yönünden de çöküşün yaşandığı çok çeşitli devirler ve zamanlar olmuştur.

İşte peygamberimizin doğduğu, ortaya çıktığı zamanlar da, böyle devirlerden bir devirdir. İstiklâl marşımızın şairi Mehmet Akif Ersoy merhum, 'Bir Gece' adlı şiirinde, peygamberimizin doğduğu zeminin durumunu şu mısralarla ifade eder;

Ondört asır evvel, yine böyle bir geceydi
Kumdan, ayın ondördü, bir öksüz çıkıverdi.
Lakin; o ne hüsrandı ki; hissetmedi gözler
Halbuki kaç bin senedir bekleşmedelerdi.
Nerden görecekler, göremezlerdi tabii
Bir kerre zuhur ettiği yer en sapa yerdi.
Bir kerre de ma'mure-i dünya o zamanlar
Vahşetler içindeydi, bugünden de beterdı.
Sırtlanları geçmişti beşer yirticilikta
Dışsız mı bir insan, onu kardeşleri yerdı.
Fevzâ bütün âfâkın sarmıştı zeminin
Salgındı, bugün şark, yıkan tefrika derdi.
Derken büyümüş, kırkına gelmişti ki öksüz,
Başlarda gezen kanlı ayaklar suya erdi.
Bir hamlede insanlığı kurtardı o masum
Bir hamlede kayserleri, Kısraları serdi.
Aczin ki, ezilmekti bütün hakkı, dirildi;
Zulmün ki, zeval aklına gelmezdi, geberdi.

İşte, Allah'ın Resulü, böyle bir zeminde ortaya geldi. O, bir iddia ile ortaya çıktı: İnsanlığa haysiyetini iade edecek, toplumlara şerefini iade edecek, insanların ruhlarını coşturacak, ruhlarını arındıracak, kafalarını değiştirecek, zihniyetlerini değiştirecek, düşünme tarzlarını değiştirecekti. Ve bunu da yaptı. Bu en büyük inkılaptır. Ruh'ta yapılan, zihinde yapılan, kafada yapılan en büyük inkılap. Ve bu inkılaptan yeni bir toplum, yeni bir şahsiyet, müslüman denilen bir şahsiyet ortaya çıktı. Bu müslüman denilen şahsiyet en kısa zamanda, tarihte ve coğrafyada, Dünya toplumu ve insanları içerisinde yerini kendi gücüyle aldı ve yerleşti.

Ve böylece Müslüman toplumu, Müslüman devleti ve Müslüman medeniyeti denilen medeniyet; bu dinamizmin bu inkılabın, bu meydan okumanın neticesidir.

O, bir iddia ile ortaya çıktı: İnsanlığa haysiyetini iade edecek, toplumlara şerefini iade edecek, insanların ruhlarını coşturacak, ruhlarını arındıracak, kafalarını değiştirecek, zihniyetlerini değiştirecek, düşünme tarzlarını değiştirecekti.

Peygamberimiz, belki ilk defa, esir aldığı düşmanının, çocuklarına, kendi yakınlarına, arkadaşlarına okuma-yazma öğretmek üzere, öğretmen tayin eden kimsedir. Yani ce-halete karşı açmış olduğu savaşta, bilginin, öğrenmenin, ilmin ve bunun neticesi olarak da fikrin, düşüncenin, te-fekkürün, insanlık için en lüzumlu şey olduğunu, me-deniyetin temeli olduğunu anlamış, anlatmış ve buradan da, kısa zamanda o parlak İslâm medeniyeti doğmuştur.

O, gerek çocukluğunda, gerek daha sonraki ya-şayışında, tam bir örnek insan olarak yaşamıştır. Her ha-liyle, her düşüncesiyle, her hareketiyle örnek alınabilecek bir kimsedir. Benimsemiş olduğu prensiplerin tatbikinde; kendi yakınları da veya düşmanları da olsa hisse kapılarak en küçük bir davranışta bulunmamıştır. Çünkü onun ge-tirmiş olduğu din, haksız yere bir insanın öldürülmesini, bütün insanların öldürülmesini kabul eden bir dindir.

O, tabiri caiz ise, bir barış güvercini gibi, daima barış için çalışmış, mecbur edilmeyince savaşmamış, savaşa gi-derken de barış yolları aramaktan bir an bile hâli kal-mamıştır. Barışı ön plana aldığı için dünyada ilk defa Me-dine anlaşmasını yapmış veya anayasayı hazırlatmıştır. Savaşlarda da insana verdiği önemi daima ön planda tut-muş, mümkün olduğu kadar az zayıat verilmesine ça-lışmış, irili ufaklı, katıldığı yüze yakın savaşta, şehid olan veya düşman cephesinde verdirilen zayıat sayısı üçyüz ci-varındadır. Bilhassa, savaş halinde çocukların, kadınların, ihtiyarların titizlikle korunmasını en büyük amaç edinmiş ve bunu prensip olarak kendi arkadaşlarına da be-nimsetmiştir.

Medeniyetin ve tekniğin zirveye ulaştığı 20. asırda ve şu 21. asrın eşiğinde bulunduğumuz bu günlerde Bosna-Hersek gibi, Karabağ gibi, Filistin gibi, Somali, Eritre ve benzeri yerlerde çocuklara, ka-dınlara, yaşlılara, güçlülere veya güçsüzlere akla, hayale gelmeyecek şekilde yapılan zulüm ve işkenceler ve bunları seyreden güçlü devletler karşısında, insanlığın manen ne kadar seviye kaybetmiş olduğunu görüp de hayıflanmamak ve pey-gamberin ilkelerinin ne kadar yüce olduğunu takdir etmemek mümkün değildir.

Hz. Peygamber bir rahmet pey-gamberiydi, bir lanet peygamberi değildi. Onun için insanların kalp-lerini ve kafalarını kazanmaya ve onları aydınlatmaya, nur-landırmaya gelmişti.

Kendisini Taif yolunda taş a tutan akrabaları veya Taiflilere karşı lanet etmesi, beddua etmesi istendiği

zaman "Ben rahmet peygamberiyim, lanet için gelmedim, Onların çocuklarından, onların neslinden Müslümanlar çı-kacaktır." diye bu lanet etmeyi reddetmiştir. Hatta Uhud muharebesinde, düşmanları O'nu öldürmek için üzerine hücum ettiğinde, hendeğe yuvarlanmış, mübarek yüzü ya-ralanmış, dışı kırılmış, yüzü kapalı, yüzü koyun hendekte dururken bile, kendisine, lanet etmesi için ısrar edildiği halde yine reddetmiştir. O'nun için diyoruz ki; Hz. Mu-hammed (A.S.M.) sevgi peygamberidir. Sevginin de en büyük timsalidir, rahmetin de en büyük timsalidir.

Batılılar, Hz. İsa'yı sevginin timsali olarak gösterirler. Batıların felsefede, sanatta, edebiyatta ve bütün dallarda en çok işledikleri konu şarite (charité) konusudur, yani sevgi ve merhamet konusudur. Ama, Hz. İsa'nın ve ta-raftarlarının merhamet anlayışı; Hz. Peygamberin getirdiği, yaşadığı ve yaşattığı merhamet anlayışının yanında, bir hayli geride kalır.

Hz. Peygamber, kararlarında ve bunların tatbikinde fev-kalade ısrarlı idi. Demin de hayatından bahsedilirken işaret edildi: Kendisine bu davadan vazgeçmesi için her türlü, bugün makbul sayılan para gibi ve benzeri tekliflerin hepsi sık sık getirildiği halde, bunları reddetmiştir ve kararlılığını göstermiştir.

Hz. Peygamber, devlet başkanı olduğu zaman da bile bizden birisi gibi yaşamıştır. Bir kral gibi lüks bir hayat ya-şamamıştır, yaşamayı da reddetmiştir. Tevazu içerisinde yaşamıştır. Hatta öyle ki; Mekke fethedildiği zaman, Mekke sokaklarından geçerken bir kadının korkudan tit-rediğini görmüş, ona yaklaşmış, muzaffer bir kumandan ol-duğu halde, Mekke fatihi olduğu halde ona yaklaşmış, "**Ne korkuyorsun? Ben bir kral değilim, Kuru ekmek yiyerek yaşayan bir kadının çocuğuyum.**" demiştir. Yani bizden birisi, aramızdan birisi ve bizim gibi yaşayan, sade hayatı ve temiz hayatı yaşayıp örnek olan bir kimsedir.

Hız. Peygamberin getirmiş olduğu hayat tarzında, demin de kısmen ifade edildi; fakir ile zengin, yoksul ile kimsesiz daima rağbet görmüş, itibar görmüş, hakları korunmuş, hakları düzeltilmiş, aynı zamanda köle ile efendi hizmetçi ile veya hizmetli ile sahibi aynı seviyede tutulmuş, aynı haklara sahip kılınmıştır.

Kendilerinden önceki düzenlerin vermiş olduğu köle gibi bir takım sıfatların birdenbire kaldırılması mümkün olmadığı için, bunlar yavaş yavaş kaldırılma yoluna gidilmiş ama uygulamada fiilen kaldırılmıştır.

Peygamberimizin, tabii vasıfları, şahsiyetinin üstünlüğü, sayılmakla, konuşulmakla, anlatılmakla bitmez; O, aynı zamanda bir vefa örneği idi.

Kendisinin çocukken veya gençliğinde, yardım gördüğü hiç kimseyi unutmadığını ve onlara sonraları daima yardım ettiğini ve halini hatırlı sorduğunu biliyoruz.

Bir küçük örnek vermek istiyorum; küçük gibi görünüyor, aslında büyük. Bilindiği gibi peygamberimiz, dedesinin vefatından sonra amcası Ebû Talib tarafından büyütülmüştür. Ve burada da en büyük rolü üstlenen, vazifeyi üstlenen yengesi yani Ebû Talib'in hanımı Fatıma'dır. Peygamberimiz; peygamber olduktan, daha sonra Medine'ye gelip devleti kurduktan, devlet başkanı olduktan sonra, Fatıma'nın birgün ölüm haberini alır. Gözleri yaşarır ve der ki; "Şu gömleğimi götürün, ona kefen yapın." Sonra da kabrine gider, kazılan kabrin içine iner, uzanır. Bir süre öyle uzanmış vaziyette kalır. Sonra kalkar, cenazeyi bizzat kendisi kabre koyar ve sonra da çıkar. Sahabe, arkadaşları şaşırılmışlardır: Hiç kimseye yapmadığı bir muamele yapmıştır. "Neden ya Resulallah böyle bir şey ya-

İnsanlık, peygamberimizin getirdiği prensiplere ve hayat tarzına daha yakın durduğu zaman huzurunu artıracak ve bu boşluğu rahatça doldurabilecektir.

pıyorsunuz?" demişlerdir. Peygamberimiz de demiştir ki; "O benim annemdi. O, yani Fatıma, çocuklarını doyurmadan beni doyurur, onları giydirmeden önce beni giydirir, onları yıkamadan önce beni yıkar, onları uyutmadan önce beni uyutur. Bütün ihtiyaçlarımı karşılar, ben büyüyünceye kadar ve o evden ayrılincaya kadar bu muamele böyle devam etmiştir. Ona karşı sonsuz bir vefa borcum vardır. Ben ona gömleğimi kefen yaptım ki; vücudu ateş görmesin. Kabre uzandım ki; kıyamete kadar beni yanında hissetsin" demiştir.

İşte peygamberin vefası da budur. Halbuki **bugün insanlık bu faziletlere, bu ahlâkî yüceliğe ne kadar muhtaçtır.**

Demin Rönesanstan bahsettim. Rönesans, öyle bir hadisedir ki; insanın tabiatüstü alem ile, metafizik alem ile, daha doğrusu Allah ile bağlarını koparmıştır. Ve bunu ilim adına yapmıştır, insanlık adına yapmıştır. hümanizm adına yapmıştır. Ama insanı Allah'ından uzaklaştırma, insanda büyük bir boşluk doğurmuş, yüzyılımıza kadar onu, bunalımlara itmiştir.

İnsanlık Rönesanstan bu tarafa, gelişen bir şekilde manen boşluğa ve bunalıma düşmüştür. Maddecî felsefelerin doğurduğu boşluğu, diğer birtakım felsefeler tamamlamaya çalışmıştır, hatta, bugün, son günlerde, batıda ve Türkiye'de son birkaç senedir en çok üzerinde durulan, konuşulan, yazılan, post-modernizm denen felsefî akım, Rönesanstan bu tarafa gelen aydınlanmacı ve diğer felsefeleri yıkmaya çalışan ve onları ağır şekilde tenkid eden bir akımdır. Niye? Rasyonalizme karşı irrasyonalizmi müdafaa ediyor; görünene karşı görünmeyeni müdafaa ediyor; Tabiata karşı tabiatüstünü müdafaa ediyor, insanın iç dünyasının boşluğunu dile getirmeye çalışıyor. Halbuki insanlık, gerek batıda olsun, gerek doğuda olsun, bu boşluğun daha başka şekilde doldurulabileceğini bilmektedir ve biz de diyoruz ki bunun için; **insanlık, peygamberimizin getirdiği prensiplere ve hayat tarzına daha yakın durduğu zaman huzurunu artıracak ve bu boşluğu rahatça doldurabilecektir.**

Şimdi sizlere o büyük zât'ın mübarek sözlerinden bazılarını nakledeceğim:

"(Kur'an-ı Kerim) Allah'ın kitabıdır. En sağlam bağ takvadır. Dinlerin en hayırlısı Hz. İbrahim'in dinidir yani İslâm'dır.

Mü'minin mü'mine sövmesi, fasıklıktır; Mü'minlerin birbiriyle savaşması küfürdür; Mü'minlerin gıybetini yapmak, Allah'a asi olmaktır; Mü'minin malı da, kanı da kutsal; kim fena birşey üzerine yemin ederse, Allah, onun yeminini yerine getirmez. Affedeni Allah'ta affeder; bağışlayana, Allah'ta bağışlar. Kim öfkesini yenerse, Allah onu mükâfatlandırır. Kim belaya sabrederse, ona karşılığını verir."

Bir sözü ile sözümü bitirmek istiyorum. Bence bu söz, bütün müesseselerin kapılarına ve hatta mümkün olsa da Birleşmiş Milletlerin binasının cephesine kazılarak yazılması yerinde olan bir sözdür. İnsanlarla ilişkilerin nasıl kurulup, nasıl devam ettirilmesi gerektiğini, değişmez ve eskimez bir prensip halinde ortaya koyan bir sözdür. Şöyle buyuruyor:

"Dostunu çok övme ki, birgün gelip yerecek olursun; düşmanını çok yerme ki, bir gün gelip övecek olursun." Saygılarımla.

Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri YILMAZ :

HZ. MUHAMMED BÜTÜN İNSANLIĞI BİR AİLE SAYMIŞTIR

Kutlu Doğum Haftası'nın önemi ve Peygamberimizin insanlığa getirdiği mesajı hakkında görüşlerini belirtmek üzere Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz bir konuşma yaptı.

"Sayın Başbakanım, sayın misafirler, TRT ve basının güzide mensupları;

Hz. Muhammed (A.S.M.) 1422 doğum yılı mü-nasebetiyle Türkiye Diyanet Vakfı'nın düzenlediği Kutlu Doğum Haftası'nın açılışına hoşgeldiniz. Türkiye Diyanet Vakfı adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlarım.

Kutlu Doğum Haftası ilk defa 1989 yılında, Mevlid Kandilinde kutlanmaya başlanmıştır. Türkiye Diyanet Vakfı'nın böyle bir hafta ihdas etmekteki gayesi; Hz. Peygamberimizin doğum gününü, bir ilim ve tefekkür faaliyetinin mesnedi yapmaktır.

Biliyorsunuz, Müslümanlar kutlu günlerini sevinçle geçirirler, birbirleriyle tebrikleşirler, yoksulları doyururlar, çiplakları giydirebilirler, tek kelimeyle böyle mukaddes günler birlik ve beraberliğimizin pekişmesine de büyük katkıda bulunmuş olur.

Mevlid geleneği, Türklere has bir olaydır. Yani, Hz. peygamberimizin sene-i devriyesini kutlamak, Türk milletine hastır. 11. yüzyıldan itibaren, Erbil Atabeği Muzefferüddin Gökbörü'den beri devam etmektedir. Bugün birçok islam ülkelerinde de mevlid kandili yapılmaktadır. Ancak ülkeler, bu geleneği Türk milletinden almışlardır.

Biliyorsunuz, her zaman, her vesileyle okuduğunuz ve okuttuğumuz Süleyman Çelebi'nin mevlidi, halkımıza büyük bir manevi haz vermektedir.

Çok mevlidler yazılmıştır. Fakat Süleyman Çelebi'nin mevlidi, Türk edebiyatının emsali bulunmaz bir şaheseridir. Koca bir tasavvufu bir satıra sığdırabilir? Bunu Süleyman Çelebi başarmıştır. Hz. Muhammed'den bahsederken;

"Zatına mir'at edindim zatını

Bi'le yazdım âdım ile âdını"

Koca bir hakikat, koca bir tasavvuf burda yatmaktadır. Bu vesileyle Süleyman Çelebi'yi rahmetle anıyorum, ruhu şâd olsun.

Değerli misafirler,

Hz. Muhammed (A.S.M.)'ı anlatmak, O'nu övmek bizim haddimiz değildir. Naçiz kalemler onu anlatamaz, diller onu vafedemez; çünkü O'nun meddahi Allah'tır. O hiçbir zaman beşer üstü bir varlık olduğunu iddia etmemiştir. Ben Allah'ın kulu ve peygamberiyim demiştir. Ancak, bütün beşeriyeti bir araya getireceksiniz, avamı ile havas'ı ile, Hz. Muhammed'in yanında deryadan bir katre olur.

Peygamberimizin meşhur şairi bunu şöyle dile getiriyor; "Ben sözlerimle Hz. muhammed'i övmüş değilim; O'nu övemedim. O'ndan bahsetmekle kendi sözlerime değer kazandırdım."

Değerli misafirler,

Hz. Muhammed'in va'zettığı ulvî prensipler bugün de geçerliliğini muhafaza etmektedir. Bazılarının iddia ettiği gibi; Hz. Muhammed ve O'nun getirdiği mukaddes Kur'an, köhnenemmiştir, eskimemiştir. Hürriyet, kardeşlik, eşitlik, adalet gibi yüce prensipleri, Hz. Muhammed bundan 14 asır önce, Arafat'ta Veda Hutbesini irad ederken, dile getirmiş ve bütün cihana duyurmuştur.

***Hürriyet, kardeşlik, eşitlik, adalet gibi
yüce prensipleri, Hz. Muhammed bundan 14
asır önce, Arafat'ta Veda Hutbesini irad
ederken, dile getirmiş ve bütün cihana du-
yurmuştur.***

Bu yüce prensipler Batıya, Fransız ihtilal'inden sonra ancak geçmiştir. Ne diyordu Hz. Muhammed? Bakınız, O'nun getirdiği ulvî prensiplerin bugün de kıymetini muhafaza ettiğini kısaca bir görelim.

Bugün Dünya, aşiretçilik, kavmiyetçilik, ırkçılık ıstırabından inim inim inlemektedir. Hz. Muhammed Kusva adlı kızıl tüylü devenin üzerinde, 14 asır önce cihana şunu duyuruyordu:

"Hiçbir ırkın diğer bir ırk üzerinde üstünlüğü yoktur. Arabın Acem, Acemin Arap; yani Arabın Arap olmayan, Arap olmayanın da Arap üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Yani ırk üstünlüğüne dayanan teoriyi Hz. Muhammed kökünden reddetmiştir.

Yine Peygamberimiz Veda Hutbesinde "siyahın beyaz, beyazın siyah üzerinde üstünlüğü yoktur" diyor. Bugün hala, ileri ülkelerde bile, medeni ülkelerde bile bu mesele halledilmiş değil. Biliyorsunuz, Amerika'da siyah-beyaz mücadelesi uzun süre devam etti, bugün de bu mesele, halledilmiş değil. Nedir bu insanların suçu? Derilerinin siyah olması. Bir insanın derisinin siyah veya beyaz olması kendi elinde midir? Bu bir kader işidir. İşte Hz. Muhammed 14 asır evvel, "siyahın beyaz, beyazın siyah üzerinde üstünlüğü yoktur" buyuruyor.

Bilal-i Habeşi, hepinizin bildiği gibi siyah bir köledir, onu müezziniğe getiriyor, Hz. Ömer gibi bir zat, Bilal-i Habeşi için "Bizim efendimizdir." tabirini kullanmıştır. Ve Hz. Peygamber, kölesi Zeyd'i ordu kumandanı tayin etmiştir. İslâm budur.

Dil üstünlüğünü de yine Hz. Peygamber Veda Hutbesinde ortadan kaldırmış : "Ey insanlar! Allah birdir. Din de birdir. Babanız bir, anneniz de bir. Hepiniz Adem'den yaratıldınız, Adem ise topraktan yaratılmıştır. Uyanık olun! Arapça ne sizin annenizdir, ne de babanızdır. O sadece bir dildir. Arapça konuşana Arap demişler." İşte Hz. Muhammed'in va'z ettiği prensip, bugün geçerliliğini muhafaza etmiyor mu aziz dinleyenlerim.

Hz. Peygamber, bütün insanlığı bir aile saymıştır. Kur'an diyor ki, "Siz tek bir ümmetsiniz. Ben de sizin Rabbinizim; bana kullukta bulununuz." Ve bütün insanlığa şefkatli davranmayı dinimiz emretmiştir. Hz. Muhammed'in kendisi bir şefkat deryasıdır.

İran'ın, bundan takriben 750 yıl önce yaşamış meşhur bir şairi vardır: Sadi. Bir müslüman olarak Farsça bir kitabında şöyle diyor: İnsanoğlu, dikkat buyurun sadece Müslümanlar değil, bütün insanoğulları, dünyada yaşayan bütün insanoğulları, bir vücudun organları gibidir. Çünkü hepsi aynı cevherden yaratılmışlardır. Biz Fatih'de Rabbül-Alemin demiyor muyuz? Allah, bütün alemlerin Rabbidir. Sadece Müslümanların değil, Hristiyanların da, Yahudilerin de, Mecusilerin de, top yekün varlığın sahibidir.

İşte Hz. Peygamber'in işaret ettiği gibi, İslâm iki esas temel üzerine oturtulmuştur. Biri, Allah'ın emirlerine itaat, diğeri yarattıklarına şefkatli davranmak.

Hz. Peygamberin getirdiği o ulvi prensiplerinden birine daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Buyuruyor ki; "Mübalağa etmeyiniz, diğer ümmetlerin helakine sebep mübalağa etmeleri olmuştur." Yani aşırı gitmeyiniz. Sizden önceki milletlerin helakine sebep aşırılıkları olmuştur. Allah'ın Resuluna da mübalağa etmek mümkündür; haşa O'na Allah demek suretiyle. Ama insan dinden çıkmış olur. Bunun için, mübalağayı da peygamberimiz Veda Haccında, Arafat'ta irad buyurduğu hitabede "mübalağa etmeyiniz" diyor.

Hasan Bin Sabit, peygamberimizin meşhur şairidir bildiğiniz gibi. Müslüman olduktan sonra şiirlerinin kıymet-i edebiyesi kaybolmuştur. Yani İslâm olmadan evvel yazdığı şiirler daha çok edebi kıymeti haizdir. Sebebi? Çünkü, Müslüman olduktan sonra mübalağa edememiştir. Şairlik bir mübalağa sanatıdır. Mübalağa etmeyiniz, diyor peygamberimiz. Onun için şiirlerinin değeri düşmüştür Hasan Bin Sabit'in.

Bugün peygamberimizin getirdiği bu umdelere ne kadar çok muhtacız.

Yine peygamberimiz, Veda Hutbesinde, o gün beşeriyetin mazlum sınıfını teşkil eden kadını da, layık olduğu içtimai mevkiye yükseltmiştir. Öyle bir mevkiye getirmiş ki, cenneti annelerin ayaklarının altına sermiştir.

Hz. Peygamberimizin eşi Hz. Aişe, sahabe içerisinde çok bilgili, allâme bir hanımdır. Hz. Ebu Bekir, Ömer gibi zâtlar gidip ondan fetva alıyorlardı. Ve bir savaşta, cemel vakasında bir orduyu yönetmiştir, Hz. Aişe, Harun-er Reşid'in hanımı Zübeyde Hanım, yine zamanının bir allâmesiydi, Bağdat medreselerinde ders okuturdu. Kadın haklarını da peygamberimiz va'z etmiş, layık olduğu yere getirmiştir.

"Korkma titreme, ben de senin gibi bir insanım. Mekke'de arpa ekmeği yiyen Abdullah'ın oğlu Muhammedim. Ben de bir beşerim."

Peygamberimizin yaptığı en büyük değişikliklerden, inkılaplardan birisi de, hepimizin bildiği gibi puta tapmaktan, kula kulluktan insanları kurtarmış, Allah'a kulluğa insanları davet etmiştir. Bugün Kur'an bütün dünyaya, ehl-i kitaba, Hristiyan ve Yahudilere şöyle sesleniyor; geliniz, aramızda müşterek olan bir davaya geliniz. Şu hususta anlaşalım, Allah'tan başkasına kul olmayalım, O'na ortak koşmayalım ve birbirimize tapmayalım. İşte gerçek hürriyet budur. Kula kulluktan Allah'a kulluğa davet etmiştir; Hz. Muhammed (A.S.M.) Bütün dünya O'nun önünde baş eğmişken O, "ben Allah'ın kuluyum" demiştir. Kendisine aşırı bir şekilde saygı gösteren ve karşısında titreyen bir bedeviye, "Korkma titreme, ben de senin gibi bir insanım. Mekke'de arpa ekmeği yiyen Abdullah'ın oğlu Muhammedim. Ben de bir beşerim."

Hürriyet getirmiştir. Kâmil manada din ve vicdan hürriyetini, Hz. Muhammed cihana ilan etmiştir. Din; ümur-i vicdaniyedendir, vicdanlara müdahale edilmez. Bir metropolitin kitabında okumuştum; Fatih Sultan'ın Hristiyanlığı kabul ettiğini yazıyordu. Ancak Fatih; isim olarak taşıdığı Hz. Muhammed'e sonuna kadar sadık kalmıştır. Onu tenzih ederiz. O metropoliti bu kanaate sürükleyen; Fatih'in Hristiyanlara tanıdığı geniş hürriyettir. Fatih, Öyle bir hürriyet tanımış ki; Hristiyanlar "Biz kendi dindaşlarımızdan görmediğimiz din ve vicdan özgürlüğünü bu hükümdardan gördük." demişlerdir. Bu hürriyeti tanıyan İslâm'dır, Hz. Muhammed'dir.

Hz. Muhammed'in 18 maddelik beyannameşi cihanşumul bir demokrasi prensibidir. Savaşa gidenlere şöyle seslenir; "Yollarda ağaçlara rastlarsınız, sakın tahrip etmeyiniz, ekinleri tahrip etmeyiniz. Papazlara ve diğer din adamlarına rastlarsınız; sakın ilişmeyiniz, kiliseleri yıkamayınız." Zaten ilahî irade, Kur'an'da da ifade edildiği gibi, bütün dinlerin yaşamasından yanadır. Onun için biz vicdanlara saygılıyız.

Hz. Ömer'in İran'ı fethi sırasında; Papaz, kilise men-suplarını, cemaatını toplamış, şefaet duasında bulunmuştur. Hz. Ömer'in muzaffer olması için dua etmiştir. Çünkü Hz. Ömer'in onlara bahsettiği hürriyeti, kendi dindaşları vermemeişlerdir.

Kudüs fethedildiği zaman bir tek Hristiyanı zarar verilmemiştir. Hristiyanlar tarafından Kudüs istirdad edildiği zaman, bütün Müslümanlar kılıçtan geçirilmişlerdir; bugün Bosna-Hersek'de olduğu gibi.

İslâm dini ferdî mes'uliyet esasını getirmiştir. Hristiyanlıkta olduğu gibi, bir başkasının işlediği suçtan, başkası sorumlu tutulamaz. Hristiyanlıkta masiyeti asliye nazariyesi vardır. Adem suçlu olduğu için bütün insanlık suçludur ve Hz. İsa; Adem'in suçunu affettirmek, bütün insanlığı günahattan kurtarmak için canını feda etmiştir; çarmıha gerilmiştir. İslâm diyor ki; babanın işlediği suçtan oğlu, oğlunun işlediği suçtan babası sorumlu olamaz. Herkes kendi yaptığından sorumludur.

Allah'la kul arasında aracılığı Hz. Peygamber kaldırmıştır, vasıta yoktur. Her türlü tasarruf Allah'a aittir. Lüks ve israfı yine hutbesinde, yasaklamış, Kur'an savurganları, şeytanın kardeşleri olarak beyan etmiştir.

Hülâsa ne ararsanız, bugün cemiyetimizin muhtaç olduğu bütün esaslar, kurtarıcı esaslar, Hz. Muhammed'in öğretilerinde vardır. Şimdi diyeceksiniz ki, Hz. Muhammed bunu diyor işte, dil, din, ırk farkı yok, herkese şefkatli davranacaksınız. Biz de söylüyoruz bunu.

Ama Hz. Muhammed (A.S.M.) diyor ki; bir kimse bunları yaparsa, yani ırkçılık yaparsa, insanları öldürürse, o kimse benimle olan münasebetini kesmiş olur. Yani bir müeyyide getiriyor. Bunlar cahiliye adetleridir. Bunları yapan cahiliyeye dönmüş olur.

Öyle bir hürriyet tanımış ki; Hristiyanlar "Biz kendi dindaşlarımızdan görmediğimiz din ve vicdan özgürlüğünü bu hükümdardan gördük."

Değerli dinleyenlerim, bu hafta münasebetiyle, değerli ilim adamlarımız burada Hz. Peygamberin hayatı üzerine çalışacaklar. Ve bu haftanın konusu; Uluslararası Adalet. Konu, ilim adamlarımız tarafından tartışılacaktır. Ben sözlerimi Yunus Emre'nin şu beyitleriyle bitirmek istiyorum: Biliyorsunuz Yunus Emre, gönlümüzde yaşayan büyük bir mutasavvıf, halk adamı, halk ozanı. Fakat o azamî basitlik içerisinde azamî mana taşıyor sözleri. Hz. Muhammed'i ondan daha güzel anlatan hiçbir şeye rastlamadım. Kur'an'dan sonra, Yunus kadar Hz. Muhammed'i güzel bir şekilde anlatan hiç bir söze rastlamadım. Yunus, Hz. Muhammed'i olduğu gibi, bütün hakikatıyla şöyle dile getiriyor:

Ay dahi, güneş dahi nurundan Muhammedin
Cümle şekerler tadı, tadından Muhammedin
Muhammed bir denizdir, cümle cihanı tutmuş,
Evliyalr ördeği, gölünde Muhammedin.

"Korkma titreme, ben de senin gibi bir insanım. Mekke'de arpa ekmeği yiyen Abdullah'ın oğlu Muhammedim. Ben de bir beşerim."

Peygamberimizin yaptığı en büyük değişikliklerden, inkılaplardan birisi de, hepimizin bildiği gibi puta tapmaktan, kula kulluktan insanları kurtarmış, Allah'a kulluğa insanları davet etmiştir. Bugün Kur'an bütün dünyaya, ehl-i kitaba, Hristiyan ve Yahudilere şöyle sesleniyor; geliniz, aramızda müşterek olan bir davaya geliniz. Şu hususta anlaşalım, Allah'tan başkasına kul olmayalım, O'na ortak koşmayalım ve birbirimize tapmayalım. İşte gerçek hürriyet budur. Kula kulluktan Allah'a kulluğa davet etmiştir; Hz. Muhammed (A.S.M.) Bütün dünya O'nun önünde baş eğmişken O, "ben Allah'ın kuluym" demiştir. Kendisine aşın bir şekilde saygı gösteren ve karşısında titreyen bir bedeviye, "Korkma titreme, ben de senin gibi bir insanım. Mekke'de arpa ekmeği yiyen Abdullah'ın oğlu Muhammedim. Ben de bir beşerim."

Hürriyet getirmiştir. Kâmil manada din ve vicdan hürriyetini, Hz. Muhammed cihana ilan etmiştir. Din; ümur-i vicdaniyedendir, vicdanlara müdahale edilmez. Bir metropolitin kitabında okumuştum; Fatih Sultan'ın Hristiyanlığı kabul ettiğini yazıyordu. Ancak Fatih; isim olarak taşıdığı Hz. Muhammed'e sonuna kadar sadık kalmıştır. Onu tenzih ederiz. O metropoliti bu kanaate sürükleyen; Fatih'in Hristiyanlara tanıdığı geniş hürriyettir. Fatih, Öyle bir hürriyet tanımış ki; Hristiyanlar "Biz kendi dindaşlarımızdan görmediğimiz din ve vicdan özgürlüğünü bu hükümdardan gördük." demişlerdir. Bu hürriyeti tanıyan İslâm'dır, Hz. Muhammed'dir.

Hz. Muhammed'in 18 maddelik beyannameyi ci-hanşumul bir demokrasi prensibidir. Savaşa gidenlere şöyle seslenir; "Yollarda ağaçlara rastlarsınız, sakın tahrip etmeyiniz, ekinleri tahrip etmeyiniz. Papazlara ve diğer din adamlarına rastlarsınız; sakın ilişmeyiniz, kiliseleri yıkamayınız." Zaten ilahî irade, Kur'an'da da ifade edildiği gibi, bütün dinlerin yaşamasından yanadır. Onun için biz vicdanlara saygılıyız.

Hz. Ömer'in İran'ı fethi sırasında; Papaz, kilise mensuplarını, cemaatını toplamış, şefaet duasında bulunmuştur. Hz. Ömer'in muzaffer olması için dua etmiştir. Çünkü Hz. Ömer'in onlara bahşettiği hürriyeti, kendi dindaşları vermemişlerdir.

Kudüs fethedildiği zaman bir tek Hristiyanlara zarar verilmemiştir. Hristiyanlar tarafından Kudüs istirdad edildiği zaman, bütün Müslümanlar kılıçtan geçirilmişler; bugün Bosna-Hersek'de olduğu gibi.

İslâm dini ferdi mes'uliyet esasını getirmiştir. Hristiyanlıkta olduğu gibi, bir başkasının işlediği suçtan, başkası sorumlu tutulamaz. Hristiyanlıkta masiyeti asliye nazariyesi vardır. Adem suçlu olduğu için bütün insanlık suçludur ve Hz. İsa; Adem'in suçunu affettirmek, bütün insanlığı günahattan kurtarmak için canını feda etmiştir; çarmıha gerilmiştir. İslâm diyor ki; babanın işlediği suçtan oğlu, oğlunun işlediği suçtan babası sorumlu olamaz. Herkes kendi yaptığından sorumludur.

Allah'la kul arasında aracılığı Hz. Peygamber kaldırmıştır, vasıta yoktur. Her türlü tasarruf Allah'a aittir. Lüks ve israfı yine hutbesinde, yasaklamış, Kur'an savurganları, şeytanın kardeşleri olarak beyan etmiştir.

Hülasa ne ararsanız, bugün cemiyetimizin muhtaç olduğu bütün esaslar, kurtarıcı esaslar, Hz. Muhammed'in öğretilerinde vardır. Şimdi diyebilirsiniz ki, Hz. Muhammed bunu diyor işte, dil, din, ırk farkı yok, herkese şefkatli davranacaksınız. Biz de söylüyoruz bunu.

Ama Hz. Muhammed (A.S.M.) diyor ki; bir kimse bunları yaparsa, yani ırkçılık yaparsa, insanları öldürürse, o kimse benimle olan münasebetini kesmiş olur. Yani bir müeyyide getiriyor. Bunlar cahiliye adetleridir. Bunları yapan cahiliyeye dönmüş olur.

Öyle bir hürriyet tanımış ki; Hristiyanlar "Biz kendi dindaşlarımızdan görmediğimiz din ve vicdan özgürlüğünü bu hükümdardan gördük."

Değerli dinleyenlerim, bu hafta münasebetiyle, değerli ilim adamlarımız burada Hz. Peygamberin hayatı üzerine çalışacaklar. Ve bu haftanın konusu; Uluslararası Adalet. Konu, ilim adamlarımız tarafından tartışılacaktır. Ben sözlerimi Yunus Emre'nin şu beyitleriyle bitirmek istiyorum: Biliyorsunuz Yunus Emre, gönlümüzde yaşayan büyük bir mutasavvıf, halk adamı, halk ozanı. Fakat o azamî basitlik içerisinde azamî mana taşıyor sözleri. Hz. Muhammed'i ondan daha güzel anlatan hiçbir şeye rastlamadım. Kur'an'dan sonra, Yunus kadar Hz. Muhammed'i güzel bir şekilde anlatan hiç bir söze rastlamadım. Yunus, Hz. Muhammed'i olduğu gibi, bütün hakikatıyla şöyle dile getiriyor:

Ay dahi, güneş dahi nurundan Muhammedin
Cümle şekerler tadı, tadından Muhammedin
Muhammed bir denizdir, cümle cihani tutmuş,
Evliyalar ördeği, gölünde Muhammedin.

Devlet Bakanı Necmettin Cevheri :

İNSANLIĞI DÜNYAYA TAŞIMIŞ BİR MİLLETİZ

Toplantıya katılan Devlet Bakanı Sayın Necmettin Cevheri de dinleyicileri coştururken düşündüren, önemli mesajları içeren bir konuşma yaptı.

“Cenab-ı Hakkın en büyük ikramına sahip olmuş, yani Müslüman doğmuş olmak itibarıyla, Cenab-ı Hak'ın en büyük ikramına sahip olduğumuza inanarak burada toplanan biz Müslümanlar, yalnız bize değil, bütün insanlığa ışık tutan, dünyaya ışık tutan ve insanlığın, dünyanın; O'nun onuruna, O'nun şerefine yaratıldığına inandığımız yüce peygamberimizin 1422 yıl önceki doğum gününü, kutsal doğumunu, yani Mevlid-i Nebeviyi burada kutlamak için bir araya geldik. Ne mutlu bize ki, Cenab-ı Hak'ın, o dediğim en büyük ikramına nail olmuşuz. Ne mutlu bize ki Hz. Muhammed gibi bir peygamberin ümmeti olmuşuz. Ne mutlu bize ki; cihana, O'nun Cenab-ı Hak'dan gelen irşadını, Cenab-ı Hak'tan gelen ışığını dünyaya asırlar boyu yaymışız. Yayarken; dünyaya yalnız Din-i mübinimizi değil, mensubu bulunduğumuz yüce dini değil, burada seyyid-i nev-i beşer, deryayı dürrü istifa, yani insanlığın efendisi ve seçkin incilerin denizi diye, büyük şair Nabi tarafından anlatılan peygamberimizi değil, **insanlığı dünyaya taşımışız. İnsan düşüncesini dünyaya taşımışız.** İslamiyetin ne kadar büyük olduğunu dünyaya taşır, dünyaya götürürken orada Türklüğün de ne kadar büyük, ne kadar yüce olduğunu göstermişiz.

Girdiğimiz topraklarda, kılıçla girilen topraklarda, herkes o kılıcın gölgesinde ibadetini yapmış, o kılıcın gölgesinde kilisesinin çanları çalmış. Teokratik Osmanlı Devleti bu. Teokratik Osmanlı devletinin başında bulunan Devlet Başkanı, zillullah deniyor kendisine yani Allah'ın gölgesi. Halife-i rui-zemin deniyor.

Yani, peygamberin yeryüzündeki vekili. Ve O'nun himayesindeki Mohaç'ta, O'nun himayesindeki Belgrad'da çanlar çalıyor. 500 sene çalıyor. Fatih Sultan Mehmet, 29 Nisan 1453'de girdiği İstanbul'a, 30 Nisan günü, eğer istemiş olsaydı İstanbul'da bir tek kilise kalmazdı.

Ne mutlu bize ki Hz. Muhammed gibi bir peygamberin ümmeti olmuşuz. Ne mutlu bize ki; cihana, O'nun Cenab-ı Hak'dan gelen irşadını, Cenab-ı Hak'tan gelen ışığını dünyaya asırlar boyu yaymışız.

500 senedir İstanbul'un semalarında çalınan çanlar; iddia ediyor ve inanıyoruz ki; Türklüğün ve İslam'ın gururudur. Burada hepimizin öğüneceği birşey vardır.

Büyük bir dinin mensubuyuz, sevgili dinleyenler. Faziletler dinidir. Zor yok İslâm'da diyor, zor yok. İslamın, Kur'an-ı Kerim'imizin, yüce kitabımızın belki kaç yerinde “Ey inananlar”, diyor “Ya eyyühell-lezine amenü.. Ey inananlar, Ey inananlar, Ey inananlar”, şunu yapın, şunu yapın, Ey inananlar şunu yapmayın. Yani benim işim inananlarla diyor. İnanmayanlarla benim işim yok diyor.

Gaşiya suresinde buyruluyor ki “sen müzekkirsın, söyleyicisin, tebliğ edicisin “Sen söyle gerisine karışma” Ben ona göz verdim” buyuruyor.

Onun için diyoruz ki, bugün bazı kimselerin, şu veya bu manada yorumlamaya çalıştıkları o laiklik denilen şey; eğer inanç hürriyeti ise, insanlara, inançlarını özgürce uygulayabilmeleri, onun gereklerini yerine getirebilmeleri ise övünerek diyoruz ki, bu İslam'dır. İşte Kur'an-ı Kerim'in, Bakara suresinin hemen başında ne diyor bize, bu kitaba sahip olmak için, eşi-emsali olmayan Kur'an-ı Kerim'e sahip olabilmek için “Zalike'l-kitabü la raybe fi'h” lâ raybe fi'h; bunu kimin için verdim, bundan önce kitaplara inananlara verdim. Gaybe inananlara verdim; Gayb, insanların kalbi, insanların içi, onu yalnız ben bilirim”.

BAŞBAKAN TANSU ÇİLLER :

KUTLU DOĞUM HAFTASI

ÜLKEMİZİN AYDIN BİRİKİMİNİ SEFERBER EDEN BİR İLİM, DÜŞÜNCE ve YÜKSEK SEVİYELİ AYDINLATMA FAALİYETİDİR.

Bu vesileyle, Allah'tan önce büyük Türkiyemizin ve yüce milletimiz ile bütün İslam alemi ve insanlık için huzur, barış, birlik, kardeşlik, bolluk, bereket, refah ve saadet diliyorum.

Mevlid kutlamaları, 785 yıllık geçmiş olan çok güzel bir Türk adetidir. İmparatorluk protokolümüze de dahil edilen, 300 küsur yıl resmen kutlanmıştır. bugün de, *Türkiye Diyanet Vakfı'nın düzenlemiş olduğu Kutlu Doğum Haftası'nı aynı zamanda ülkemizin aydın birikimini seferber eden bir ilim, düşünce ve yüksek seviyeli aydınlatma faaliyeti olarak takdirle karşılıyorum.*

Bugüne kadar düzenlenen Kutlu Doğum Haftası programlarına katılan ilk Başbakan olma sıfatını ve onurunu taşıyan Başbakanımız Sayın Tansu Çiller'de, açılış toplantısında sık sık coşkuyla alkışlanan bir konuşma yaptı.

"Değerli davetliler,

Aziz vatandaşlarım,

İslâmın çok değerli bilimadamları,

Kardeş ülkelerimizin değerli temsilcileri;

Bugün Peygamberimiz ve örnek insan, Hz. Muhammed'in 1422. doğum yıldönümünü kutlamak gibi, gerçekten kutlu bir vesileyle biraraya gelen değerli topluluğunuzu, en derin saygı ve sevgilerle selamlıyorum.

Böylesi anlamlı bir günde aranızda bulunmaktan büyük bir sevinç ve huzur duyduğumu ayrıca ifade etmek istiyorum. Mevlid Kandili hepimize, büyük milletimize, İslam alemine ve bütün insanlığa kutlu olsun.

Çok değerli misafirler,

Her Müslüman, Allah'ı ve peygamberi sever. Bu sevgi bizim milletimizde doruk noktasına ulaşmış bir aşk derecesindedir ve ancak yaşanarak hissedilebilir. Biz bu sevgiyi Allah'ın kitabına dört elle sarılmak ve Hz. Peygamber'i örnek almak, yani Allah ve resulüne mutlak itaat suretinde göstermişizdir. Milletimiz, ilahi mesajı kabul edişinin ilk yıllarından itibaren onu saffet ve sadelikle kucaklamış bir kültür, bir irfan, bir ahlak disiplini olarak kabul etmiştir. Bu milletin, O yüce insana olan muhabbeti, Mevlanaları, Hacı Bayram ve Hacı Bektaş Velileri kültür tarihimize kazandırmıştır.

Değerli dinleyenler,

Hz. Muhammed kendisinden önceki peygamberleri de tasdik eden, Allah'ın son elçisidir. Bundan dolayı biz peygamberimizi iki cihan güneşi ve insanlığın efendisi bilir, bu hassasiyetle O'nu sever, sayar ve yüceltiriz.

Kutsal kitabımızın, Kur'an-ı Kerim'in de yüce yaratıcımız, sevgili peygamberimize; "Sen elçisin, sadece dediklerimi tebliğ ile görevlisin." demiştir. Yani İslamiyette hiçbir biçimde zor yoktur. İşte bundan dolayı inanır ve haklı olarak övünürüz ki; ***mensup olduğumuz bu yüce din, insanlığın en büyük hoşgörüyü, kardeşliğe ve hürriyet düşüncesine en çok dayalı, en mükemmel bir inanç sistemidir.***

Laik düşünce ve özgürlük anlayışı, hiçbir dinde İslamiyette olduğu kadar varlık ve değer de bulmamıştır. Teokratik Osmanlı Devleti'nin inanç özgürlüğü anlayışı kendi dinine mensup olmayan milyonlarca insanın inançlarını ve bu inançların gereklerini yerine getirmelerini korumak suretiyle ifade bulmuştur. Yine bu milyonlarca insanın devletimizin himayesinde asırlar boyu inançlarını koruyup, ibadetlerini özgürce yapabilmiş olmaları Türklüğün ve İslamiyetin onurudur. Bununla ne kadar övünsek, dinimizle ne kadar övünsek azdır.

Yaratandan ötürü yarattıklarını sevmek de bu yüce anlayışın bir parçası ve devamıdır. Kendini bilen, Rabbini bilir anlayışı ile İslami düşünce aydınlığın doruğuna çıkmıştır. Sahibi olmayı yüce Allah'ımızın bize en büyük ikramı saydığımız Müslümanlığın bu ulvi inanışlarına sahip olmakla hoşgörü ve hakka saygıyı herkesten de beklemek hakkımızdır.

Azerbaycan'da ve Bosna-Hersek'de yaşanan vahşet ve insanlık ayıbını kabul etmemiz mümkün değildir. Bir kere daha buna son verilmesine herkesi çağırıyorum. Bunun için de her türlü katkı ve fedakarlığa hazır olduğumuzu buradan bir kez daha dünyaya ilan ediyorum.

Çok değerli dinleyenler,

Kadın erkek, bütün Müslümanlara farz kıldığı ilim rüt-

besini bana da nasib ettiği için Allah'a şükrediyorum. İnsan olmanın cinsiyetle kayıtlı olmayan yüksek şeref ve haysiyetini, eşit seviyede paylaşmak esastır. Bunu aynı zamanda ülkeye ve insanlığa hizmet için eşit bir yükümlülük, eşit bir borç sayıyorum.

Yine bu yüce milletimiz, peygamber sevgisinin bir nişanesi olarak dinini, devletini, vatan ve milletini canı pahasına müdafaa eden, askerine O'nun ismini vermiş, ordusuna ve bu ordunun neferlerine Mehmetçik denmiştir. İşte biz bu hazineyi ve sahip olduğumuz peygamber sevgisini bizden sonraki nesillere miras bırakmayı en kutsal bir görev sayıyoruz. İşte burada biraraya gelmemize vesile olan Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler, peygamberimizi ve O'nun sevgisini gönüllere yerleştirme bakımından bir fırsat olacaktır. Bu organizasyonda emeği geçenleri kutluyorum. Teşekkür ediyorum. Ne mutlu gönlü Allah ve peygamber aşkı ile yanıp tutuşanlara.

Bu vesileyle sevgili peygamberimizin aziz ruhuna salât ve selamlarımı gönderiyor, hepinize sevgilerimi ve saygılarımı sunuyorum.

YAŞADIĞIMIZ TOPLUMDA BU GÜZELLİKLERİN NE KADAR HAKİM OLDUĞUNU DA GÖRMEMİZ LAZIM

Toplantıya katılan Refah Partisi Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, Türk ve İslâm dünyasının sorunlarını içeren bir konuşma yaptı.

"Aslında güç bir görevin yerine getirilmesi için gayret göstereceğim. Bu görevin güçlüğü, benden önce şu ana kadar konuşan çok değerli kardeşlerimin meseleye yaklaşışındaki sadece fikri plan ağırlığının, hissi ağırlığın bu salona hakim olmasıdır. Güçlük burada. Elbette hepimizin gönlümüzde yaşadığımız, arzu ettiğimiz güzellikler var. Biz bir kardeşler topluluğuyuz. Bu kardeşler topluluğu olarak bu güzellikleri hissediyor ve zaman zaman yetkili ağız-lardan da bu güzelliklerin terennümünü duyuyoruz.

Ancak biz bir toplumda yaşıyoruz. Yaşadığımız toplumda bu gerçeklerin, bu güzelliklerin ne kadar hakim olduğunu da görmemiz lazım. Bunlar için de gayret göstermemiz lazım. Bunları da yaşanır hale getirmemiz lazım. Adeta ben çoğu zaman bir hayreti hissetmekten kendimi alamıyorum. O kadar güzel şeyler söylüyoruz ki, o kadar güzel şeyleri ifade ediyoruz ki ancak şu salondan çıkıp da şu kapının önüne gittiğimiz zaman, o güzelliklerin hiçbirini yaşayamadığımızı da görüyoruz. Bunlar nasıl yaşanacak? Bunlar önce yetkililerin gayretleriyle yaşanacak. Burda takdir ederek ifade ediyorum. Kimse yanlış anlamasın. Sayın Başbakanımızın dilinden hem ilk defa böyle bir toplantıya teşrif eden bir Başbakan sıfatına sahip olarak o kadar güzel şeyler dinledik ki hepimizin hissiyatına tercüman olarak,

gönlümüzün Allah ve Resulullah aşkıyla yandığını ifade ettiler.

Şimdi şu anda Türkiye'de yapılan mücadele budur. İnanan bir topluluk var %99'unu teşkil ediyor. Bunlar inandıkları gibi yaşamak istiyorlar, ama bu haklara sahip değiller. Yani sadece şu camilerin açık olması, sadece insanların namaz kılması, oruç tutmasına mücade edilmesi, bu insanların inandığı gibi yaşama haklarına saygı gösterilmesine yeterli değildir. Bir toplumun inancına saygı göstermek demek, o toplumun temel kuralları yaşarken hiçbir güçlük karş karşıya gelmemesini sağlamak demektir.

KUTLU İLİM VE FİKİR

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda, yapımcı Nedim Çamurdan ve Hasan Ali Demircan tarafından hazırlanan canlı yayına katılan Genel Müdürümüz Şevki Özkan'ın yaptığı konuşmayı okurlarımıza sunuyoruz.

BATIDA İNANMAYAN, İNANÇ BUNALIMINA DÜŞEN BİR İNSAN, İÇERİSİNDE BULUNDUĞU TOPLUMUN DİNİNE SAYGILIDIR.

Büyük Birlik Partisi adına toplantıya katılan Genel Muhasip İsmet Gür toplantıda bir konuşma yaptı.

"1422 yıl önce dünya, belki de yaşadığı en büyük bunalım çağını yaşarken Hz. Peygamber (A.S.M)'in dünyaya teşrifleriyle ve Hz. Peygamber (A.S.M)'in önderliğiyle, Allah'ın ipine simsıkı sarılarak bu bunalımdan asıl saadete ulaşılmıştır. Bugün de çağımızda belki o günkü kadar değil ama, ona benzer bir bunalım yaşanmaktadır. Bu bunalımın içerisinde çıkmanın mücadelesi yine hakıyla inanan ve inandığını yaşayan insanlar sayesinde huzura kavuşacaktır. Bugün bu bunalımın temelinde, Batılılaşmak uğruna İslam'dan uzaklaşmak gibi, ona yabancılaşmak gibi bir tezahür yatıyor. Çok enterasan bir garipliği burada vurgulamak istiyorum. **Batıda inanmayan, inanç bunalımına düşen bir insan, içerisinde bulunduğu toplumun dinine saygılıdır.** Ona düşman değildir. Yani Hristiyan aleminde yaşayan herhangi bir inanç bunalımına

DOĞUM HAFTASINI İHLAMLESİNE DÖNÜŞTÜRÜYORUZ

Spiker : Her yıl Peygamberimizin doğum günü Mevlid Kandili olarak kutlanmaktadır. Müslümanlar Kandil mü-nasebetiyle ibadetler yapmaktadır. Türklerde ortaya çıkan Mevlid Kandili kutlama geleneğini anlatır mısınız?

– Mevlid Kandili, 785 yıllık bir Türk adetidir. Hicri takvime göre ilk muhteşem mevlid kutlamaları 1208 miladî yılında Erbil’de gerçekleştirilmiştir. Bu kutlamaları başlatan ve bütün İslâm âlemine yayan, kahraman, mücahid ve hayırsever bir şahsiyet olan Erbil Atabeği Muzafferüddin Gökbörü’dür.

Türkçe’de yazılan ilk mevlid ise, bilindiği gibi, Yıldırım Bayezid Han’ın divân imamı ve Bursa Ulu Cami imamı olan Süleyman Çelebi’nin 1409’da kaleme aldığı Vesîletü’n Necat (Kurtuluş Vesilesi) adlı eseridir. 584 yıldır Mevlid adıyla her vesileyle, makamla okunan bu eser Türk gönüllere hükmetmektedir.

Süleyman Çelebi, eserini bir sınırboyu devleti olan Osmanlı Beyliği’nin başkenti olan Bursa’da, kendilerini gazaya adanmış akıncı ruhlu Türkler arasında ve onlar için yazmıştır. Timur faciasından sonra devlet fetret halindedir. İran kaynaklı Batınîlik propogandaları kesif bir şekilde sahnededir. Karahanlılar’dan itibaren bütün müslümanlar Türk devletlerinde ve Osmanlılar’da nizamın temeli sünî akideye dayanmaktadır.

Böyle bir zaman ve vasatta Süleyman Çelebi, Türk milletinin çok yüksek ve çok samîmî peygamber sevgisini dile getirmek, Peygamberimizin bütün peygamberlerden üstün olduğunu göstererek yürütülmek istenen fesadı önlemek ve bu suretle dinini, milletini ve devletini müdafaa eylemek maksadıyla bu eseri kaleme almış ve ancak Allah’ın yardımıyla mümkün olabilecek bir abide vücuda getirmiştir.

Altı asırdır Türkiye’de ölümde, doğumda, düğünde, yasta okunan Mevlid işte bu eserdir.

Osmanlılar’da önceleri saray, konak ve tekkelerde hususî mahiyette yapılan mevlid merasimleri, III. Murad devrinde, 1590’da resmen imparatorluk protokolünde yer aldı. Bu merasimlere padişah, sadrazam, şeyhülislâm, vezirler, kazaskerler, bilginler, şeyhler, ağalar, müderrisler dahil bütün devlet erkânı ve halk katılırdı. II. Mahmud devrinde ve Tan-

düşmüş insan, Hristiyanlığa düşman değildir, Hristiyan da düşman değildir. Ama ne garip bir tezahürdür ki; İslam ülkelerinde yaşayan inanç bunalımına düşmüş insanlar hem Müslümanlığa düşmandır, hem Müslümana düşmandır. Bugün, gerçek manada Kur'an'a muhtaçtır. Kur'an'a muhatab bir nesille bugünkü bunalımın içerisinden çıkabileceğimize inanıyorum. 21. yüzyıla girerken de, kâfirlerin işleri kendilerine süslü gösterilecektir mutlaka. Artık, dünyanın süper güçleri ve onların oyuncağı Birleşmiş Milletler Teşkilatı Liberalizmi tarihin sonundaki cennet olarak ilan etmeye devam etmektedirler. Ama Batılı birçok alim ve araştırmacı da bilmektedir ki, tarihin sonunda İslâmı ciddi bir hesaplaşma vardır. Bu yüzden İslâmı gözardı ettirmeye çalışmaktadırlar. Hele Batılı ittifaka şimdi Ortodoks ve Slav birliğine başka bir cepheden katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Ama bu katkı onları, Ortaçağa götürecek, karanlığın içine gömecektir. İşte, Bosna'da yaşananlar ortadadır. Bosna'da yaşananlar ortadadır da ya İslam adına olan dünya ne durumdadır.

Kendi kaderiyle, dünyanın başka bir mekanındaki Müslümanın kaderini aynı görmeyen kardeş olabilir mi? İslam bugün Bosna'da, Azerbaycan'da imtihanda ve hatta ci-hattadır. Her Müslümanın nabızı orada atmalıdır. Atmıyorsa, işte bunda bir yanlışlık var demektir. Bu Kutlu Doğum Yıldönümünde İslam dünyasının ve özellikle İslam aleminin lideri durumunda olması gereken Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve milletin birinci vazifesi Avrupa ve Asya içindeki İslam bekçilerine yardımcı olmaktır. Buna mecburdur, Buna mahkumdur. Bugün yüzlerce problem arasında birinci sırada halledilmesi gereken problem, Bosna'daki Sırp vahşetini ve Ortodoks-Slav ittifakı karşısında hakkıyla tavır almaktır. Birinci meselemiz ve vazifemiz bu vahşeti durduracak ve Panistlavist ittifakı bozacak programdır. Bugün, bid'atların folklorik din anlayışına doğru kaydığı bir dönemi tartışıyoruz, yaşıyoruz. İnşallah en kısa zamanda kendimize gelmenin yolunu da bulmak zorundayız.

Bu vesileyle Kutlu Doğum Haftası'nı tertipleyen Türkiye Diyanet Vakfı'na çalışmalarında başarılar dilerim.

zimat'tan sonra kutlamalara ihtişam arttırıcı yeni unsurlar da eklendi. İstanbul'dan başka Mekke'de resmî bir mevlid merâsimi tertiplenmeğe başlandı. 1910'da ise Hz. Peygamber'in doğum günü resmî bayram haline getirildi.

Spiker : Kutlu Doğum Haftası düzenlemelerini ileriki yıllarda da sürdüreceksiniz. Hafta ile ilgili ileriye dönük neler düşünüyor sunuz?

- Türkiye Diyanet Vakfı, yeni bir gelenek başlatmamıştır. Küllenen bir geleneğe hayatiyet vermiş, yeni bir hamle kazandırmıştır. Müslüman halkımızdan gördüğümüz büyük alaka ve destek, Allah'ın yardımıyla hedefimize ulaştığımızı göstermektedir. Başlattığımız bu hayırlı geleneğin ısrarlı takipçisiyiz. Bu kutlu mesuliyeti hakkıyla yerine getirmek için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Öncelikle Kutlu Doğum'u bir ilim ve fikir hamlesi olarak kalıcı ve kendini yeniden üreten bir organizasyona dönüştürmeyi hedefliyoruz. Halkımızdan gelen yoğun talep, bizim insiyatifimiz dışında gerçekleştirilen kutlamalar bu hedefe yaklaştığımızı göstermektedir. Halk ve ilim-fikir adamları her vesileyle karşılaşmalı, kütüphanelerden, ilmî tettebbu ve araştırmalardan süzülen elektrik bütün topluma yayılmalıdır.

1991 yılında, Türk dünyasının temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz Kutlu Doğum'u, her yıl düzenli olarak tekrarlanacak bir kurultaya dönüştürmeyi hedefliyoruz. Kutlu Doğum'u Türk dünyasına teşmil etmek, Balkanlardan Orta Asya'ya kadar müslümanları Peygamber sevgisi ile tek bir millet olmanın şuuruna ulaştırmak, bu şuura mütevatî bir katkıda bulunmak arzusundayız.

Haftayı, resmen kutlanan bir hafta haline getirmek ve iletişim araçlarından en geniş şekilde yararlanarak şiddetle ihtiyacımız olan birlik, beraberlik ve dayanışmayı canlandırmak, peygamberimizin doğum gününü, İslâmın temel mesajına uygun olarak bir huzur ve selâmet vesîlesi haline getirmek gayretindeyiz.

Spiker : Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle ilmi konularda panel ve konferansların yanında çeşitli edebiyat alanlarında da yarışmalar açtınız.

- Evet Edebiyat, hayat pınarlarımızın en güçlü, en tesirli ve en kalıcı menbalarındandır. Müslüman Türk milleti, içinden çıkarttığı şairler, edipler ve sanatkârlarla Allah aşkını, peygamber sevgisini, dinî vecdi en gelişmiş ve büyük abidelere konu olan estetik formlarla dile getirmiştir.

BİN YILDIR İSLAMA ADANMIŞ BİR MİLLET OLARAK YAŞIYORUZ

Doğru Yol Partisi adına toplantıya katılan Gaziantep Milletvekili Ayvaz Gökdemir de bir konuşma yaptı.

"Peygamberimizin muazzez, mübarek ruhu önünde minnetle, sevgiyle, inançla, kalbimizin bütün iyi dilek ve temennileriyle ve en son günümüzde şefa

bayrağı altında bulunmak ümidiyle Kutlu Doğum Haftası'nın hepimize, milletimize kutlu olmasının, bu vesileyle, Cenab-ı Hakk'ın rahmetinin, Hz. Peygamber'in şefaatinin üzerimizden eksik olmamasını diliyorum.

Aziz kardeşler,

Din insanı en derinden kavrayan bir duygu, bir inançtır. İnsan hayatının yalnız dışını değil, içini de kuşatır. İnsanla beraber vardır. İster fert olağım, ister cemiyet olağım bir din problemimiz daima vardır. İnsanla birlikte düşünmek lazım dini. Sadece bir dış realite almamak lazım. Ben formasyonum gereği, dini bir beşer gerçeği olarak düşünmeyi tercih ederim. Bir ilim, kültür hadisesi olarak anlamayı, yorumlamayı tercih ederim. Dinin siyasi bir cephesi de elbette vardır.

Din sadece imamlara ve cami cemaatine mahsus bir hadise midir? Hayır. Dini telkin, dini tefekkür, sadece cami duvarları içine ve din görevlilerine tahsis

Hat ve tezyin sanatı, şiir bu estetik formun en gelişmişlerindendir. Medeniyet hamlesi, aynı zamanda bir milletin sanat hamlesidir. Türk milleti şairlerinin yazdığı, Münacaat, Na't, Tevhid, Mevlid türü şiirlerle dinî vecd ve aşkını kalıcı şahaserlere dönüştürmüştür.

Kutlu Doğum Haftası, ilim ve fikir cephesinin yanında, milletimizin damarlarında hâlâ canlı bir şekilde yanan bu sanat formunu gün yüzüne çıkartmak için de bir vesile olarak kabul edilmiş ve Dinî Edebiyat formlarını konu alan yarışmalar düzenlenmiştir.

1989 yılı Kutlu Doğum Haftası'nda Na't yarışması ilan edilmiştir. Bu yarışmaya 3.000 civarında şair, münacaat formunda yazdığı şiirle iştirak etmiştir. Katılım, benzer yarışmalara göre göz kamaştırıcıdır.

1990 yılında Münacat yarışması düzenlenmiştir.

1991 yılında, şiir formu dışına çıkılarak "Sîret-i Nebî" başlıklı, Peygamberimizin hayatını konu alan nesir-kitap yarışması açılmış ve neticelenmiştir.

1992 yılında ilan edilen çocuklar için "Manzum Dua" yarışması açılmış ve bu yıl sonuçlandırılmıştır.

Bu yarışmalarının dinî edebiyat sahasına yaptığı katkı nedir? Na't ve Münacaat yarışmasına katılan ve ilk yüz dereceye giren şiirler, Türkiye Diyanet Vakfı tarafından kitap halinde basılmıştır. Kitaplar, müşahhas sonuçların delilidir ve şunu göstermektedir:

21. asra girmeye hazırlanan Türkiye Türkleri'nin peygamber sevgisi, sevgili peygamberleri ile ilgili düşünce ve duygu yoğunluğu, Allah'a yakarışları ve bunu en güzel Türkçe ile şiirleştirme kudret ve ehliyetleri, atalarının kemiklerini sızlatacak, gelecek nesillerin de zevkle, gururla istifade ve iftihar edebilecekleri bir seviyededir.

Bu neticelerle, kalbimiz katılan herkese şükranla doludur, hepsine binlerce dua ediyoruz. Allah, feyizlerini, ilhamlarını arttırsın. Çok şükür ki, geçmiş asırlardan bize geldiği gibi, bizden de gelecek asırların Türklerine Peygamber sevgisini, duanın safiyet ve samimiyetini abideleştiren şiirler kalacak. Türkiye toprağı Yunus'lar, Süleyman Çelebi'ler yetiştirmeye devam ediyor.

edilebilecek bir gerçeklik midir? Hayır. Her insanın dine ihtiyacı var, her insanın dini telkine ihtiyacı var, aydınlanmaya ihtiyacı var ve yetişmiş her insanın dini tefekkür sahasında katabileceği birşeyler var. Öyleyse biz bu işin başlangıcında olduğu gibi, 13. asırda Muzafferüddin Gökboru'nun tertip ettiği Mevlid merasimlerinde olduğu gibi, mümkün olabildiği ölçüde ve devletin dışında, devletten de birşey talep etmeyerek memleketimizin aydın birikimini her sahadan yetişmiş insanlarımızı bu tefekküre, bu kutlamaya, bu aydınlanmaya ve aydınlatmaya katalım dedik.

Kutlu Doğum Haftası vesilesiyle yarışmalar düzenlendi. Ecdadımızın ortaya koyduğu muhallet eserleri aratmayacak güzellikte, dini edebiyatımız, dini tefekkürümüz eserler kazandı, şiirler kazandı. Biz de bundan sonraki asırlara peygamber sevgisini güzel Türkçeyle en güzel şekilde ifade etmiş, şairlerin nesildâşları olarak intikal edeceğimiz demektir. Bunlar kötü hadiseler değildir. Bunlar sevinilecek şeylerdir. Dinî feyz budur.

İnsanlara bir tek kanaldan, bir tek tarz içinde seslenmemek lazımdır. Kim nereden nasipliyse, kim hangi tarz içerisinde birşey almak kabiliyetindeyse o tarz içinde alabilmelidir. Ve bir cemiyet bütünüyle "Lâ ilahe illallah Muhammeder Resulullah" diyen bir cemiyet ise, bunun aşkı içindeyse, bunun feyzi içindeyse, en küçük rütbedeki adamından, en büyük makamda oturanına kadar insanlarda bir Allah korkusu, Allah sevgisi varsa 'Allah'tan kork be adam' dediğinizde bir ürperti geçiriyorsa, onların içinde yaşadığı siyasi nizam ve şartlar ne ölçüde olursa olsun, o toplum Müslümandır, o düzen de Müslümanların düzenidir. İçinde yaşayan yeter ki Müslüman olabilsin.

Biz 1000 yıldır İslâma adanmış bir millet olarak yaşıyoruz. Böyle bir milletin çocuklarıyız. Yalnız iyi günlerimizde değil, kötü günlerimizde de, fakr-u zaruret halindeyken de, mecalsiz zamanlarımızda da daima cihad kılıcı olmaya devam ettik. İstanbul işgal edildi, payitahtımız işgal edildi, Türk orduları Mekke'yi, Medine'yi teslim etmemek için direncini sonuna kadar sürdürdü. Bugün de nerede İslâmın kayan bir yarası varsa, nerede muzdarip Müslümanlar varsa Türkiye orada vardır.

İslâm bize, mutlak gerçeklik olarak bir ekonomik nizam empoze etmiyor. Mutlak gerçeklik olarak değişmez bir siyasi rejim de veriyor değil. Ama adalet emrediyor, iman emrediyor. İmanlı ve adaletli olmak şartıyla birbirine benzemeyen düzenler içerisinde, Allah'ın rızasına, peygamberin şefaatine erişmek mümkündür gibime geliyor. Çünkü, tarih boyunca baktığımız, hep birlikte iftihar ettiğimiz nizamlara baktığımızda, bunların bir tek kalıbı ifade etmediğini görüyoruz. Öyleyse bir kalıp düşüncesinden de zihinlerimizi kurtarmamız gerekir ve siyasi mücadelede, muhakkak surette sıfatsız birbirimizle karşı karşıya olmalıyız. Cenab-ı Hakk'ın hiçbirimize verilmiş özel bir siyasi görevi yoktur. Dinimizin asli kaynaklarında da şu zümre veya şu adam, şu siyasi vazifeyi yapacaktır diye bir hüküm yoktur. Kimse de bunu derbeyan edememektedir.

İlme kuvvet verelim. Sanata, güzelliğe kıymet verelim. **Türk dindarlığı aydınlık bir dindarlık, zarif bir dindarlık, hayırhah bir dindarlık. Kendisini hüsn-ühatla büyük mimari, ölmez mimari eserlerle, ölümsüz şiirlerle, çok yüksek bir musikiyle ve sonsuz hayır eserleriyle ifade etmiş bir dindarlıktır.** Elbette insanlığa hizmetin, insanlığa faydalı olan aksiyon manasında, Türk dindarlığı bir cihad dindarlığıdır, ihlâs dindarlığıdır.

Bu dini bizim kitlelerimizin kulağına fısıldayan adamlar, Hoca Ahmet Yesevi'den başlayarak büyük aşk ummanlarıydılar. Kâmil adamlardı, ihlâslı adamlardı. Herbiri bir hoşgörü ummanıydı. Yaradandan ötürü yarattıklarına hoşgöze bakan, yetmişiki milleti birbirinden ayırmayan insanlardı. Bizi kendi aşk ummanlarında yıkadılar, öyle terbiye ettiler. Bu terbiyeden koptuk, fakat çok şükür ki yeniden bulduk, o ışıkla onlara yeni ışıklar ekleyerek, ben inanıyorum ki Türk milleti kıyamete kadar Lâ ilahe illallah Muhammeden Resulullah diyerek gidecek bir millettir.

İnsanlık cemiyetiyle, ferdiyle, Hz. Peygambere medyundur, ben şükranımı gayet sade Yunus Emre'nin iki mısrasıyla ifade edip, huzurlarınızdan saygıyla ayrılmak istiyorum.

Canım feda olsun senin yoluna

Adı güzel kendi güzel Muhammed

MANZUM DUA YARIŞMASI SONUÇLANDI

Türkiye Diyanet Vakfı'nın, geçen yıl Kutlu Doğum Haftası'nda ilan ettiği, Manzum Dua yarışması sonuçlandı. Jüri'nin yaptığı değerlendirmeye göre, ilk dört esere mansiyon verildi.

Türkiye Diyanet Vakfı Na't, Münacaat ve Siret-i Nebi konulu yarışmalardan sonra, geçtiğimiz yıl çocuklar için Manzum Dua konulu bir yarışma ilan etmişti. 6-15 yaş arasındaki çocuklara hitap etmesi istenen şiirlerin, dua tarzında olması, çocuklar tarafından kolaylıkla ezberlenebilir ve tekrarlanabilir özellikte olması istenmişti.

Çocuklara dua etme alışkanlığı kazandırmak ve duayı sevdirmek için açılan yarışmaya, 600 civarında şair, istenilen türde şiirle iştirak etti.

Çocuk edebiyatı alanındaki çalışmaları tanınan Mustafa Ruhi Şirin, Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Kurulu eski Başkanı İrfan Yücel, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Kurulu Başkanı Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay ve şair Ali Akbaş'dan teşekkür eden jüri, şiirleri değerlendirerek, dereceye girenleri belirledi.

Jüri'nin yaptığı değerlendirmeye göre "Duamız" (Mahmut Alpaytaç), "Allah Bir" (M. Necati Bursalı), "Dua" (Hasan Hüsnü Sula), "Dua" (Ahmet Efe) isimli şiirler mansiyonla ödüllendirildi.

Manzum Dua yarışmasında mansiyon alan şairlerine yarışmada gösterdikleri başandan dolayı plaket verildi.

Manzum Dua Yarışmasında mansiyon alan Mahmut Alpaytaç'a, Vakfımız Mütevelli Heyeti II. Başkanı Halit Güler plaket verdi.

Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz, Başbakan Tansu Çiller'e Kur'an-ı Kerim hediye etti.

Manzum Dua Yarışmasında mansiyon alan Ahmet Efe'ye, Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyesi Hayrettin Şallı plaket verdi.

HZ.MUHAMMED VE HOCA AHMET YESEVÎ

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Vakfımız tarafından Hz.Muhammed ve Hoca Ahmet Yesevi konulu bir panel düzenlendi. Oturum Başkanlığını Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın yaptığı panele,konuşmacı olarak, Prof.Dr. Orhan Kavuncu, Doç.Dr. Metin Akar, Dr. Cemal Tosun ve Dr. Hayati Bice katıldı.

***Kaynayan çölün sıcağında,
uyuşukluğa sürüklenmiş bedeviyi coşturmuş,
galeyana getirmiştir.***

Panele, Oturum Başkanı Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın yaptığı açış konuşmasıyla başlandı. Bolay; Hz. Peygamberin şahsiyetinden bahsederek, Hz.Peygamberin bir iddiayla geldiğini, bütün gayretinin, çığ- nandan çıkmış insanları düzeltmek, toplumları rayına oturtmak, insanları kendi yaratılışına uygun yaşar hale getirmek olduğunu söyledi. Bunun bir inkılap olduğunu belirten Bolay, "bunun için Hz.Peygamber, tevhid fikrini, Allah'ın birliği fikrini getirmiştir. Böylece kalpleri, kafaları puta tapmaktan temizlemiş, ruhları arındırmıştır. Sıcağın, kaynayan çölün sıcağının içinde atalete, uyuşukluğa sürüklenmiş bedeviyi coşturmuş, galeyana getirmiştir. Öyle bir galeyana getirmiştir ki, o ruhla, o yeni di-

namizmlle, 30 sene gibi kısa bir zamanda İslamiyet üç kıtada yayılmıştır. Bu ruhta bir inkılabın neticesidir" dedi. Düşüncede, dünyaya bakış tarzında da bir inkılabın olduğunu, bu inkılap neticesinde de yeni bir ilim anlayışı, yeni bir medeniyet anlayışı doğduğunu ve bu medeniyetin de kendisini gösterdiğini söyleyen Süleyman Hayri Bolay, Bütün bunların Hz. Peygamberin getirdiği ulvi dinin ve yaşadığı yüce hayatın parıltılarının neticesi olduğunu belirtti.

Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay; Her müslümanı tesiri al-

tına alan Hz.Peygamberin, prensipleri ve onun tavizsiz ulvi yaşayışının, Türklerin Piri Hoca Ahmet Yesevi'yi de tesiri altına aldığını, Hoca Ahmet Yesevi'nin ömrü boyunca ruhun kirlerinden kendini arındırmaya çalıştığını ifade etti.

Hoca Ahmet Yesevi'nin yetiştirdiği talebelerini Hindistan, Çin, Orta Asya, Rusya, Orta Doğu ve Balkanlara kadar gönderdiğini, halife ve müritlerinin, İslamiyeti her tarafa yaydıklarını, insanların ruhlarını temizlediklerini ve cihat ruhunu aşıladıklarını söyleyen Bolay,

"Yunus Emre, Mevlana, Hacı Bektaş Veli onun eseridir. Onlardır Anadolunun birliğini kuran, onlardır Moğol istilasında Anadolu insanının gönüllerini birleştiren. Şimdi iş tersine dönmüştür. Artık Anadolu'dan Türkmenistan'a, Özbekistan'a manevi seferler yapmak lazım. Onun Anadolu'ya gönderdiği imanlı, gönlü peygamber sevgisiyle dolu insanları, oralara göndermek lazım. Kominist rejimin 70 yıldır mahrum bıraktığı kuraklaşmış duyguları canlandırmak lazım." dedi.

Prof.Dr. Orhan KAVUNCU:

ORTA ASYA TÜRK'Ü DEĞERLERİNİ AHMET YESEVİDEN ÖĞRENECEKTİR

Panelin ilk konuşmacısı Prof.Dr. Orhan Kavuncu "Hoca Ahmet Yesevi'nin Bugünkü Orta Asya Türklüğü Üzerindeki Etkileri" konulu tebliğini dinleyicilere sundu.

Orhan Kavuncu, Hoca Ahmet Yesevi'nin Özbekistan'da basılan "Hikmetler" adlı kitabından bahsederek, Yesevi'nin ve hikmetlerinin Orta Asya aydınları üzerinde büyük tesiri olduğunu

söyledi. Hikmetler kitabını basıya hazırlayan İbrahim Hakuloğlu'nun kitabından pasajlar okuyan Kavuncu, bağımsızlığına kavuşan Türk cumhuriyetlerinde, Türklük bilincinin yerleşmesinde hikmetlerin çok büyük yararı olduğunu belirtti.

Türkistan'ı ziyaret ettiğini belirterek oradaki müşahadelerini anlatan Orhan Kavuncu, Hoca Ahmet Yesevi'nin Orta Asya Türklüğü üzerinde çok olumlu etkisinin olacağını ümit ettiğini belirterek, "Özbekistan'da, Türkistan'ta ve diğer cumhuriyetlerde yaşayan bir çok insan Peygamberimizin yaşına gelince "Toy" veriyor. (Sabah Namazından sonra ziyafet veriyorlar) Bütün bunlar varlıklarını devam ettirmek için, aralarında

ittifak sağlamaları için, Hoca Ahmet Yesevi'nin büyük rolü olacağını düşünüyorlar. Hoca Ahmet Yesevi, Hz. Türkistan ve Onun ahvadı, bir şekilde evlad-ı Türki ismiyle Orta Asya'da bugüne kadar anılagelmiş. Türkistan ismi baskı rejiminin bilinçli uygulamalarıyla yok edilmek istendiği halde, Orta Asya insanı ile Türkiye insanı arasındaki Türklük bağı bir şekilde yok edilmek istendiği halde, Hoca Ahmet Yesevi Evlad-ı Türki diye bugüne kadar anılagelmiştir.

Burada yaşayan insanlar ekmek derdindeler, açlık içindeler, günübirlik ihtiyaçlarını bulamıyorlar, karşılayamıyorlardı ve kendilerini bu duruma düşüren rejime başkaldırıyorlardı. Bu başkaldırıda çözüm yolu olarak ken-

dilerine mesaj emperyalizmin doğurduğu bir başka medeniyetten, batı medeniyetinden geliyordu. Bu medeniyetin mesajlarında elbette insanlık için eksik mesajlardır. Evet nefsimizi tatmin edelim, günübirlik ihtiyaçlarımızı karşılayalım ama acaba ben benden başkasını düşünmeyen bir varlıkmı olmak durumundayım. Sadece kendi ekmeğimi, kendi bugünümü

düşüneceğim, kendi nefsimi düşüneneğim ondan sonra bir başkasını düşünmek, başka insanların sıkıntılarını paylaşabilmek, başkalarının dertleriyle dertlenmek, işte bu malup ve galip medeniyetlerin kitabında olmayan değerlerdir. Yesevi'nin Orta Asya Türklüğü üzerindeki etkileri işte gelecek bakımından beni bu noktada ümitlendirdi. Bu insanlar, Yesevi gibi bir sağlam direğe bağlanmış

olmakla, bu insani değerlere de sahip çıkacaklar, kurtuldukları rejimden, talip oldukları rejimden, bulamadıkları, bulamayacakları bir takım insani değerleri Hoca Ahmet Yesevi düşüncesinde bulacaklar ve bu düşüncenin üzerinde, insanlığın gerçekten hayırına yepyeni bir medeniyet doğacak. Geleceği bu noktada gördüm ve ümitlendim." dedi.

Doç.Dr. Metin AKAR :

AHMET YESEVÎ, TÜRK-İSLAM FİKİR HAYATINI GÜNÜMÜZE KADAR ETKİLEMİŞTİR.

"Osmanlılarda Yesevilik" konulu tebliğini sunan Doç.Dr. Metin Akar; Türk Dünyasının milli ve manevi birliğini sağlayan bir kaç şahsiyet bulunduğunu, Alishir Nevai, Fuzuli, Yunus Emre, Nasrettin Hoca ve Hoca Ahmet Yesevi'nin de bu şahsiyetlerden olduğunu söyledi.

Yeseviliğin Osmanlı sahasında iki şekilde varlığını sürdürdüğünü söyleyen Metin Akar, birincisi olan, Yesevilik adap ve erkani düşüncelerinin, Nakşibendilik ve Bektaşilik tarikatı vasıtasıyla yaşadığını, her iki tarikat üzerinde de yesevilik görüşlerinin devam ettirildiğini belirtti. İkincisini de Yeseviliğin doğrudan doğruya Yesevilik ta-

rikatı ve mensupları tarafından yaşatıldığını söyledi.

Başlangıçta Bektaşilik ve Nakşibendiliğin Yesevilikle bir olduğunu söyleyen Doç.Dr. Metin Akar, Bektaşiliğin Hoca Ahmet Yesevi'nin müritlerinden Horasanlı Lokman-ı Perende'nin dervişlerinden Hacı Bektaş-ı Veli vasıtasıyla 13. yüzyılda tesis edilmiş olduğunu, Balım Sultan'ın faaliyetleri ile de Anadolu'da, Mısır'da, Rumeli'de yaşadığı ve yayıldığını belirtti.

Nakşibendiliğin de, kurucusu Hacı Muhammed bin Muhammed Bahaaddin el Buhariden, Halil Ata vasıtasıyla Halim Ata ve Hoca Ahmet Yesevi'ye ulaştığını söyleyen Akar; Bu tarikatların kısa sürede Orta Asya'da, Anadolu'da, Rumeli'de, Hindistan'da ve Endenozya'da

yayıldığını belirterek, Yeseviliğin, Nakşibendilik ve Bektaşilik tarikatlarının içinde asırlardır varlığını sürdürdüğünü kaydetti.

Ayrıca, Yeseviliğin, doğrudan doğruya, müstakil tarikat olarak Osmanlı sahasında yaşadığını belirten Metin Akar, "Osmanlılarda hem münferit, gelip geçici Yesevi şeyhlerin, dervişlerin faaliyetleri, hem de bu topraklara yerleşen tekke ve zaviye açan şeyh ve halifelerin faaliyetleri söz konusudur." dedi.

Osmanlı hükümdarlarının Yesevi dervişlerine büyük imtiyaz sağladığını da söyleyen Akar, II. Selim'e ait, Yesevi dervişlerine verilen imtiyazdan bahseden bir ferman-ı hümayun'u örnek olarak gösterdi.

Dr.Cemal TOSUN :

AHMET YESEVİ, SAMİMİ, İHLASLI, KONUSUNA HAKİM VE GAYRETLİ BİR İNSANDIR.

Üçüncü konuşmacı olan ve "Ahmet Yesevi'nin Toplumu Eği tmede Kullandığı Metod" konulu tebliği sunan Dr. Cemal Tosun; Ahmet Yesevi'nin müslümanlar için ve özellikle müslüman Türkler için çok önemli bir şahsiyet olduğunu, Ahmet Yesevi'yi bilmek, onu örnek almak ve onu anlamanın çok önemli olduğunu söyledi.

Bütün Türk- İslam Dünyasının Ahmet Yesevi hakkında bazı ümitler taşıdığını belirten Cemal Tosun; "Türklük bilincinin yeniden uyanması, Türk-İslam anlayışının temel taşlarının yeniden anlaşılıp, bugüne kadar geçirdiği evrelerin bilinmesi, bu ümitlerdendir. Bu ümitlerin gerçekleşmesi için de onun takip ettiği eğitim metodlarını bilmek gerekir. Eğitici olarak sahip olduğu özellikleri bilmek ve kavramak gerekir." dedi.

Bir eğitimcinin etkili olabilmesi için, öncelikle konusuna hakim olması, sonra samimi ve ihlaslı olması ve elinden gelen gayreti göstermesinin gerektiğini belirten Tosun, Ahmet Yesevi'nin eğitim metodunun in-

celendiğinde onun bu açılardan mükemmel bir çizgiye sahip olduğunu, ve çok iyi bir aile ocağında yetiştiğini söyleyerek, aile ocağında alınan eğitimin de çok önemli olduğuna değindi.

Dr. Cemal Tosun; Ahmet Yesevi'nin yüksek eğitim almak üzere Yusuf Hemedani'nin gözetimine girmek üzere Buharaya gittiğini, Yusuf Hemedani'nin hem din bilimlerinde, hem diğer bilimlerde, hem de tasavvufta yetişmiş, kemal derecesinde bir insan olduğunu, dolayısıyla da Hoca Ahmet Yesevi'nin de aynı nimetten nasibini aldığı ve onun da bu eğitim sonunda hem ilim gözünün hem de kalp gözünün açıldığını söyledi.

Hoca Ahmet Yesevi'nin halkı eğitirken hikmet söyleme metodunu kullandığını belirten Tosun, "Hikmet gerçek ve doğru bilgiyi ifade ediyor. Hikmet söylemekde ancak gerçek ve doğru bilgiyi yakalayabilen, kemale ermiş insanın yapabileceği bir şeydir. Hikmetlerin üzerinde durulması gereken özelliklerden birisi de dil ve şekil özellikleridir. Bunun eğitim açısından çok önemi vardır. Ahmet Yesevi halkı eğitirken, İslam öncesi eski

Türk edebiyatında mevcut olan hece vezninde yazılmış dörtlükleri, bazan da beyitleri kullanıyor. Edebi açıdan baktığımızda bunlar basit ifadeler. Ancak muhteva açısından baktığımızda basit göremiyoruz. Çünkü Ahmet Yesevi'nin hikmetlerini başından sonuna kadar tahlil ettiğimizde Kur'an-ı Kerim ayetlerinin ve hadislerinin Türkçe, halkın anlayacağı dilde ifade edilmiş muhtevayı içerdiğini görüyoruz. Ahmet Yesevi'nin halkı eğitirken şiir söyleme metodunu kullandığı, bunun sebebinin de halkın ilgisini çekmek, onların seviyesine inmek, bildiğini ve halkında bilmesi gerekeni, onlara, onların seviyesine inerek anlatmak istemesindendir." dedi.

Hoca Ahmet Yesevi'nin şeriatla tarikatı birleştirdiğini, Ahmet Yesevi'nin hikmetlerinde Kur'an'ı, sünneti, ehli sünnet akidesini, tarikat adabını işlediğini ve kendisine bunları temel aldığı belirten Dr. Cemal Tosun, "Hepimizin bazı ümitleri var. Bu ümitlerin gerçekleşmesi için Hoca Ahmet Yesevi'yi örnek almamız, bilmemiz gerekiyor. Bilmekte yetmez, bildiklerimizi hayatımıza tatbik etmemiz gerekiyor." dedi.

Dr. Hayati BİCE :

HOCA AHMET YESEVİ, DERGAHINDA DÜNYA TÜRKLÜĞÜNÜN KUCAKLAŞMASINI SAĞLAYACAKTIR.

Son konuşmacı olan Dr. Hayati Bice; Hoca Ahmet Yesevi'nin 73 yıl yaşadığını, fakat Çin Seddi'ndeki Uygur Türkü'nden, Bosna Hersek'teki Halveti Dergahı'ndaki bir Boşnak dervişe kadar, Türklüğün gönül tellerini 900 yıldır titretmeye devam ettiğini söyledi. Yesevinin maddi hayatının 73 yılla Yesi'de başladığını, Buhara'da kemale erdiğini ve Yesi'de hitam ettiğini ama manevi tasarrufunun halen devam ettiğini kaydetti.

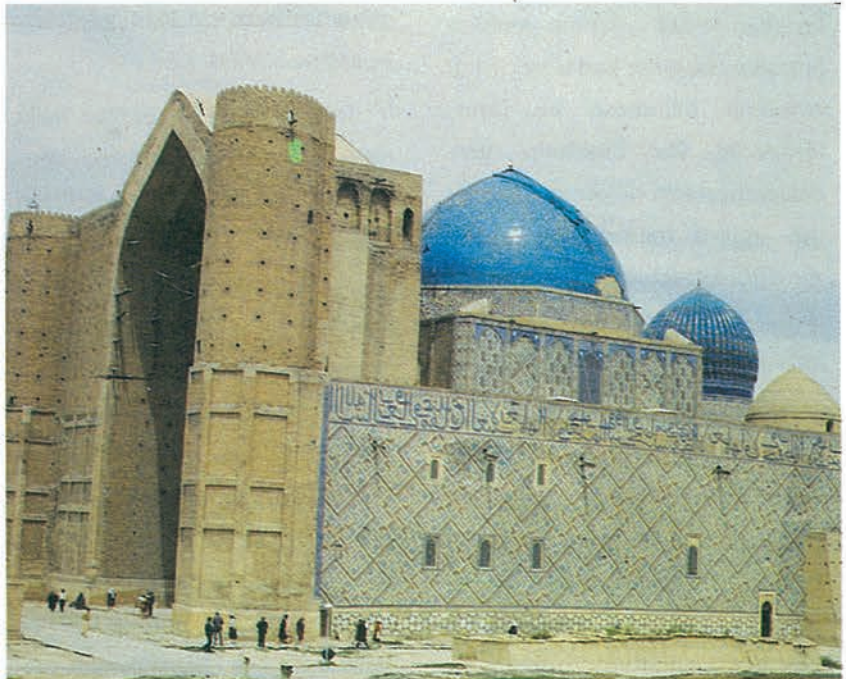
Hoca Ahmet Yesevi'nin dün olduğu gibi, bugünde bütün dünya Türklüğünü dizlerinin önünde biraraya getiren yol-göstericimiz olduğunu söyleyen Hayati Bice; "Hoca Ahmet Yesevi'yi gerçek kimliği ile tanımamız, Türkiye ve Türkistan Türklerinin birliğini, kardeşliğini güçlendirecek ve ortak manevi atamız durumundaki Yesevi'nin o muhteşem dergahında kucaklaşmamızı sağlayacaktır. O dergah Orho'ndan, Tuna'ya kadar bütün Türk yurtlarını içine alacak genişliktedir.

Türkmenistan'da 18. yüzyıla kadar Ahmet Yesevi biliniyor ve manevi önder olarak tanınıyor. Bu komünist ihtilaline kadar devam ediyor. Komünist ihtilalinden sonra Orta Asya'da Rusların açtığı bir kampanya başlıyor. Bu Allahsızlık, ateistlik kampanyası ve çeşitli dergahlar, külliyeler, türbeler, dinsizlik mü-

zeleri haline getiriliyor veya nikah salonu yapılıyor. Ateist gençler, Allahsız gençler cemiyetleri var, onlara lokal olarak veriliyor. Adeta bir tahkire uğrattılıyor ve bu dönemde Ahmet Yesevi'nin isminden, eserinden bahsetmek, tamamen yasaklanıyor. Bir zulmet devri, koyu bir zulmet devri ki, Ahmet Yesevi'nin kendi tesiri altına aldığı yerli kişilerde o karanlığın içinde, belki Ruslara şirin gözükme gayesiyle, belki bilmediklerinden, belki cehaletlerinin koyuluğuyla Ahmet Yesevi Hazretlerine söz söyleme cüreti bulabiliyorlar." dedi.

Ahmet Yesevi Hazretlerinin ışığının bugün görülmeye baş-

landığını, Ahmet Yesevi'nin Hikmetlerinin Kazakistan'da, Özbekistan'da, Türkistan'da basıldığını ve bunun mükemmel bir olay olduğunu söyleyen Bice, "Zamanında Yesevi Dergahı, Anadolu'yu nasıl Diyar-ı İslam haline getirmişse, bugünde bizim oradaki insanlara İslamın esaslarını götürmemiz, öğretmemiz lazım. Eğer Ahmet Yesevi olmasaydı, Kazan, Kafkasya bölgelerinde İslam olmazdı. Bugün Yesevi'yi anlamamızın, en iyi göstergesi, Yesevi misyonuna sahip çıkmamızdır. Yesevinin misyonunu tekrar icra etmemizdir. Yesevi hazretlerinin bizlerden beklediği budur." dedi.

İSLAMİYET VE MİLLETLER ARASI ADALET

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Vakfımız tarafından "İslamiyet ve Milletler Arası Adalet" konulu bir konferans tertip edildi. Sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki ayrı oturumda gerçekleştirilen panelde tebliğler dinleyicilere sunuldu. Konferansın sabah düzenlenen I. Oturumunda Başkanlığı Başbakanlık Danışmanı ve Vakfımız Yayın Kurulu Üyesi Alaaddin Korkmaz yaptı. Konferansa konuşmacı olarak, Prof.Dr. Hüseyin Hatemi, Doç.Dr. Davut Dursun ve Doç.Dr. Şükrü Karatepe katıldı.

Oturum Başkanı Alaaddin Korkmaz

Oturum Başkanı Alaaddin Korkmaz, Konferansın açış konuşmasında, Peygamber Efendimizin doğumunun Türkiye’de geleneksel olarak, gittikçe artan bir coşku ile kutlanmakta olduğunu, bunun sadece bir kutlama çerçevesinde düşünülmediğini, gün geçtikçe araştırma, inceleme, geliştirme ve yaygınlaştırma faaliyetleri ile toplumun ve bütün İslam aleminin dikkatle takip ettiği bir program haline getirilmeye çalışıldığını belirterek, bu hafta çerçevesinde ilmi seviyedeki toplantıların bu amacın gerçekleştirilmesinde bir araç olduğunu söyledi.

İSLAM DİNİ, İNSANLIK DİNİDİR

Konferansın ilk konuşmacısı olan Prof.Dr. Hüseyin Hatemi, "Adalet Kavramının Mutlaklığı ve Evrenselliği" konusunda hazırladığı tebliğini sundu.

Müslümanların kullandığı manada dinin, eksiksiz bir dünya görüşü olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Hüseyin Hatemi, genel manada İslamiyet hakkında açıklamalarda bulundu. Dünyada uymamız gereken değerleri, yüce ve değişmez değerler dizisini, eksiksiz bir şekilde İslam Dini'nin ortaya koyduğunu da ifade eden Hatemi, Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın "Bugün size dininizi ikmal ettim, tamamladım." ile, uymamız gereken temel değerleri, temel ilkeleri, izafi olmayarak, bütün insanlık alemi için tebliğ ettiğini belirterek "Bütün akli başında insanların mantıklı olarak kabul ettikleri gibi, Allah bir ırkın, bir soyun Allah'ı değildir. Bütün mahlukatın yaratıcısı ve rabbidir. Rabbül Alemin olan Allah, bütün insanlık için İslam'ı din olarak göndermiştir. Dünya görüşü ola-

rak eksiksiz, hikmet olarak göndermiştir ve buna razı olmuştur. Cenab-ı Allah üzerimize nimetini İslamla tamamlamıştır." dedi.

Adalet kavramının ne anlama geldiğini açıklayan Prof.Dr. Hüseyin Hatemi, Kur'an-ı Kerim'de bir "Adl" birde "Kıst" adaleti olduğunu, bu her iki kavramın birbirini tamamladığını ve bundan adaletin doğduğunu ifade ederek adaletin yüce, değişmez, İlahi tebliğde bir anlamı olduğunu, bu anlamın çağdan çağa, mekandan mekana, yöreden yöreye değişmediğini söyledi.

*Adalet çağdan çağa,
yöreden yöreye değişen
bir kavram değildir.*

Bugün, yeni dünya düzeni, pragmatist düşünce, liberalist düşünce gibi çekici ibareler altında, adelet diye mutlak bir kavram olmadığını, adaletin; çağdan çağa, yöreden yöreye değişmesi gibi aldatmacalara kapılmamamız gerektiğini belirten Hatemi, adaletin zulme dönüşmemesi için adaletin ne olduğunu mutlaka bilmemiz gerektiğini ve adaleti; bize tebliğ edenden, adalet ölçüsünü verenden öğrenmemiz gerektiğine işaret etti.

İnsan hakları alanında eşitliğin, hiç bir istisna gözetilmeksizin gerçekleşmesi gerektiğini ve bunun kaynağının da ilahi rah-

met olduğunu söyleyen Prof.Dr. Hüseyin Hatemi, "Bütün ilahi değerler dizisi bir sağlam ip teşkil eder ve Kur'an-ı Kerim'de bu sağlam ip verilmiştir. İlahi öğretinin, ilahi tebliğin doğru metninden uzaklaşırsa, resmi Hıristiyanlık görüşünün zaman zaman düştüğü gibi, "insan yeryüzünün mutlak hakimidir." sonucu çıkar. Bu da İlahi rahmetteki adalet kavramına ters düşer. İslamda hayvanlara, canlılara zulmedilmemesi emredilmiştir. Bu eşitlik ilkesi alandır. Resulü Ekrem'in "Kuduz köpek dahi işkenceyle öldürülemez" hadisi, bunu gayet iyi açıklamaktadır." dedi.

Yeryüzünde ilahi rahmetin bütün canlılara akdedilmesine, insan olarak engel olmamız gerektiğini de ifade eden Hatemi, zulme vesile olmadan, başkalarının insan haklarını gasbetmeden, hayvanlara, canlılara zulmedilmesine vesile olmadan, yaşamamız gerektiğini belirtti. İlahi ödevin, yeryüzünde insanın hilafet ödevi olduğuna da işaret eden Hatemi, hilafet ödevinin, İlahi değerleri benimsemek ve yeryüzünde İlahi rahmetin tecellisine varlığımızı engel kılmadan, bütün insanlığa adaleti tecelli ettirmek, adil bir devlet kurmak, bu günkü terimle adalet devleti anlamında hukuk devletine erişmek olduğunu ifade etti.

İlahi tebliğ ve uygulaması bakımından hak peygamberleri arasında bir fark olmadığına da değinen Hatemi "Musa da, İsa da, son Peygamber Resulü Ekrem de aynı değerleri, nihai şekilde tebliğ etmiştir. Bu bakımdan da İslam insanlık dinidir. Çünkü yaratıcının tek dinidir. Adalet teriminin mutlak olduğu,

nisbi, rölatif, görece, izafi olmadığı sonuca ortaya çıkıyor." dedi.

Bütün bu üstün, yüce, değişmez, mutlak ve evrensel değerler dizisinde, adalet kavramından saptığımızda, gizli materyalist olmaktan başka çarenin olmadığını vurgulayan Hüseyin Hatemi, Adalet kav-

ramının, yeryüzündeki insanlar arasındaki ilişkilerde, davranışlara hakim olacak temel değer olduğuna, kamil adalet kavramının bırakılması durumunda da mutlaka gizli yada açık materyalizm ve küfür geleceğinden bahsederek konuşmasını bitirdi.

"Din ve Vicdan Hürriyetinin Siyasal Sistem Açısından Anlamı ve Uygulaması" konulu tebliğini sunan Doç.Dr. Davut Dursun da, insanlık tarihinin bir bakıma hürriyet mücadeleleri tarihi olduğunu ifade ederek, insanların hem birey, hem de toplum olarak inandıkları değerler ve ilkeler doğrultusunda yaşamak için her türlü fedakarlığı göze aldığını ve bu uğurda çetin mücadeleler verdiğini, bu mücadeleler ve kavgalar sonunda teşekkül etmiş olan sossal ve siyasal yapıların belli bir denge noktasına ulaştığını belirtti.

Çağdaş anayasaların çoğunda, devletin faaliyetine kapalı bir bölge olarak, bireylerin temel

DİN VE VİCDAN HÜRRİYETİNİN SİYASAL SİSTEM AÇISINDAN ANLAMI VE UYGULAMASI

hak ve hürriyetlerinin açık şekilde düzenlendiğini belirten Dursun, özellikle, düşünce ve din hürriyetinin, iktidarın müdahalelerine kapalı olması için büyük mücadeleler verildiğini ve bir siyasal sistemin demokratikliğinin bu konudaki tutumu ile ölçülür hale geldiğini söyledi.

Din ve vicdan hürriyetinin en az dört faaliyet alanını kapsadığını belirten Dursun, bunların "iman etme", "Dinin esaslarına göre amel etme", Dinini öğrenme, öğretme, yayma ve yayın yapma" ve "örgütlenme hakkı" olduğunu söyledi. Bunlardan "iman etme" kavramını açıklayan Dursun, "İman etmek din ve vicdan hürriyetinin temeli, kişinin kendi iradesiyle istediği kutsala iman etmesi, istediği dini

benimsemesi veya benimsememesidir." dedi.

Dinin esaslarına göre amel etme kavramına da değinen Doç.Dr. Davut Dursun, her dinin kendi mensuplarına bir takım görevler, ibadetler ve ayinler yapma ödevi yüklediğini, bir dine inanan kişinin mabuduna karşı ibadet, dua ve münacatta bulunduğunu belirtti. İbadet, dini ayin ve törenlerin serbest olması ve devletin faaliyet alanının dışında kalmasının din hürriyetinin en önemli bölümünü teşkil ettiğine de işaret eden Dursun, "Kişiler ister evde, isterse kamusal hayatta, dini ibadetleri rahatlıkla ifa edebilme-lidirler." dedi.

Din hürriyetinin ayrılmaz bir bölümünü oluşturan öğrenme,

öğretme ve yayma hakkının, siyasal sistemde en çok problem olan bir hak olarak ortaya çıktığını da belirten Dursun, kişinin inandığı dinini öğrenmesinin en tabii hak olarak kabul edilmesi gerektiğini, şayet dinini öğrenmek imkanı bulunamı-yorsa, din hürriyetin-den söz edilemeyeceğini vurguladı. Öğrenmenin yanında, kişinin kendi inandığını başkasına öğretmesinin ve bunu yaymasının da teminat altına alınması gerektiğine de işaret ederek, "Şayet öğrenmek, öğretmek ve yaymak imkanı bulunmazsa, dinlerin devamı da mümkün olmaz." dedi.

Din ve vicdan hürriyeti çerçevesinde örgütlenme hakkından da bahseden Doç.Dr. Davut Dursun "Örgütlenme, sadece din hürriyeti çerçevesinde düşünülecek bir hak olmamakla beraber, aynı dine inanan, benzer dini inanışları paylaşan insanların bir araya gelmeleri, dini amaçlarla çeşitli örgütler kurabilmeleri ve dini amaçlarla çeşitli toplumsal faaliyetlerde bulunabilmeleri hakkının tanınmış olmasını ifade etmektedir." dedi.

İman etme hakkı, serbest ibadet hakkı, dinini öğrenme ve öğretme hakkı, ile örgütlenme hakkı olmak üzere dört temel hakkı içine alan din ve vicdan hürriyetinin de sınırsız olmadığını, din ve vicdan hürriyetinin belli ölçüler dahilinde sınırlandırıldığını belirten Dursun,

öncelikle "hürriyeti, dinin kendi kuralları ve ölçülerinin, sınırlandırdığını ifade etti.

"Siyasal Sistemin Niteliği ve Din Hürriyeti" konusuna değinerek, konuşmasını sürdüren Doç.Dr. Davut Dursun, otoriter yapı ve genelde resmi ideolojili sistemlerde din ve vicdan hürriyetinin teminat altına alınmadığını, anayasalarda hak ve hürriyetlerin düzenlenmiş olmasına rağmen, bunun fazla bir anlam taşımadığını da belirtti.

Tüm toplum üzerinde, en yüksek iktidarı ifade eden siyasal iktidarın kullanılması ve el değiştirmesinin belirlenmiş olmasının, temel hak ve hürriyetler için en önemli güvenceyi oluşturduğunu söyleyen Dursun, "sistem açısından bakıldığında anayasaya bağlı, liberal ve çok partili rejimlerin, sadece din ve vicdan hürriyetine değil, genel olarak tüm hak ve hürriyetlere daha olumlu baktıkları, buna karşılık, otoriter yapı ve monarşi ve totaliter rejimlerin ise hak ve hürriyetlerin kullanılmasında ciddi sınırlamalar getirdikleri, vatandaşa özgür bir alan bırakılması konusunda ideolojik ölçüler getirdikleri ve genel olarak topluma belli bir şekil kazandırma uğraşı içinde oldukları söylenebilir." dedi.

Türk siyasal sisteminin, din ve vicdan hürriyetine bakışında, tarih içinde geçirilen dönüşümlere bağlı olarak önemli değişikliklere uğradığını, buna

rağmen değişmez bazı otoriter ve baskıcı özelliklerin her dönemde korunduğunu belirten Doç.Dr. Davut Dursun, Cumhuriyetin ilanı ve tek parti yönetimi dönemlerinde din ve vicdan hürriyeti konularına da değindi.

Anayasalarda din ve vicdan hürriyeti ile ilgili asgari düzenlemelerin bulunduğu, devletin bu hürriyeti tanımak ve korumak mecburiyetinde olduğu halde Türkiye'deki uygulamanın, anayasaların belirlenmesinden çok, siyasal rejimin yapısının ve ideolojisinin tesirinde kaldığına işaret etti.

Çok partili dönem ve bu dönemde hürriyetlerin öne çıkmasından da bahseden Dursun, siyasal iktidar tarafından alınmış olan bütün kararların ve düzenlemelerin din ve vicdan hürriyeti açısından müslümanların lehine sonuçlar verdiğini, 1950 öncesinin toplumu dinden soğutma ve uzaklaştırmaya yönelik militan laisizminin kendini devlet kontrolünde ve vesayetinde bir din hürriyetine bıraktığını söyledi.

Sonuç olarak Türkiye'de din ve vicdan hürriyetinin hemen hemen bütün anayasalarda az çok yer aldığını, ancak siyasal rejimin ve devlet yapısının niteliklerinden kaynaklanan sınırlama ve müdahalelere maruz kaldığını belirtti.

İSLAMDA İNSAN HAK VE HÜRRİYETLERİNİN EVRENSEL İLKELERİ

"İslamda İnsan Hak ve Hürriyetlerinin Evrensel İlkeleri" konusunu dinleyicilere sunan Doç. Dr. Şükrü Karatepe, öncelikle batıda mevcut insan hak ve hürriyetleri konusuna değindi.

Batıda insan haklarının elde edilmesi, insan haklarının korunması, anayasalara, yasalara girmesi için çok büyük, çok çetin mücadeleler verildiğini, fikri planda, batıda çok zengin bir insan hakları kütüphanesi olduğunu ifade eden Karatepe, pratikte fermanları, yasaları, anayasaları ve uluslararası sözleşmeleriyle, insan hakları konusunda çok önemli kurallar, ilkeler getirildiğini, ancak, bütün bu çalışmalara, bütün bu hummalı faaliyetlere rağmen, Avruranın insan hakları konusunda, pratikte, uygulamada, pek fazla yol alamadığını, Avruranın insan hakları sayfasının beyaz olmadığını, Avrupada bütün bu gayretlere rağmen, Avrupalının, insan hakları konusunda, insana insanca muamele etme ko-

nusunda, hissilikten, taraflı davranma durumundan kurtulamadığını belirtti.

Bunları açıklayabilmek için, batılının insandan ne anladığına, kime insan dediğine bakmanın gerektiğini belirten Karatepe, Antik Yunanda, yalnızca Helenlerin insan sayıldığı, Romada, romalı asillerin insan sayıldığı ve diğer insanların hizmet için yaratıldığı fikrinin hakim olduğunu, daha sonraki dönemlerde, özellikle sömürgecilik döneminde bir beyaz insan olduğunu, insanı yalnızca onun temsil ettiğini söyledi. Siyah insan ya da dünyanın diğer bölgelerinde yaşayan insanların ise beyaz insanın değerlerini, yani Avruranın değerlerini benimsediği, onun dünya görüşü içine girdiği ölçüde insanlığa yaklaşmış olduğunu da belirten Karatepe, "Böyle olunca da bir tarafta insan haklarından, insanların eşit hür olduğundan söz eden Avrupalı, öte yandan sömürgeciliği insanlara insanlığı öğretmek için yaptığını söylüyor. Kendilerinin yaptığı tüm din savaşlarını, tüm işgalleri, tüm ekonomik mücadeleleri, siyasi çıkarları, dünya hegemonyasını ele geçirmek için başvurduğu her türlü yöntemi, dünyayı insanlaştırmak için yaptığını söylüyor. Böylece batılı değerleri oralara götürecek ve o insanda, batının değerlerini aldığı ölçüde insanlaşacak." dedi.

Batıda mevcut olan insan hakları maddelerinin belirgin olarak 18. yüzyılda meydana gelmeye başladığını, 18. yüzyıla kadar, batıda siyasi iktidarın belli bir sınıfın elinde olduğunu anlatan Karatepe, asil, soylu denen bu insanların, insanlığı yönetme hakkının kendilerine doğuştan verildiğine inandıklarını ve kendilerinin hükmetme hakkına sahip olduklarını, diğer insanların itaat etmeye mecbur oldukları fikrini savunduklarını belirterek, 18. yüzyıldan sonra batıda hürriyet ve eşitlik kavramının değiştiğini, insanın doğduğundan itibaren hür olduğu ve hukuk nazarında fark olmadığı, herkesin eşit olacağı ilkesinin yerleşmeye başladığını ifade etti.

Eşitlik kavramını daha çok sosyalistlerin, hürriyet kavramını da, liberallerin, yani batı demokrasisine taraftar olanların kullandığını söyleyen Karatepe; "18. yüzyıldan sonra her iki blokta da bu iki kavramın mücadelesi verildi. Sosyalistlerin, nihai olarak bir komünist toplum oluşturmak isteyenlerin hedefi, insanları eşit yapmaktı. Ama ne sosyalistler, ne de liberaller, insanların doğuştan eşit ve hür olduğuna inanmıyorlardı. Sosyalistlere göre eşitlik sonradan verilen mücadeleyle sağlanır. Ama bildiğimiz gibi ne batınının yücelttiği hürriyet, sonunda insanlık için bir hürriyet getirmiştir.

Ne de Sovyet blokunun iddia ettiği, bayraklaştırdığı eşitlik kavramı, insanlık için hatta o ülkede yaşayan insanlar için bir eşit uygulama ortaya koyabilmiştir. Aslında, 18. yüzyılda batıda yükselen burjuva sınıfının idealize ettiği, yücelttiği bu iki kavram, temelde dinin de nitelikleri olan kavramdı. Çünkü tüm ilahi kitaplara baktığımızda, bu kavramların sözünün edildiği görülüyor. Ama batıda kilise bu kavramları yüzyıllarca yok saydığı için, bu kavramların tersini yaptığı için, bizzat kilise, insanlara zulmettiği için ve kendi dışındaki toplulukların da hürriyet ve eşitlik kavramlarının çiğnenmesine göz yumduğu için, hatta onlarla ortaklık yaptığı için, batıda, hürriyet ve insan hakları mücadelesi, din ilgisi az olan gruplar tarafından yapılmıştır." dedi.

Hürriyet ve eşitlik kavramlarının ilahi mesajdan kopuk olarak açıklanması sebebiyle, ister istemez çifte standartlı uygulamaların meydana geldiğini söyleyen Karatepe, sözlerine devamla, "eğer ilahi mesajla irtibat kurulsaydı, görülecekti ki, bütün mesajlarda, insanların aslında bir tek ümmet olduğu zikrediliyor. Dolayısıyla kanun karşısında, temel insanlık hak ve hürriyetleri karşısında, onların arasında hiç bir fark yoktur. Çünkü onlar bir tek candan yaratılmışlardır. Onların atası birdir. Bir tek candan yaratılan ve bir tek ümmet olan insanlık, nasıl olurda parça parça olur, nasıl olur da birbirinden üstün ve aşağı olabilirler ve yine Kur'an'da belirtildiği gibi hiçbir ırk, hiçbir topluluk ayrımı yapılmadan mesajlar gelmiştir." dedi.

Hürriyet konusunda ise bütün ilahi kitapların, insanların hür olmasını öngördüğü ve bu yolda mesajlar getirdiğini, Müslümanların daha ilk günden itibaren köleliğin kaldırılması yönünde çok büyük mücadeleler verdiğini, kamu gelirlerinden insanları hür hale getirmek için devlet bütcesinden pay ayrıldığını ve İslamiyette köle azat etmenin ibadet kabul edildiğini, İslamiyetin hürriyet konusunda çok hassas olduğunu anlatan Doç.Dr. Şükrü Karatepe, Köleliğin iki önemli kaynağının olduğunu, bunlardan birinin kabile savaşları, diğerinin borçlanma olduğunu ifade etti. İnsanların belli sebeplerden dolayı borçlandığını, borçlarını ödeyemedikleri zaman da alacaklılarının kölesi olduklarını, İslamiyetin bunların önüne geçtiğini ve insanların borçlarından dolayı köle edilemeyeceği hükmünü getirdiğini söyledi. Yine köleliğin kaynaklarından biri olan kabile çatışmaları da yasaklanarak köleliğin kaynaklarının kurutulmaya çalışıldığını da işaret eden Karatepe, bütün bu hükümlere rağmen bugün Müslümanlarında bu alanda fazla yol alamadıklarını belirtti.

Batıda insan hakları, hürriyet ve eşitlik kavramlarının yoğunlaşarak savunulduğunu, ancak, bu kavramların ilahi köklerinden koparıldığı için neticede avrupalının adalet fikrine ulaşamadığını belirten Karatepe, sözlerine devamla, "Çünkü adalet ilahi kökenli bir kavramdır. Adalet fitridir. İlahi olarak adalet fikrine ulaşamadığı için de evrensel manada bir insan hakları ortaya konulamıyor. Maalesef, insan hakları denildiğinde genellikle batı değerlerinin aktarılması, batının kendisinin ürettiği, kendisi için değer gördüğü yargılarının, kültürünün, onun insanlar için gerekli gördüğü bütün unsurların diğer bölgelere nakledilmesi diye anlaşıyor. Ama görünüyorki, o batılı değerlerde, hürriyet ve eşitlik sağlamıyor." dedi.

Doç.Dr. Şükrü Karatepe, Batıda eşitlik kavramının varlığından fazlasıyla söz edilemeyeceğini, çünkü güçlü olanların toplumu, iktidarı etkilediğini ve etkileyen kişilerin de kendi çıkarlarını kolladıklarını, ön planda tuttıklarını belirtti.

"İslamiyet ve Milletler Arası Adalet" konulu konferansa öğleden sonra yapılan II. oturumla devam edildi. Oturum Baş-

kanlığını Vakfımız Yayın Kurulu Üyesi ve Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Ahmet Gürtaş'ın yaptığı oturuma konuşmacı ola-

rak, Prof.Dr. İlber Ortaylı, Yrd. Doç.Dr. Hasan Ünal, Doç.Dr. Cemal Şanlı ve Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Dr. Fahri Demir katıldı.

OSMANLIDA MİLLET SİSTEMİ

Öğleden sonraki oturumun ilk konuşmacısı olan ve Osmanlı'da Millet Sistemi konulu tebliğini sunan Prof.Dr. İlber Ortaylı,

Osmanlıda millet teşkilatının, gayrimüslim milletlerin kompartimanlar halinde teşkilatlanıp merkezi hükümete raptedilmesi

şeklinde olduğunu, her gayrimüslim milletin kendi içinde dini inanışına göre kapalı olduğunu, bu milletlere müdahale edilmediği için de, bu milletlerde yaşayan din mensuplarının kendilerini koruyabildiklerini belirterek konuşmasına başladı.

Osmanlı Devleti içerisinde yaşayan cemaatların azınlık olmadığını, kendi içlerinde kapalı olarak yaşadıklarını ve dışardan herhangi bir müdahalenin söz konusu olmadığını belirten Ortaylı, bu cemaatların kendi hiyerarşileri içinde terfi ettiklerini, fakat bu insanların Müslüman topluluk içinde yaşıyoruz diye bir eziklik, bir aşağılık duygusu içinde olmadıklarını da ifade etti.

Osmanlı Millet teşkilatı içinde azınlık mahkemelerinin patrikhaneye bırakıldığını, bunun tanzimata kadar devam ettiğini, ancak tanzimatla birlikte bundan vazgeçildiğine işaret eden Ortaylı, Tanzimatla birlikte, Osmanlı hayatında hem şariat, hem de millet teşkilatının, gayrimüslimlerin dini hayatı için kısıtlamalar getirdiğini belirtti.

Millet teşkilatının sadece İslami yoruma, dini yoruma, fıkha değil, aynı zamanda idari teşkilata has bir müessese olduğunu, Osmanlı millet teşkilatının bütün İslam tarihinde en mükemmel bir sistemi temsil ettiğini belirten Ortaylı, "**Osmanlı, gayrimüslim milletleri serbest**

bırakmıştır. Ama millet teşkilatının içindeki önemli unsurları, sosyal sınıfların belirli şekilde kullanımını devlet, babil elinde tutmuş ve kontrolü sağlamıştır.” dedi.

Cumhuriyet döneminde gayrimüslimlerin bu faaliyetlerinin yasaklandığını söyleyen İlber Or-

taylı, Cumhuriyetçilerin, din işlerini toplum hayatından temizlemeyi kendilerine bir prensip olarak kabul ettiklerini belirtti.

Osmanlı millet teşkilatının, tarihte başka imparatorluklarda görülmeyecek derecede, gayrimüslimlere, görüşte ve esasta büyük imtiyazlar ve haklar veren,

fakat aynı zamanda da onları büyük başarıyla kontrol eden bir sistem olduğunu ifade eden İlber Ortaylı, “Bu öyle bir sistemdir ki bunun bir örneğini bulmak mümkün değildir. Bu bize halimiz ve mazimiz için bazı örnekler ve dersler verecek bir sistemdir” diyerek konuşmasını bitirdi.

İkinci konuşmacı olan Yard.Doç.Dr. Hasan Ünal da “Balkanlarda müslümanlar” konulu tebliğini sundu.

Şu anda bütün balkan ülkelerinde azınlıkların bulunduğunu, Balkanların olabildiğince karışık bir nüfusa sahip olduğunu belirten Hasan Ünal, bunun sebebinin tarihe dayandığını, tarihte balkanlardaki yapının büyük ölçüde milli olmaktan ziyade dini bir yapı arzemesinden kaynaklandığını ifade etti.

Dini ve milli karakterli problemlerin balkanlarda devam etmesi nedeniyle, milli devlet denilen çekirdek devletlerin kurulmasına rağmen hala belirli millet olma sürecini tamamlama

BALKANLARDA MÜSLÜMANLAR

noktasına gelemediklerini de vurgulayan Ünal, “Millet olamama problemi ve azınlık korkusu, bütün balkan devletleri içinde var. Yugoslavya bunun tipik bir örneği idi. İçinde çok sayıda millet, milliyet ve daha küçük azınlık gruplarını barındırıyordu. Bu azınlık problemi balkanların genel karakteridir. Bazı devletlerde azınlıkların varlığı kabul edilir ve tanınır. Bazılarında da tanınmaz.” dedi.

Balkanların bugünkü dini durumuna da değinen Ünal “Balkanları dini açıdan iki ana guruba ayırmak gerekir. biri Müslümanlar, ikincisi; Hristiyanlar, Hristiyanları da bir kaç gruba ayırmak gerekir. Bunlardan en önemli grup katoliklerdir. Bir de Ortodoks olmasına rağmen her milletin kendi kilisesi vardır. Bu kiliseler dini değil, daha çok milli karakterdedirler. Mesela Bulgar kilisesinin kuruluşdan itibaren amacı, Bulgar milliyetçiliğini desteklemektir. Bulgar milliyetçiliğini canlandırmaktır.” dedi.

Bugünkü balkanlarda dini bir birlikten kesinlikle bahsedilemeyeceğine, önümüzdeki yıllarda da bir Hristiyan birliğinin sağlanamayacağına işaret eden Ünal, Balkanlardaki Müslümanların durumunun çok karışık olduğunu, 18. asrın sonlarında ve 20. asrın başlarında, balkanlardaki bütün Müslümanların adeta ikili bir karakter edindiğini, bir Boşnağın aynı zamanda kendisini Türk saydığını, Balkanlardaki Hristiyanların da Müslümanlara bakış açısının aynı olduğunu belirtti.

Bugünkü balkan kriziyle ilgili bazı efsaneler yaratıldığını, bu efsanelerin başında özellikle Almanya üzerine yapılan spekülasyonların geldiğini belirten Ünal, sözlerine devamla “Genellikle anglo sakson basının ve özellikle İngiltere’nin icat ettiği, ortaya attığı ve Almanya’nın Avrupa topluluğu içindeki nüfusunu kırmak gayesiyle oluşturduğu efsane kampanyasından bir tanesi de Yugoslavya’ya ilişkin. Bu efsaneye göre Almanya Yu-

goslavya'daki krizin, daha doğrusu bugün Bosna Hersek'teki krizin müsebbibi durumunda. Bu tamamen bir efsanedir. Yugoslavya'nın dağılmasına sebep olan, Yugoslavların kendileridir. Çünkü Yugoslavya 1988 yılında felsefe olarak tamamen iflas etmiştir.

Diğer bir efsane de bugünkü Bosna Hersek'e askeri manada müdahale edilemeyeceğidir. Bu İngiltere tarafından ortaya atılan, geliştirilen ve diğer müttefiklerine de kabul ettirmeye çalıştığı bir efsanedir. Aslında bunun gerçeğe ilgisi yoktur. Çünkü İngiltere'de askeri yönetim müdahalenin yapılabileceği ve başarıya ulaşılacağı düşüncesinde" dedi.

Türkiye'nin bugünkü Balkan krizi sırasında uyguladığı dış politika hakkında mütealaalarını anlatan Ünal, Türkiye için Yugoslavya krizinin Bosna Hersek'in bağımsızlığının tanınmasıyla başladığını, bunun Türk dış politikası için bir başarı olmadığını ifade etti. Ünal "Türkiye krizin başlangıcından itibaren iki alternatifli bir politikaya yönelmiştir. Bunlardan birincisi batılı ülkeleri, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve daha düşük düzeyde de Avrupalı Nato müttefiklerini, bölgeye askeri bir müdahale yapılması konusunda zorlamaya çalışmış, hatta bu konuda çoğu zaman gevşek bir dille kendisinin katkıda bulunacağını ifade etmiş, giderek krizin artması, boyutlarının ilermesi ve özellikle bölgedeki katliamın bir soykırıma dönüşmesi üzerine de yapılacak müdahaleye katkıda bu-

lunacağını kesin bir dille belirtmeye başlamış. Ancak, batılı müttefiklerin ilgisizliği karşısında bu politika tamamen iflas etmiştir. Çünkü, Türkiye, bu politikanın içerisine batılı müttefikleri, özellikle Avrupalı ve İngiltereyi zorlayıcı neler yapılabileceği konusunda ikinci bir alternatif üretmemiştir.

Türkiye'nin bir diğer alternatif politikası da Müslüman ülkeleri, Bosna Hersek meselesinin içine çekmesi olmuştur. Bu aslında krizin başlangıcında Türk dış politikası için bir başarıdır. Bütün Müslüman ülkeleri Bosna Hersek'i tanımaya davet etmiş, bunu başarmış, Bosna Hersek hükümeti için bir fon kurulmasını sağlamış. Buraya cüz'î miktarlarda da olsa Müslüman ülkelerin maddi yardımlarda bulunmasını temin etmiştir. Hatta

Türkiye başta olmak üzere bir takım Müslüman ülkeler, bölgeye bir miktar silah gönderme başarısını da göstermişlerdir. Ancak, Müslüman ülkelerle bir riyaset belirleme, Türkiye'nin batıya endekslediği, batılı devletleri diplomatik manada zorlamaya endekslediği ve bu şekilde düzenlediği dış politikasını da iflas ettirmiştir. Zira, Müslüman ülkelerle yapmaya çalıştığı diplomatik ortaklığın bütün gayesi, batıya, Müslüman devletler olarak, zulmün durması için askeri manada ve finansman olarak olaya katılabilir şeklinde düzenlenmiş, ancak son manada dilekçe verilen yer Amerika Birleşik Devletleri olduğu için, Amerika Birleşik Devletlerinin elini kolunu İngiltere tutmayı başardığı için Türkiye'nin bu iki alternatifli politikası tamamen iflas etmiştir." dedi.

"İslamda Azınlıklar" konulu tebliğini sunan Doç. Dr. Cemal Şanlı da konuşmasına Kainatın varlık sebebi olarak açıklanan Peygamberimiz Hz. Muhammed'in doğumunun her tarafı ateş, barut kokan dünyamıza

İSLAMDA AZINLIKLAR

mutluluk getirmesini temenni ederek başladı.

İslam devletinin hakimiyeti altında yaşayan gayrimüslümlerin hiç bir zaman modern anlamda kendilerini azınlık olarak hissetmediklerini, İslam medeniyetinin ve anlayışının büyüklüğünün de burdan kaynaklandığını söyleyen Şanlı, İslam devletinin siyasi, hukuki ve kültürel olarak hakim olduğu bir

dünyada, bir siyasi çerçeve içerisinde, İslam olmayanlar, hatta İslama karşı olanların kendilerini azınlık hissetmeden yaşama imkanını elde ettiklerini belirtti.

Bugün dünyanın her yerinde azınlık problemi olduğunu, bu azınlıkların bir kısmının siyasi hüviyet kazandıklarını, içinde bulundukları devletle siyasi bir mücadeleye girdiklerini, bağımsızlık kavgası içinde olduklarını, bir kısmının da siyasi bir hüviyete henüz sahip olmadıklarını, fakat, bunların da kültürel kavga, didişme içerisinde bulunduklarını, çok az miktarda azınlığında huzur içerisinde yaşadığını belirten Şanlı, "Bugünkü dünyada azınlıklar meselesinin, azınlıklar savaşının en önemli sebebi I. ve II. dünya harbinden sonra ülke sınırlarının emperyalist devletlerce masa başında cetvelle çizilmesidir. Çünkü emperyalist güçler kendi menfaatlerine göre, kendi menfaatlerinin gerektirdiği denge politikalarına uygun olarak milletlerin sınırlarını çizmişlerdir. Böylece, farklı kültür dünyasına mensup insanlar siyasi sınırlar itibarıyla bir başka devletin sınırları içerisinde kalmışlardır. Bu tabi günümüze kadar yansıyan azınlıklar kavgasının temelindeki önemli sebeplerden biridir." dedi.

Diğer bir sebebinde Sovyet Rusyanın komünist sistemin devamını, Sovyetlerin sınırları içerisindeki nüfus dengesini bozmasına bağlı olduğunu, Sovyetler Birliğinin, Komünist sistemin geleceğini bir takım

dengelere bağladığını, Rusya'nın İmparatorluk içerisindeki etnik grupları bir dengede tutmak suretiyle çalışmalar yaptığını söyleyen Şanlı, ancak bu topluluklar üzerindeki demir yumruğun kalkmasıyla da buradaki azınlıkların millet olma, devlet olma mücadelesine girdiklerini anlattı.

Batı kültürünün özünde, batılı beyaz adamı üstün görme felsefesinin olduğunu diğer bir sebep olarak gösteren Cemal Şanlı, "Batı kültürü içerisinde, Avrupalı beyaz insandır. Onun dışındakiler, o insanların hizmetkardır. O insanlara hizmetle mükellef olarak yaratılmıştır. **Batı kültürünün özünde yatan bu ırkçılık felsefesi, dünyaya çok büyük felaketler getirmiştir.**" dedi.

Doç.Dr. Cemal Şanlı şu anda dünyanın her tarafının kan gölü halinde olduğunu, bu problemin çaresinin sadece İslamın bu konuda getirdiği prensipler olduğunu da vurguladı.

Bir ülkede hakim kültür neyse, o hakim kültürün dışında kalanların azınlık olarak ifade edildiğini belirten Şanlı "Hakim kültür, her devlet ve medeniyet için değişir, fakat bizim siyasi tarihimiz ve medeniyetimiz bakımından hakim kültür İslam Dini olmuştur. İslam toplumlarında kişiler arasındaki münasebetleri yada sosyal hayatı şekillendiren, kişiler arasındaki münasebetleri, kişi ile devlet arasındaki münasebetleri, yani kişilerin tüm davranışlarını, faaliyetlerini şekillendiren, renklendiren, biçimlendiren, normlandıran İslami

değerler olmuştur. Bu itibarla bizim siyasi tarihimize baktığımızda azınlığın belirlenmesinde kıstas İslam Dinidir. Bu itibarla İslami prensiplerin tatbik edildiği toplumlarda azınlık, Müslüman olup olmamaya göre belirlenmiştir. İslam Dinini kabul etmiş olanlar, rengi ne olursa olsun, etnik kökeni ne olursa olsun, Müslüman kabul edilmiş, bu çerçevenin dışında kalan kişi grupları ise azınlık olarak kabul edilmişlerdir." dedi.

Bugün batı kültürüne dayanan Avrupanın ve Amerika Birleşik Devletlerinin çok ciddi bir ırk ayrımı yada ırk üstünlüğü tehlikesini potansiyel olarak taşıdığını belirten Şanlı, Osmanlı tatbikatında, gayrimüslim cemaatlerin bir millet kompartımanı içerisinde İslam hukukunun verdiği hak ve özgürlükler muvacehesinde örgütlendiklerini, kendi mahkemelerine meselelerini götürdüklerini, kendi hukuk sistemlerine göre meselelerini çözdüklerini, Osmanlı devletinin sağlam esaslara dayanan milletler politikasıyla 600 sene ayakta kalabildiğini, Ancak Osmanlı devletinin gayrimüslimlerle alakalı hukuki rejiminin 18.yüzyıldan sonra bozulmaya başladığını ifade eden Şanlı, gayrimüslimlerle alakalı Osmanlı siyasetinin İslami esaslardan sapmasından dolayı, Osmanlı imparatorluğunun parçalanmaya yüz tuttuğunu belirtti.

Osmanlı Devletinin, gayrimüslimlerle alakalı siyasetinin,

Fransa, Rusya ve İngiltere'yle yaptığı birtakım anlaşmalarla bozulduğuna işaret eden Şanlı, sözlerine devamla "Osmanlı Devleti, Osmanlı topraklarında yaşayan gayrimüslimler içerisinde önemli bir grubu teşkil eden katolikleri, Fransa'nın himaye edeceğini tanımıştır. Daha sonra Kaynarca antlaşmasıyla Osmanlı topraklarında yaşayan Ortadoksları, Rusya'nın himaye etmesini kabul etmiştir. Daha sonra da yine yapılan bir antlaşma ile, İngiltere'nin, Osmanlı topraklarında yaşayan protestanları himaye edeceğini kabul etmiştir. Bu anlaşmalarla, Osmanlı topraklarında yaşayan gayrimüslimler üzerinde yabancı devletlerin himaye hakkı doğunca, bu gayrimüslim unsurlar siyasi bir hüviyet kazanmışlardır. Daha sonra Osmanlı topraklarında himaye rejiminin gölgesinde, bu gayrimüslim ekalliyetler, Osmanlı hukuk sistemini aşarak bol miktarda, dini, millî, hayri kurumlar kurmuşlardır. Mis-

yonerlik okulları açmışlardır. Himaye rejiminin gölgesinde, gayrimüslim azınlıklar, bağlı oldukları devletlerin, siyaseti çerçevesinde Osmanlı Devletinin altını gerçekten oymuşlardır." dedi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin de ilk defa azınlıklar meselesiyle Lozan Konferansında karşılaştığını, Lozan Konferansında Misak-ı Milli sınırları içerisinde mevcut olan azınlıkların nasıl bir hukuki rejime tabi tutulacaklarının çok ciddi şekilde tartışıldığını ifade eden Şanlı, Lozan konferansında özellikle İngiltere'nin Türkiye'de etnik azınlıkların olduğundan bahsettiğini, ısrarla Türkiye'de farklı ırktan olan kürtlerin de bir azınlık olduğu üzerinde durduğunu, yine Musul meselesinde de İngiltere'nin kürtlerin ayrı bir millet olduğunu, Türkiye ile alakasının olmadığını, Türkiye'den ayrılmak istediğini, Türkiye'den ayrı bir devlet olması gerektiğini ileri sürdüklerini

belirterek, "Lozan konferansına katılan Türk murahhas heyeti, bu tezi reddetmiştir ve ısrarla Türkiye'de azınlıkların belirlenmesinde, kıstas ölçünün, İslam olduğunu, Türkiye'nin önemli bir kısmının müslüman olduğunu, İslam Dininde, ırk farkının, etnik köken farkının, renk farkının, dil farkının ehemmiyet arzetmediğini, esas alanın müslümanlık olduğunu, kürtlerin de müslüman olduğunu, bu itibarla Türklerle, kürtler arasında bir ayırım yapılamayacağını, bunların tek bir millet olduğu tezini ısrarla savunmuşlar ve Lozan Konferansında bu tez kabul edilmiş ve Lozan anlaşmasında da Türkiye'de sadece dini açıdan azınlıkların olduğu kabul edilmiştir." dedi.

Doç.Dr. Cemal Şanlı son olarak, Şu anda Türkiye'nin sosyal ve siyasal meselesinin çözülebilmemesinin çaresi, İslamın bütün insanları kardeş yapan değerlerinin güçlenmesine bağlı olduğunu söyledi.

Son konuşmacı olan ve "Hukukta Eşitlik, Din ve Vicdan Özgürlüğü" konusunu işleyen Dr. Fahri Demir, Hukukta eşitliğin temelde iki manaya geldiğini, birinci olarak haklarda eşitlik, diğerinin de hukuk karşısında eşit-

HUKUKTA EŞİTLİK, DİN VE VİCDAN ÖZGÜRLÜĞÜ

lik olduğunu söyledi. Hukukta eşitlik denince; bir ülkede yaşayan insanların, eşit haklara sahip olduğunu, fertlerden biri hangi hakka sahipse, diğerinin de aynı hakka sahip olduğunu, zengin, fakir, soylu, sade, farklı dinlerden hatta, dinli- dinsiz ayırım yapılmaksızın her insanın aynı haklara sahip olduğunu, buna da haklarda eşitlik den-

diğini, haklarda eşitlik denince de bir ülkede yaşayan her insana, kanunların eşit şekilde tatbik edilmesi ve hukuk karşısında herkese eşit muamele edileceğini belirtti.

Hukukta eşitliğin gereği sayılan her ferdin yaşama hakkına, hürriyet hakkına, mülkiyet hakkına sahip olduğunu ifade eden Demir, "İnsanlık geliştikçe hak

konuları da çeşitlenerek çoğalacaktır. Ancak, insanların doğuştan sahip oldukları ve hiç bir suretle ellerinden alınamayan, Hz.Ademden beri bütün peygamberler vasıtasıyla öğretilmeye ve korunmaya çalışılan temel haklar vardır ki, dinlerin gerçekleştirmeyi gaye edindikleri temel prensipler bu temel hakların da teminatı olagelmıştır.” dedi.

Hukuktaki eşitlik ilkesini, bütün dinlerin baştan beri öğretmeye ve korumaya çalıştığını, İslamiyette ise kernal mertebesinde kanunlaştığını, uygulandığını ve temel ilke olarak yerini aldığını belirten Dr. Fahri Demir, müslüman bir ülkede yaşama hakkına, hürriyet hakkına, mülkiyet hakkına, sanat ve ticaret hakkına, eğitim ve sağlık haklarına müslüman ne kadar hak sahibi ise Müslüman olmayanın da o kadar hak sahibi olduğunu söyledi.

Diğer yönden, hukuk karşısında müslüman ile müslüman olmayan arasında, bir fark olmayacağını, kanunların Müslüman ve Müslüman olmayana karşı eşit uygulanacağını işaret eden Demir, “kanun karşısında herkes eşittir, şeklinde ifade edilen modern prensip, bütün dinlerin, bu arada en son din İslamiyetin, insanlara öğrettiği ve korumaya çalıştığı prensiptir.” dedi.

Din ve vicdan özgürlüğü kavramının da hukukta eşitlik prensibi gibi, Hz.Adem’den beri bütün dinlerin öğrettiği ve korumaya çalıştığı temel değerlerden olduğunu ve dinin hür bir tercih işi olduğunu söyleyen Demir, irade ve hür tercihin ortadan kalması durumunda din adına hiç bir şey kalmayacağını da belirtti.

Din denince akla, hür irade ile seve seve benimsenen umdeler ve yine hür irade ile seve seve yapılan amellerin akla geldiğini söyleyen Fahri Demir, dini açıdan bakıldığında, gerek her hangi bir dini kabul, gerekse o dinin amillerini ifa konusunda hürriyet, özgürlüğün, o inanış ve davranışın, dini olabilmesi için gerekli olduğunu, özgür iradenin olmaması durumunda dinin de olamayacağını belirtti.

Özgür iradenin bulunmadığı durumda dindarlıktan söz edilemeyeceğini, böyle bir davranışın kişiye hiç bir fayda sağlamayacağını da belirten Demir, “Hürriyet, en temelli insan haklarından. Ne gerekçe ile olursa olsun, insanlara zorla bir şey yaptırılmayacaktır. Hele din konusunda kimse zorlanmayacaktır. Dini gerekçe ile değil ama, kamu yararı gereği zorlayıcı düzenlemeler kaçınılmaz olabilir. Bunda kamunun yararı varsa, buna din de uyulmasını emreder. Ancak, kamu yararı gereği değil

de dini gerekçe ile ortaya konacak bir zorlama, dinimize göre kabul edilebilir bir şey değildir.” dedi.

Kişinin sadece din seçimi değil, dini inancına göre serbestçe yaşamasının da din ve vicdan özgürlüğü kavramı içinde mutalaa edildiğini ifade eden Demir, İslamiyetin; hukukta eşitlik, din ve vicdan özgürlüğü ilkelerini modern dünyanın tanımamasından ve benimsemesinden çok önce Müslümanlara öğrettiğini belirtti.

Bir ülkede yaşayan insanlar arasında, din ayrımı yapılamayacağını, her vatandaşın kanun karşısında eşit ve herkesle eşit haklara sahip olduğunu da vurgulayan Dr. Fahri Demir, “Herkes istediği dini seçmekte ve seçtiği dini istediği gibi yaşamakta serbesttir. Kamu yararı, kamu düzeni ve genel ahlak sebebiyle ancak, bir kısıtlama söz konusu olabilir” dedi.

KUTLU DOĞUM HAFTASI
MÜNASEBETİYLE
YEREL BASINDA ÇIKAN
HABERLER

YOZGAT

İl Müftülüğünün Açıklaması

Yozgat İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Başkanı Mehmet Barış, Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle il ve ilçelerinde düzenledikleri programları Vakıf Haber Bültenine şöyle açıkladı.

29 Ağustos 1993 Pazar günü Yozgat İl Merkezimizde panel düzenlendi. Panelin açılışına Kur'anı Kerim okunarak başlandı. Açış konuşması İl Müftüsü Mehmet Barış tarafından yapıldı.

Vali Vekili Yaşar Kılıç'ın "Kutlu Doğum Haftası" ile ilgili konuşmasından sonra, İl Müftüsü Mehmet Barış'ın Oturum Başkanlığını yaptığı Panelle geçildi. Panelle konuşmacı olarak Yrd.Doç.Dr. İsmail Hakkı Ünal "İnsan ilişkilerinde dinin yeri", Dr.Niyazi Akyüz "Türkiye'nin sosyal değişiminde dinin yeri", Dr. İdris Şengül "Kur'an-ı Kerim'de insan" konularında tebliğlerini sundular.

Panelle halkımız tarafından büyük ilgi gösterildi. Müftülüğümüzce panelin yapıldığı salonun önünde Peygamberimizle ilgili kitap sergisi açıldı.

Paneli takiben Yozgat ve ilçelerindeki din görevlileri arasında "Kutlu Doğum Haftası" ile ilgili açılan yarışmada dereceye girenlere ödülleri verildi.

Aynı akşam Merkez Çapanoğlu Büyük Camii'nde, okunan Mevlid-i Şerif ve 1422 hatmi şerifin duası yapıldı. Düzenlenen panel ve Mevlid

Yozgat Müftülüğünde düzenlenen panel izleyicilerin ilgisini çekti.

programı Belediyemiz tarafından video bantına alınarak Yozgat TV'sinden yayın yapıldı ve tüm halkın izlemesi sağlandı.

Yine Yozgat İl Müftüsü Mehmet Barış'ın Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Peygamberimizin insanlar için getirdiği yenilikler" konulu konuşması aynı akşam Yozgat TV.'den yayınlandı.

Hafta münasebetiyle Yozgat Merkez Musabeyli Kasabasında, Yaz Kur'an Kursunda okuyan öğrenciler tarafından okunan 40 hatmi şerifin duası, 4 Eylül 1993 Cumartesi günü , çevre köylerden gelen davetlilerin iştirakleriyle yapıldı.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle 29.8.1993 Pazar günü Özel Yimpaş Sağlık Polikliniğinde 125 hastaya ücretsiz muayene ve labaratuvar tetkiki yapılmıştır. 30 Ağustos Pazartesi günü de 2014 vatanışa ücretsiz yemek verilmiştir.

31 Ağustos Salı günü bir grup bayan tarafından, hafta münasebetiyle yetiştirme yurdu ve çocuk yuvası ziyaret edilerek, çocuklara hediyeler verilmiştir.

1 Eylül Çarşamba günü Yozgat Devlet Hastanesinde görev yapan doktorlar tarafından mesai saatleri dışında, özel muayenehanelerde 85 hasta ücretsiz muayene edilmiştir.

Hafta boyunca va'z ve hutbelerde, belediye hoparlöründen ve mahalli TV. radyolarından günün önemi ile ilgili konuşmalar yapılarak halkımıza bilgi verilmiştir.

İlçelerimizden Boğazlıyan, Sorgun ve Çekerek'te de geniş çaplı kutlama programları düzenlenmiş paneller tertip edilmiştir.

**HAMLE
GAZETESİ**

MUĞLA

KUTLU DOĞUM HAFTASI KUTLANDI

HABER MERKEZİ –

11 Eylül akşamı, özel idare konferans salonunda, kalabalık bir izleyici topluluğu karşısında Hz. Muhammed'in (a.s.) doğum yıldönümü, İl Müftüsü ve Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim üyelerinin katıldığı bir panelle kutlandı.

Doç.Dr. Avni İlhan, Kutlu Doğum Haftasında verilmek istenen; müslümanlara kainatın efendisini daha yakından ve doğrudan doğruya tanıtmaktır.

Doç.Dr. Mehmet Demirci, "İnsan en üstün yaratıktır, yaratılıştaki üstünlük güzelliştir. Üstün olmak yüce peygamberin gösterdiği yol ile olmaktadır.

Üstünlük Allah'a, Resulullah'a ve haysiyetli müminlere aittir."

Doç.Dr. Avni İlhan; "Bu gün müslümanlar kendi aralarında aslan kesilip, başkalarına karşı zilletle düşmektedirler.

Onun gibi yaşamak, yolunda olmak, izinden gitmek idealdir. İnsanlığın saadeti kurtuluşu, huzuru budur. Bize insanlık haysiyetini öğretmiştir.

Yrd.Doç.Dr. Mehmet Emin Köktaş; "Müslüman içinde yaşadığı durumu bilmelidir. Medyalar vasıtası ile oynanan oyunlar evimizin içine kadar

girmektedir. Bugün müslümanların durumu iç açıcı değildir. İslam dünyasında, önceden projeler çizilmiş, oyunlar oynanmaktadır.

Bu duruma düşmenin sebepleri; Tarihi ve politiktir.

Müslüman devletler arasında birlik çok zayıftır. Olan birlikteliklerin yaptırım gücü yoktur.

Bugün iletişim batının elinde olduğundan, müslümanlar arasındaki bilgi ve haber akışı batı kaynaklı olarak bize ulaşmaktadır" dediler.

DEMOKRAT
GAZETESİ

ISPARTA

KUTLU DOĞUM HAFTASI NEDENİYLE DÜZENLENEN PANEL BÜYÜK İLGİ GÖRDÜ

Hiz. Peygamberimizin 1422.nci doğum yıldönümü münasebetiyle Isparta'da düzenlenen kutlu doğum haftası etkinlikleri büyük coşku içerisinde kutlandı.

Isparta kültür sarayında düzenlenen Kutlu Doğum Haftası paneline, Vali yardımcısı Mustafa Seyman, Haluk İmga, Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Hasan Gürbüz, protokola mensup kalabalık davetli grubu ile ilim adamları ve binlerce vatandaş katıldı. Geceye ayrıca Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Yakup Üstün'de iştirak etti. İmam Ahmet Kahvecioğlu'nun Kur'an-ı Kerim'den bir bölüm okumasıyla başlayan gecenin sunuş konuşmasında, İslam ve Peygamber sevgisinin insanlara çok iyi aktarılması ve peygamberimizin hayatının örnek alınması gerektiği belirtildi.

Rektör Prof.Dr. Hasan Gürbüz'de yaptığı konuşma da, peygamberlerin sayısının tam olarak bilinmediğini belirtti. Hz.Muhammed'in İslam Dininin peygamberi olduğunu belirten Gürbüz, "Bu gece ne kadar sevinsek azdır." dedi.

Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Yakup Üstün'de yaptığı konuşmasında, bu yılki Kutlu Doğum Haftasında 200 panel düzenlendiğini ve bu panellerde 550 ilim adamının görev yaptığını kaydetti. Üstün, Diyanet Vakfının, Türkiye genelinde

850 şubesi olduğunu belirtti. Mevlid kandilinin 1989 yılından bu yana Kutlu Doğum Haftası olarak kutlandığını kaydeden Üstün, "Mevlidleri eskisi kadar can kulağıyla dinlemiyoruz" dedi. Üstün "İman kaynağımız olan Peygamberimizi daha iyi tanımak için bu hafta düzenlenmektedir." dedi. Daha sonra İmam-Hatip Durmuş Bayram Aldemir şiir okudu ve panele geçildi. Panelin oturum başkanlığını Isparta Müftüsü Osman Akdemir yaptı ve panelde Doç.Dr. İsmet Ersöz, Yrd.Doç.Dr. Osman Cilacı ve Şükrü Özbuğday isimli konuşmacılar İslam dini, Kur'an ve Hz. Peygamberlerle ilgili konferans verdiler. Konferans ilgiyle takip edildi.

YENİ KONYA

KONYA

KUTLU DOĞUM PANELİNDE KONUŞAN VALİ İHSAN DEDE :

1994 HZ. MUHAMMED YILI İLAN EDİLSİN

Kutlu Doğum Panelinin açılış konuşmasını yapan Vali İhsan Dede, "Böyle önemli bir günde konuşmak bizim için büyük bir şereftir. Yüce Peygamberimizi iyi anlamak mecburiyetindeyiz. Fakat bizim neslimiz Peygamberimizi iyi anlayamamıştır. Ama bundan sonra iyi anlayacağına inanıyorum" dedi.

H.z.Peygamber (S.A.V)'in 1422. doğum yılı nedeniyle Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde düzenlenen "Kutlu Doğum Paneli" hafta sonunda Ticaret Odası Konferans Salonu'nda yapıldı.

Vatandaşın yoğun ilgi gösterdiği "Kutlu Doğum Panelinin" açılış konuşmasını Vali İhsan Dede yaptı. Vali İhsan Dede, "Böyle önemli bir günde konuşmak bizim için büyük bir şereftir. Yüce Peygamberimizi iyi anlamak mecburiyetindeyiz. Fakat bizim neslimiz peygamberimizi iyi anlayamamıştır. Ama bundan sonra iyi anlayacağına inanıyorum" dedi.

H.z.Muhammed'in bir haftalık sürede anılmasının yeterli olmadığını, bir ay anılması gerektiğini vurgulayan Vali İhsan Dede, UNESCO'ya başvurarak 1994 yılının "H.z.Muhammed Senesi" ilan edilmesini isteyeceklerini de sözlerine ekledi.

Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde düzenlenen "Kutlu Doğum Paneli" nin oturum başkanlığını İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Mustafa Uzunpostalcı yaparken, panele de, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Halit Güler, Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi Doç.Dr. Ahmet Önkul ve İl Müftüsü Habip Görün katıldılar. Panelistler, H.z.Peygamberi neden sevmeli ve doğumunu niçin kutlamalıyız? H.z.Peygamber ashabını nasıl yetiştirdi ve islam toplumunun oluşumunda Siret'in rolü konularında bilgi verdiler.

SAKARYA
GAZETESİ

BİLECİK

KUTLU DOĞUM HAFTASI'NDA PANEL

Türkiye Diyanet Vakfı, Türkiye çapında Kâinatın Efendisi'nin doğum yıldönümü münasebetiyle anma toplantıları tertipliyor.

Bu cümleden olarak, ilimizdeki Müftülük görevlileri ile birlikte bu konuda bir panel düzenlendi.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen panele, Kur'an-ı Kerim okunarak başlandı.

Müftü Yardımcısı İbrahim Çayır, haftanın önemi ve H.z. Peygamber'in hayatını anlattıktan sonra ilâhiler okundu. Oturum Başkanı Doç.Dr. Mustafa Kara, Peygamber sevgisini anlattı. Doç.Dr. Hüseyin Algül, Süleyman Çelebi ve Mevlidi Doç.Dr. Osman Çetin, Kültür tarihimizdeki Mevlid törenleri konusunda tebliğlerini sundular.

İZMİT

KUTLU DOĞUM PANELİ İLGİYLE İZLENDİ

Türkiye Diyanet Vakfı, Peygamberimizin doğum yıldönümünü "Kutlu Doğum Haftası olarak Türkiye genelinde bu yıl panellerle, konferanslarla kutluyor.

Şehrimizde de Bursa İlahiyat Fakültesi'nden gelen ilim adamlarımızın iştirakiyle Halk Eğitim salonunda tertiplenen panele ilgi büyüktü.

Kur'an-ı Kerim ve ilahilerle açılan panelde, İl Müftü Yardımcısı Mehmet Yiğit; açılış konuşmasında Peygamberimiz'in hayatından örnekler verdi. Panel Doç.Dr. Mustafa Kara yönetiminde devam ederken, Doç.Dr. Hayati Hökelekli "İnsan hakları" konulu konuşmasında, "İnsan yedi safhada topraktan yaratılmıştır. İnsan küçük bir alem, Alem büyük bir insandır. İnsan varlığında Allah'ın bütün sıfatlarını taşımaktadır. İnsan kainatın en üstün varlığıdır. İnsanda iki özellik vardır:

a) Bilgi edinme özelliği.

b) İradeli davranma özelliği,

Bir Millet kendini düzeltmedikçe, Allah düzeltmez. Bütün insanlar bir anadan bir babadan çoğalmıştır. Doğuştan kimseye ayrıcalık tanınmamıştır. İnsanlar bir tarağın dişleri gibi eşittirler. Dinimiz iki yönden üstünlüğü kabul eder. Bilgi ile inanma ve inandığını uygulama, herkesin hayat hakkı vardır. Meşru bir sebep olmadan insanları öldürmek dinimizde yasaklanmıştır.

Düşünce hürriyeti, insanları düşünmeye sevk eden beşyüzden fazla ayet vardır. Her ilmin tahsili emredilir. Herkes din ve vicdan hürriyetine sahiptir. Zorla inanmanın faydası yoktur.

Her insan meşru yoldan mülkiyet hakkı vardır. İslam muhput haline getirmeyi uygun görmez. Neslini devam ettirme hakkı vardır. Aile kurumuna önem verilir, insanın manevi duygularına önem verilir. İftira yasaklanmıştır."

Doç.Dr. Y.Vehbi Yavuz "İslam da kadın hakları" konulu konuşmasında "Hz.Peygamberimiz bize

İslam'ı getirmiştir. Peygamberimiz ilk defa Devlet gelirinin nasıl dağıtılacağını getirmiştir. Nasıl evlenip, nasıl aile kurulacağını getirmiştir. İslamı bilmeyenler kadın hakları ile ceza hukukunu duvar olarak görüyorlar. Kurtuluş İslamdadır. İslam bize hayatın her alanında yeter. İslamdan önce Yunan'da kadın eşya gibi alınıp satılırdı. Roma'da kadını şeytan görürlerdi; Sümerlerde dilerse kocası karısını öldürebilirdi; Yahudiler kadını hizmetçi olarak görürdü, İngiltere'de kadın İncil'e el süremezdi. İslam kadına erkekle eşit hak getirmiştir, din ve vicdan hakkı getirmiştir.

İslâm öğrenme hakkı getirmiştir. Sosyal konularda, siyasette kadına engel yoktur. Devlet başkanı olabilir. Kadın kızkılık soyadı taşıyabilir, Evlilik tekliyi yapabilir. Kadının sesi haram değildir. Cıvelli konuşması yasaktır. Kadın çalışabilir. Mülk edinebilir. Allah adaletin korunmasını emreder. Mirasta yeri olması adalet gereğidir. O devirde kızlar çalışmazdı, hep erkekler çalışırdı. Bazı şahitliklerde iki kadın bir erkeğe eşittir. İslamdan önce bir erkek istediği kadar kadınla evlenebilirdi. İslâm dört kadınla sınırlamıştır. Biri tavsiye edilmiştir. Kadın yüzünü örtmekle emredilmemiştir. Başı ile gerdanlıkları emredilmiştir. Hz. Peygamber kızı Fatma'ya evin iç işlerini, Hz. Ali'ye dış işlerini vermiştir." dedi.

Dr. Mustafa Naci Kula "İslamda Çocuk" konusundaki konuşmasında: "Roma'da baba çocuğunu öldürmekte ve satmakta idi. ABD'de 20. Asra kadar çocuk hakları yoktu. İngiltere çocuk babasına aittir kararını verdi.

Çocuk hakları beyannamesi yayınlanıncaya kadar. Çocuğa güzel isim konulmalıdır. Kötü isimle çağrılan çocuk ezilecektir.

İslâm erkek ve kız ayırımına müsaade etmez. Çocuklar arasındaki ayırımı uygun görmez. Çocuk hor görülmemelidir. Fakir aileler dışında çocuğun malına ve gelirine el sürülmemelidir.

**Kutlu Doğum Haftası, İlimizde tertiplenen bir panel ile kutlandı.
İlim adamlarının ortak görüşü :**

“İSLAMİYET, YETERİNCE ANLATILAMIYOR”

Peygamberimiz (S.A.V.)'in dünyaya teşriflerinin hürmetine, Denizli İl Müftülüğü tarafından tertiplenen “Kutlu Doğum Haftası” önceki gün Belediye Kültür Sanat Merkezinde yapılan sempozyum ile kutlandı. Başta, Vali Oğuz Kağan Köksal olmak üzere, bazı daire müdürleri, çok sayıda vatandaşımızın dinleyici olarak katıldığı sempozyumda, konuşmacı, ilim adamları Peygamberimizi çeşitli yönleriyle tanıtmaya çalıştılar.

İlmî gerçekler ışığında, konuşmacılar tarafından sunulan tebliğler, ilgi ile dinlenirken, “Hz. Peygamber'in gerçek anlamda anlatılamadığı, verdiği mesajların tanıtılamadığı” görüşü bilim adamlarınca belirtildi.

İl Müftüsü Halil Elitok'un, sempozyumun mahiyetini anlatan konuşmasından sonra, açış konuşmasını yapmak üzere söz alan Vali Köksal “Peygamberimizin sunduğu mesajların yeterince anlaşılamadığını” belirttiği konuşmasında: “Hz. Peygamberin insanlığa sunduğu mesajlar çok önemlidir. Unutulmamalıdır ki Peygamberimiz Alemlere Rahmet olarak gönderilmiştir. Hz. Peygamberin geldiği devir, insanlığın tamamen, karanlık ve delalet içinde olduğu bir devirdir. O'nun gelmesi ile insanlık insan olmayı, gerçek kimliğini öğrenmiştir. Bugün iyi insanlar varsa, bunların mevcudiyetini, Peygamberimizin mesajlarına borçluyuz. Hz. Peygamberin anlatılması meselesi de çok önemlidir. O'nu, insanlara, insanlığa anlatmamak bir vebaldir. Unutulmamalıdır ki, O, insanlığın karanlığına nura çevirmiştir” dedi.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen sempozyumun ilk oturumunda, oturum başkanlığını Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Cemal Sofuoğlu yaptı. Sempozyuma konuşmacı olarak, 9 Eylül Üniv. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyeleri Doç.Dr. Nevzat Aşık, Doç.Dr. Avni İlhan, Doç.Dr. Şükrü Karatepe, Yrd.Doç.Dr. A.Bülent Baloğlu katıldı.

Oturum Başkanı Prof.Dr. Cemal Sofuoğlu, oturumun açış konuşmasında, Türk insanında çok büyük bir Peygamber sevgisi olduğuna işaret ederek: “Türk insanı, mermer sanat nakşeder gibi, Peygamberimizi özüne nakşetmiştir. Ama, o eski Türklerin Peygamberimize olan sevgisi yavaş yavaş kalkmaktadır. Bugün, bir Mevlid-i bile dinleyen ve okuyanlar anlayamamaktadır. Onun için

yeni yetişen nesile Peygamberimizi anlatmalı, onun mesajlarını aktarmalıyız” dedi.

Daha sonra, konuşmacılardan Doç.Dr. Nevzat Aşık ise: “Peygamberimizi anlatmanın metodu” üzerinde konuşarak: “Hz. Peygamberi anlamanın yolu, Sahih hadislerden geçer. Sahih hadisleri iyi taramalı, tanımalı ve onların verdiği mesajlar ile Peygamberi gerçek manada tanıyarak, anlatmalıyız” dedi. Yrd.Doç.Dr. A.Bülent Baloğlu ise: “Peygamberimizin örnek ahlâkı ie ahlaklananlar Allah'ın ahlâkı ile de ahlaklanırlar. İnsanlar Kur'an'a ve sünnete tabi oldukları zaman sapıtmazlar. Bu düstur, bize Hz. Peygamberin yaşayışını ve ahlâkının önemini anlatmaktadır” dedi.

9 Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Mehmet Aydın'ın oturum başkanlığını yaptığı Sempozyumun 2. oturumuna konuşmacı olarak, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Hüseyin Aydın katıldı.

Kutlu Doğum Haftası'nın mimarı olarak tanınan Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay konuşmasında: “Kutlu Doğum Haftalarının 13. yıldan itibaren Türklere kutlanmaya başlandığını, bu kutlamaların daha sonraları Cumhuriyet devrinde sekteye uğradığını, şimdiki kutlamaların ise eskiyi canlandırmak mahiyetinde” olduğunu belirtti.

VAKİT

AKSARAY

KUTLU DOĞUM HAFTASI KUTLANDI

Peygamberimiz Hz.Muhammed'in doğumu nedeniyle Diyanet Vakfı Aksaray Şubesi Kutlu Doğum Haftası düzenledi. Belediye Tiyatro Salonu'nda Pazar günü saat 14.00'de Kutlu Doğum Haftası Ulu Cami görevlilerinden Bekir Yenişen'in okuduğu Kur'an ile başladı. Daha sonra İl Müftüsü İsa Saim, Hz. Peygamberin getirdiği hukuk sistemine temel ilkeler konulu bir konuşma yaptı. Kutlu Doğum Haftası nedeniyle düzenlenen kutlamada tiyatro salonunun tamamına yakını doluydu. Konuşmacıları izlemeye kadınların da gelmiş olması dikkat çekti.

TÜRKİYE
GAZETESİ

İZMİR

KUTLU DOĞUM HAFTASI İZMİR'DE KUTLANDI

İZMİR (İHA) – Hz. Muhammed'in (S.A.V.) doğum yıldönümü münasebetiyle ülke çapında kutlanan Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde, İzmir Müftülüğü'nce AKM'de bir panel düzenlendi.

Kur'an-ı Kerim'den bir bölümün okunarak başlandığı panelde, ilk konuşmayı yapan İl Müftü Vekili Şehamettin Keleş, Peygamberimizin hayatından kesitler anlattı.

Konferansın Oturum Başkanı Mehmet Aydın, günümüze kadar bazı nedenlerle İslamın ele aldığı konuların daraltıldığını ve İslamın basitleştirilmeye çalışılmasından yakındı. Doç.Dr. Bilal Eryılmaz, yeni dünya düzeni hakkında, **"Bu düzen Müslümanlara göre mi, Müslümanlara rağmen mi, yoksa Müslümanları karşısına alarak mı kuruluyor, belli değil"** diye konuştu.

Eryılmaz, Batı'nın şimdiye kadar halkını komünizmle uyuttuğunu ve korkuttuğunu, Komünizmin çökmesinden sonraysa boşalan alana İslamın oturtulmaya çalışıldığını ifade etti.

Doç.Dr. Şükrü Karatepe ise "İslamiyet ve Milletlerarası Adalet" konusunda dünyadaki adaletsiz dağılımın, sorunların kaynağını oluşturduğunu söyledi. Son konuşmayı yapan Yrd.Doç.Dr. M.Emin Köktaş, "İslam Dünyasında Dayanışma Teşkilatları" konulu konuşmasında, kurulan teşkilatların asıl hedeflerini gerçekleştirmede güçsüz kaldığını ve İslam ülkeleri arasındaki problemler nedeniyle bu teşkilatların etkinliğinin kalmadığını belirtti.

Elazığ Müftüsü Fikret Karaman :

PEYGAMBERİMİZ İNSANLARI CEHALETEN NURA ÇIKARMIŞTIR

ELAZIĞ (ZAMAN) – Kutlu Doğum Haftası münasebeti ile Elazığ Müftülüğü Öğretmen Evi'nde bir konferans tertip etti.

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V.)'in 1422'nci doğum yıldönümü münasebetiyle düzenlenen konferansa Vali Vekili Abdülkadir Güzelöğlu, Milli Eğitim Müdürü Hasan Kaplan, emekli Müftü Halil Bilginoğlu, Aydınlar Ocağı Elazığ Şube Başkanı Nurettin Ergücü ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Said Saylam'ın Kur'an-ı Kerim okuması ile başlanan programda, açılış konuşmasını İl Müftüsü Fikret Karaman yaptı. Müftü Fikret Karaman yaptığı konuşmada, Peygamber Efendimizin hayatına kısaca değinerek sözlerine şöyle devam etti. "Peygamberimiz yaşantıları ile hep örnek olmuştur. O'nun cahiliye döneminde bile müstesna bir yaşantısı vardı. Bu yüzden Muhammed'ül Emin diye anılıyordu. Allah Hz. Muhammed'i peygamberliğe böylece hazırlıyordu. Hz. Muhammed (S.A.V.) hatemül embiyadır. Yani kendinden önce gelen tüm peygamberleri tasdik ettiği gibi aynı zamanda kendisi de son peygamberdir. Son peygamber olmasından dolayıdır ki bütün kainata mührünü vurmuştur. Diğer peygamberlerin bir kabile veya bir yere gönderilmeleri onların evrenselliklerini ortadan kaldırmaktadır. Fakat Peygamberimiz bütün âleme, son peygamber olarak kıyamete kadar olan zaman için gönderilmiştir. O'nun evrenselliğinden dolayı birtakım hususiyetler verilmiştir. Bunlar dini, ahlâki, içtimai, siyasi ve askeri cepheleridir."

Peygamber Efendimizin dini cephesi ve siyasi cephesinin çok önemli olduğunu söyleyen Müftü Fikret Karaman, İslâm dininin müstakil ve kıyamete kadar geçerli bir din olduğunu vurgulayarak sözlerine şöyle devam etti: "İslâmın Medine döneminde devlet teşekkül ettirildi. Bu dönemde devlet başkanlarına mektuplar gönderilerek, onlar İslâm'a davet edildi. Yabancı devletlerden heyetler kabul edilip onlara heyetler gönderildi. O dönemde savaşlar, barışlar ve anlaşmalar yapıldı. Bunlar Me-

dine'de kurulan İslâm'ın küçük bir devlet olmasına rağmen, büyük imparatorluklarla ilişkiler içerisine girmesi, onlarla savaşlar yapıp sulh araması, heyetler gönderip, heyetleri kabul etmesi ne kadar büyük bir siyasi dahi olmasının göstergesidir."

Konferansa konuşmacı olarak katılan Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi Yardımcı Doçent Abdurrahim Güzel ise, Peygamberimizin tebliğ metoduna dikkat çekerek "Peygamberler Allah'ın insanlara gönderdiği hidayet rehberleridir. Onlar tebliğleri ile insanları cehalet karanlığından nura çıkarmışlardır. Peygamberler ve Hatemül Enbiya olan bizim peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.), tebliğden önce karşısındaki insanı tanımış ve ona göre hareket etmiştir. Yine Peygamberimiz belirli bir dönem sabır göstermiştir. Bunun en çarpıcı örneği Resulallah'ın belirli bir zamana kadar Beytullah'da toplu namaz kılmayıdır. Yani büyük bir sabır göstermiştir. Batılilar da bizi bozmak için sabır gösterdiler. 100-150 sene önce atılan tohumların meyvesini bugün topluyorlar. Bu Peygamber Efendimizin metodudur. Bu arada neyin nerede, ne zaman ne şekilde yapılacağını Peygamber Efendimiz çok iyi biliyordu. O ikna ve telkini hiç ihmal etmezdi. Bunun için tebliğde tedricilik sabır, ikna ve telkin çok önemli olup, riayet etmek gerekir."

ÇORUM HAKİMİYET

ÇORUM

KUTLU DOĞUM HAFTASI NEDENİYLE DÜZENLENEN PANEL DÜN YAPILDI

Peygamber Efendimiz Hz.Muhammed (S.A.V.)'in doğum yıldönümü nedeniyle Türkiye Diyanet Vakfı Çorum Şubesinde düzenlenen Kutlu Doğum Haftası paneli, dün saat 17.00'de Saray Düşün Salonu'nda yapıldı.

Panele, Vali Mustafa Yıldırım, Garnizon Komutanı J.Alb. Tuncay Yıldırım, Emniyet Müdürü Necdet Yılmaz, Milli Eğitim Müdürü Baki Şahin, İl Sağlık Müdürü Dr. Alemdar Dinç ve çok sayıda vatandaş katıldı. Panele konuşmacı olarak Prof.Dr. Hayrani Altıntaş, Araştırma Görevlisi Mehmet Görmez ve İbrahim Maraşlı katıldı.

Açış konuşmasını yapan Çorum İl Müftüsü İbrahim Acar, Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle iki yıldır panel düzenlediklerini belirterek, bunun her yıl devam ettirilmesi niyetinde olduklarını söyledi. Panele katılan konuşmacıları takdim eden Acar, "Dünya ve Ahiret Dengesi" konulu konuşmasını yapmak üzere Mehmet Görmez'i kürsüye davet etti.

Ahiret ve dünyanın aynı ölçüler içerisinde götürülmesi gerektiğini belirten Görmez, "Dünya ve ahiret yaşantısı birbirine eşittir, dinimize göre ahiret için dünyayı, dünya için de ahireti terk etmek asla doğru değildir" dedi. Daha sonra İbrahim Maraşlı, Hz. Ali'nin hayatını anlatarak, sergilenmesi gereken kardeşlik örneğine dikkat çekti. Prof.Dr. Hayrani Altıntaş, İslam'da insanın değerinden bahsederek, insanın üç tabiat taşıdığını ve bunların da bitkisel, hayvansal ve ruhsal olduğunu belirtti. İslam'ın insana çok değer verdiğini, Kur'an-ı Kerim'de 65 yerde insandan bahsedildiğini söyleyen Altıntaş; "Kur'an'ın değer verdiği insanlar, makam ve mevkileri ellerinden gitmesinden korkmayan insanlardır. İçindeki kötü duygulardan arınmış insanlardır" dedi.

Saat 19.00'da sona eren panele, ANAP Çorum Milletvekili Ateş Amiklioğlu, RP Çorum Milletvekili Yasin Hatipoğlu ve Anap Çorum İl Başkanı Mehmet Gevher'den telgraflar okunarak son verildi.

EKSPRES GAZETESİ

BALIKESİR

Kutlu Doğum Haftasının "Dünden Bugüne Peygamberlik ve Peygamberler" konulu paneli önceki gece yapıldı.

"İSLAM BİR ŞEFKAT SİSTEMİ HZ. PEYGAMBER BİR RAHMET ÖNDERİ"

Kutlu Doğum Haftası nedeniyle Balıkesir'de Müftülük tarafından yapılan organizasyon ile bir dizi etkinlikler şeklinde gerçekleşen Panellerden birisi daha önceki gece yapıldı.

Balıkesir Atatürk İlkokulu Salonu'nda yapılan "Dünden Bugüne Peygamberlik ve Peygamberler" konulu panel de İl Müftüsü Mustafa Kutlu bir açış konuşması yaptı.

Vali Kadir Uysal, Belediye Başkanı Sami Gökdeniz, Rektör Prof.Dr. Asım Yücel, Emniyet Müdürü Ömer Üzümcü ile Milli Eğitim Müdürü ve davetlileri izlediği panelde yöneticiliği Doç.Dr. Akif Köten yaptı.

Panelin Oturum Başkanı Yard.Doç.Dr. Akif Köten "Cahiliyet Devrinin Özellikleri" konulu tebliğini sundu.

Oturum Başkanı Akif Köten yaptığı konuşmada, Hazreti Ömer'in hayatından örnekler vererek, günümüzde insanlığın alması gereken mesajları çok net biçimde ortaya koydu. Diğer konuşmacılardan Ahmet Güç'de peygamberimizin insani ve ilahi yapısını, Peygamberimizin Peygamberlikten önceki hayatı ve Peygamberlik devrindeki yaşantısından örneklerle konuyu gayet açık biçimde işledi.

**BATMAN
POSTASI****BATMAN****MÜFTÜLÜKTEN MUHTAÇ ÖĞRENCİLERE YARDIM**

Batman Müftülüğü Kutlu Doğum Haftasında muhtaç öğrencilere giysi yardımında bulundu. Ekimin ilk haftasında kutlanan camiler haftası çerçevesinde, imam hatip lisesinde okuyan öğrenciler başta olmak üzere ilimizdeki orta öğretimde okuyan

öğrencilere giyecek yardımında bulunuldu, okul ihtiyaçları karşılandı.

Bu arada Peygamberimiz Hazreti Muhammed (SAV)'in hayatını konu alan bir kompozisyon yarışması da düzenlendi.

KOCATEPE**AFYON****KUTLU DOĞUM KUTLANDI**

- Afyon Müftülüğü "Kutlu Doğum Haftası" sebebiyle Müftülük Sitesi Konferans Salonu'nda "Hz. Peygamber'in Hayatı" konulu konferans verildi.

Kutlu Doğum Haftasının önemi ve Hz.Peygamberin hayatını Afyon Müftüsü Rasim Arslan sunarken, Hz. Peygamberin getirdiği dinin dayandığı esasları da Prof.Dr. Mustafa Uzunpostalcı sundu.

Afyon Müftülüğü tarafından düzenlenen konferansta ayrıca, Naat şiirlerinin de okunduğu bildirildi. Ayrıca Mevlüt Kandili, Yatsı Namazını müteakip İmaret Camiinde Afyon Din görevlilerinin hazırladığı program çerçevesinde hemşehrilerimizin büyük katılımıyla Kur'an-ı Kerim, ilahiler ve dualarla huşu içerisinde kutlandı.

AKSU
GAZETESİ

KAHRAMANMARAŞ

KUTLU DOĞUM HAFTASI PROGRAMI MUHTEŞEM OLDU

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Türkiye çapında çeşitli etkinliklerle kutlanmakta olan "Kutlu Doğum Haftası" geçtiğimiz Cuma günü akşam şehrimizde de ihya edildi.

Peygamber Efendimiz (S.A.V.)'in dünyayı teşriflerinin sene-i devriyesi, bu güne kadar müslümanlar tarafından çeşitli usullerle yadedilegelmiştir. 1989 yılından beri Türkiye Diyanet Vakfı buna değişik bir şekil getirerek, hafta içerisinde Peygamber Efendimizi, halkımıza daha yakından tanııtıcı programlar tertiplemektedir.

Bu yıl ilimizde ikincisi gerçekleştirilen "Kutlu Doğum Haftası"na rağbet göz yaşartacak bir yakınlıkta takip edildi. Değerli ilim adamlarımızın, Peygamber Efendimiz (S.A.V.)'in ve İslam dininin yücelikleri ile ilgili açıklamaları, dinleyiciler tarafından, Prof.Dr. Zeki Duman'ın Mevlana'dan naklettiği sözdeki "Alıcı kuş gibi" takip edildi.

İl Müftüsü Mustafa Sinanoğlu, Prof.Dr. Murtaza Korlaelçi, Dr. M.Şevki Aydın ve Prof.Dr.Zeki Duman'ın konuşmacı olarak katıldığı konferansın kapanış konuşması, Vali Atilla Vural tarafından yapıldı.

Dinleyiciler bu tür ilmi konferansların daha sık yapılmasını arzu ettiklerini ifade ederek memnuniyetlerini dile getirdiler.

RİZE

İl Müftüsünün Açıklaması

Rize Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Haydar Sadıkoğlu Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle gerçekleştirdikleri faaliyetleri şöyle anlattı.

"29 Ağustos - 5 Eylül tarihleri arasında kutlanan Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle ilimizde gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır.

Prof.Dr.Kemal Sandıkçı tarafından kültür merkezi salonunda "İslam Dünyasında Yaşanan Son Olayların Işığında İslamiyet ve Milletlerarası Adalet" konulu konferans verildi.

Akarsu, Camidağı, Kalkandere Merkez Kur'an kurslarının icazet merasimleri dolayısıyla Paygamber Efendimizin (S.A.V) hayatı ve üstün ahlakıyla ilgili konuşmalar yapıldı. İlimiz merkez Mataracı Kız Kur'an Kursu'nda haftanın önemi ve Hz.Peygamberin hayatı ile ilgili konferans

verildi. Sahil Camii'nde Cuma günü haftanın önemi ve Hz.Peygamberin hayatı ile sunduğu mesajlar ve üstün ahlakı ile ilgili konuşma yapıldı.

27 Ağustos Cuma gününden itibaren camilerde va'z ve hutbelerde aynı konular işlendi. İl merkezindeki camilerimizde ve Kur'an kurslarında hatimler okutturuldu. 29 Ağustos gününe tekabül eden mevlüt gecesinde mevlütler okundu, dualar yapılarak sevabını başta peygamberimiz olmak üzere Bosna Hersek, Karabağ, Filistin ve diğer bölgelerde şehit düşen şühedaların ruhlarına ve bütün müslüman ölümlerin ruhlarına ithaf edilmek üzere gerekli etkinlikler icra edildi.

Hafta boyunca merkez camilerinde ve şehrin görünür yerlerinde Kutlu Doğum Haftası ile ilgili yazılar, bez pan kartlar asıldı. Minarelerdeki şerefelerde kandiller yakıldı.

KUTLU DOĞUM HAFTASI NEDENİYLE KONUŞAN YRD.DOÇ.DR. MUSTAFA AĞIRMAN :

İSLAM HOŞGÖRÜŞLE YAYILAN BİR DİNDİR

Ahmet ALAŞ - Ünsal Akbulut

ARDAHAN (ZAMAN) – Kutlu Doğum Haftası nedeniyle düzenlenen konferansa Ardahan Valisi Yener Ünlüer, Vali Yardımcısı Enver Çakıroğlu, Emniyet Müdürü Abdullah Bolcu, Ardahan Belediye Başkanı Salih Aktürk ve diğer daire amirleri ile Ardahanlı vatandaşlar katıldı.

Merkez Cami İmamı Ahmet Ballı'nın okuduğu Kur'an-ı Kerim'den sonra Ardahan Müftüsü Ali Arslan, "Haftanın Önemi ve Hz. Peygamberin Hayatı" ile ilgili bir konuşma yaptı. Ali Arslan konuşmasında, "Peygamberimizin hayatı her yönüyle bizlere örnek teşkil etmektedir. Çünkü, o biliyordu ki, kendisi ümmetine örnek olmazsa bu dava hiçbir zaman ileriye gidemezdi. İslamiyetin yayılması için her türlü sıkıntıyı çekmişti. O'nun bu sıkıntıları ise o günden buyana herkese örnek teşkil etmiş ve İslamiyet bu sayede en güzel ve altın yıllarını yaşamıştır. Bugün ise O'nun hayatı gerçek anlamıyla bilinmediğinden, bazı çevreler O'nu ve İslamı yanlış anlamaktalar. Oysa İslamiyet, cami duvarlarıyla sınırlı bir din değildir. Bütün hayatın içinde canlı bir şekilde hissedilmektedir. Dinimiz, sağlıklı ve huzurlu bir toplumun kaynağıdır" dedi.

Ali Arslan, konuşmasını şu sözleriyle bitirdi. "Peygamberimizin yüksek ahlakını, engin hoşgörüsünü, bütün insanlığın saadeti için yaptığı mücadelesini, birlik ve beraberliğe şiddetle ihtiyacımız olduğu böyle bir zamanda daha iyi anlamanın ve yetişen yeni nesilede anlatmanın yararlı olacağını düşünüyorum"

Konferansa konuşmacı olarak katılan Erzurum İlahiyat Fakültesi öğretim görevlilerinden Yrd.Doç.Dr. Mustafa Ağırman, Peygamberimizin savaş stratejisi hakkında yaptığı konuşmasında şunları söyledi; "Sevgili Peygamberimiz yirmiden fazla savaşa katılmıştır. Bu savaşlarda gerek müslümanlardan, gerekse düşman tarafından en az kayıpla savaş kazanma yolunu tutmuştur. Yirmiden fazla savaşında müslümanlardan yüz elli şehid olmak üzere, iki tarafın toplam kaybı dört yüz elli kişidir. Bu ise bize İslamın kılıç zoru ile değil, sevgi, hoşgörü ve tebliğ ile yayıldığını gösteren çok güzel bir misaldir. Ayrıca savaşlarda uyguladığı taktiklerde çok kan dökülmesini istememiş ve bu yolda savaş planları hazırlamıştır. Onun sadece bu düşüncesi bile şu anda dünya üzerinde savaşan ülkelere örnek olmalıdır."

PEYGAMBER EFENDİMİZ ANILDI

NİĞDE (ZAMAN) – Türkiye Diyanet Vakfı'nın Kutlu Doğum Haftası nedeniyle tertip etmiş olduğu panel, Niğde Sungurbey Salonunda önceki gün yapıldı. Oturum Başkanlığını Niğde Müftüsü Rıza Deniz'in yaptığı panelde bir konuşma yapan Doç.Dr. M.Ali Kapar, Hz. Peygamberin örnek kişiliğini anlattı. **"O (S.A.V.) hastaları ziyaret eder, canevelere katılır, akraba ziyaretleri yapardı"** dedi. Kapar, Efendimizin kimse ile asla çekişmediğini, borçların ödenmesine dikkat ettiğini ve değişik tekliflerle gelen insanlara kızmadığını ifade etti. Günah olmadığı sürece her zaman kolay olanı tercih ettiğini ve yalanı terkedini dediğini, efendimizin muallim olarak gönderildiğinden, ilme hemmiyet verdiğini misalleriyle anlattı. Kapar,

"O'nu belirli zamanlara tahsis etmeden anmalıyız" dedi.

İkinci konuşmayı İslam Hukukunun kaynağı olan sünnet konusuyla, Yrd.Doç.Dr. M. Özgü Aras yaptı. Aras, O'nun her türlü hareketi Cenab-ı Hakkın kontrolü altındadır. O kendi arzusuyla söylemez dedi. Ayetler, hadis ve sünnetin delil alınması gerektiğini ifade eden Aras, sünnetin sözlü, fiili ve sukuti olarak üçe ayrıldığını, sadece O'na mahsus sünnetlerin ve beşeri olarak yaptığı fiillerin İslam hukuku tarafından delil alınmadığını, hem kendisinin, hem de bizim yapacağımız fiillerin delil alındığını örnekleriyle izah etti. Aras, usul-ü fıkıh, usulü hadis okumadan hadislerden hüküm çıkarılamayacağını belirtti.

Panele katılan konuşmacılardan Doç.Dr. M.Ali KAPAR, Niğde Müftüsü Rıza DENİZ, Yrd.Doç.Dr. M.Özgü ARAS görüldü.

**BOLU
ÜÇTEPE****BOLU**

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen panel Din Görevlileri Lokalinde yapıldı. Panele konuşmacı olarak A.Ü. İlahiyat Fakültesi öğretim üyeleri katıldılar. kalabalık bir topluluğun katıldığı panelde, Doç.Dr. Nusret Çam, "İslamda İnsan Modeli", Araştırma Görevlisi İbrahim Maraş "İslam ve Çevre" ve Dr. Ömer Özsoy "Hz. Peygamberi Örnek Almak" konularında birer tebliğ sundular.

İslamda insanın nasıl olması gerektiğini örneklerle açıklayan Doç.Dr. Nusret Çam, "Her dinin ve her ideolojinin bir insan modeli vardır. Komünizmde insan sürü, Kapitalizmde ise tüketici olarak kabul edilir. İslamda ise insan, Allah'ın yeryüzündeki halifesidir. Eşref-i Mahlukattır. Mukaddes bir emanettir." dedi.

Panelde "İslam ve Çevre" konusunda bilgi veren Araştırma Görevlisi İbrahim Maraş, "İslam tabiata sevgi ile yaklaşır, Batı ise akıl ile. İslam tabiatı bir emanet kabul eder, Batı ise sömürülecek bir nesne olarak" dedikten sonra, İslamın çevre anlayışını şöyle dile getirdi. "Müslüman madde ve manayı birleştirir. Alemleri Allah'ın ayeti olarak kabul eder ve ona göre hareket eder." dedi.

Panelin son konuşmacısı Dr. Ömer Özsoy; "İnsanlık tarihi Allah'ın bir iradesi ile başlamıştır. İnsan Allah'ın yeryüzündeki halifesi olarak yaratılmıştır. Peygamber efendimizin (SAV) hayatında da gördüğümüz gibi, insan eğer Kur'an hükümleri dahilinde hareket ederse şeytanı alt edebilir" dedi.

**GENÇLİK
BÜLTENİ****ZONGULDAK**

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlediği Panel, 29 Ağustos 1993 Pazar günü Zonguldak Kültür Salonu'nda yapıldı. Zonguldak İl Müftüsü M. Cemal Sebük'ün yönettiği panele Yard. Doç. Mustafa Erdem, Dr. Cemal Tosun ve Dr. Mustafa Kılıç panelist olarak katıldılar. İbrahim Aydın'ın okuduğu Kur'an-ı Kerim'den sonra İl Müftüsü M. Cemal Sebük yaptığı açış konuşmasında, Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in artık camilerin dışında panel, konferans ve açık oturumlarla daha geniş kitlelere tanıtıldığını belirtti.

Panelistlerden Dr. Cemal Tosun, Türkiye'de din eğitimi üzerinde durdu. Laik olsun veya olmasın bütün dünya ülkelerinde eğitime dinin hakim olduğunu belirtti. Daha sonra söz alan Yard. Doç. Mustafa Erdem, İslam'da insan hakları ve işçi-

işverin münasebetleri konusunu gündeme getirdi. İnsanların fakir veya zengin olsun sonuçta Allah'a hesap vereceğini belirten Erdem, İslam'da sınıf ayrılığının olmadığını, dolayısıyla işverenin ezen konumunda olamayacağını söyledi. Son konuşmacı olan Dr. Mustafa Kılıç da çağımızın sosyal problemlerine Peygamberimizin yaklaşımını örneklerle açıkladı. Çağımızın cahiliye dönemiyle benzerlik arzettiğini, insanımızın Allah'ın Vahdaniyet sıfatına tam iman etmediğini vurgulayan Kılıç, faizin müslüman olmayan ülkelerde tek rakamlı olmasına rağmen bizde üç rakama ulaştığını, bunun sonucu olarak da dengesiz bir ekonomik dağılımın gerçekleştiğini belirtti. Çözümün ise ancak Hz. Muhammed'in yoluna tabi olmaktan geçeceğini söyledi.

**ZAMAN
GAZETESİ**

AYDIN

EGE'DE KUTLU DOĞUM HAFTASI

● **Kutlu Doğum Haftası, Ege'nin küçüklü büyüklü şehir ve kasabalarında her braştan ilim adamlarının katılımıyla, Peygamber efendimizin hayatı ve yaşayışı, halkın büyük teveccüh gösterdiği toplantılarda adeta gönüllere, ruhlara akıtıldı.**

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Yüce Peygamberimizin'in dünyaya teşriflerinin sene-i devriyesi olan Mevlid Kandilini, 1989'dan beri "**Kutlu Doğum Haftası**" adıyla kutlayarak başlattığı 1 haftalık faaliyet, Ege'nin büyüklü küçüklü şehir ve kasabalarında, fikri ve estetik güzelliklerle sürdürülüyor.

İl ve ilçe müftülerinin gayretli girişimleri ile kutlanan hafta içindeki toplantılara çeşitli branşlardan birçok ilim adamı katıldı.

Aydın'daki Kutlu Doğum Haftası kutlama toplantısına İl Mütüsü Mehmet Köse başta olmak üzere, Doç.Dr. Nevzat Aşık, Doç.Dr. Hüseyin Elmalı, Doç.Dr. Bilal Eryılmaz, Dr. İbrahim Şener katılarak, Peygamberimiz ve İslamiyet'in çeşitli yönlerini anlattılar.

Akhisar'daki Kutlu Doğum Haftası'na ise Prof.Dr. Cemal Sofuoğlu, Doç.Dr. Şükrü Karatepe, Yard. Doç.Dr. Rıza Savaş ve İlçe Mütüsü İbrahim Çetin katıldılar. Hilaliye Kur'an kursu konferans salonu dinleyicilere dar geldi.

Burdur'da Kutlu Doğum Haftası ile Belediye'nin 3'üncü Kültür ve Sanat Şenliği çakışınca, konserlerde çıkan gürültü Burdurlular tarafından yadırgandı.

Biga'daki kutlamalara konuşmacı olarak Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Pof.Dr. Hüseyin Aydın, Dr.Mustafa Öztürk, Dr. İsmail Çetin ve Dr. Asım Yediyıldız katıldılar.

Bigadiç'teki Kutlu Doğum Haftası'na Çanakkale Müftüsü M.Hakkı Özer, Biga Müftüsü Hulusi Tulum, Göçeada Müftüsü Yaşar Yaprak katıldılar. Yoğun ilginin olduğu panelin ardından sorulan sorulara cevaplar verildi.

İsparta'da İl Müftülüğünün organize ettiği Kutlu Doğum Haftası programına Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Hasan Gürbüz, Doç.Dr. İsmet Ersöz, Yard. Doç.Dr. Osman Cilacı, D.İ.B. Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Şükrü Özbuğday ve Vali Yardımcısı Mustafa Seyman katıldılar. Kültür Sarayı'ndaki panele ilgi fazla olunca, dinleyicilerden bir kısmı paneli dışardan ayakta izlediler.

Manisa'daki Kutlu Doğum Haftası paneline Prof.Dr. A.Kadir Şener, Doç.Dr. Nevzat Aşık, Doç.Dr. Ö.Faruk Huyugüzel ve Doç.Dr. Bilal Eryılmaz katıldılar. Doç.Eryılmaz'ın, BM'nin kurulduğu 1945'ten bu yana 100'den fazla savaş olduğu ve 20 milyondan fazla insanın öldüğü anekdotu hayli ilginçti.

Salihli'de İlçe Müftüsü Ali Çelik'in açış konuşmasını yaptığı Kutlu Doğum Haftası paneline, Prof.Dr. Cemal Sofuoğlu, Doç.Dr. Osman Eskicioğlu, Yard. Doç.Dr. Rıza Savaş ve Dr. İbrahim Şenir katıldılar. Panelde ayrıca ilahiler de okundu.

İl Müftüsü İsmail Öncel'in tarafından düzenlenen Uşak'taki panele, Prof.Dr. Cemal Sofuoğlu, Doç.Dr. Şükrü Karatepe, Doç.Dr. Mehmet Şeker katıldılar.

Yalvaç'taki Kutlu Doğum Haftası paneline de Yard.Doç. Osman Cilacı katıldı.

GİRESUN

İl Müftüsünün Açıklaması

Giresun İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Namık Hisar Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Giresun'da düzenlenen programları haber bültenimize anlattı.

Türkiye Diyanet Vakfınca her yıl Peygamberimizin doğum yıldönümüne rastlayan hafta "Kutlu Doğum Haftası" olarak kutlanmaktadır. Bu itibarla, bütün Türkiye'de olduğu gibi ilimizde de çeşitli faaliyetler yapılmıştır.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle 29.08.1993 Pazar günü akşamı yatsı namazından önce vaaz ve namazdan sonra mevlid-i şerif okundu. Peygamberimizin doğumundan günümüze kadar geçen her yıl için 1 hatim olmak üzere görevlilerimiz tarafından okunan 1467 Hatm-i Şerifin kandil akşamı duası yapılarak Peygamberimizin ve geçmişlerimizin ruhlarına bağışlandı.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen Kur'an-ı Kerim okuma yarışmasında ilimizi temsil edecek yarışmacıların tesbiti için 1 Eylül Çarşamba günü Miktat Camii'nde yarışma düzenlendi.

Yine hafta münasebetiyle il çapında Ezberden 30 hadis okuma yarışması tertiplenmiş olup, yarışma 7 Eylül günü yapılmıştır.

Hafta içinde ilimiz ve ilçelerimizde çeşitli panel ve konferanslar tertiplenmiştir. 2, 3 ve 4 Eylül tarihlerinde Tirebolu, Şebinkarahisar, Bulancık ilçelerimizde konferans verilmiştir. 11 Eylül Cumartesi günü de ilimiz Eğitim Araçları Salonunda Doç.Dr. Kemal Sandıkçı, Doç. İshak Yazıcı ve Yard. Doç.Dr. Erhan Yetik'in katılımıyla bir panel düzenlenmiştir.

✓ OKU • DÜŞÜN

Yayıncılık şartlarının gün geçtikçe zorlaştığı, yayıncıların daha kolay tüketilebilen gündelik yayınlarla yöneldiği, kitabın kitap olmaktan çıkarak medyaya malzeme olduğu günümüzde; Türkiye Diyanet Vakfı, bir çok hizmetinin yanısıra yayıncılıkta da misyonuna denk bir hizmet yaparak, ilmi ve fikri bir çok eseri kültür hayatımıza kazandırıyor.

Oku-Düşün adı altında yeni bir seriyle okuyucuların karşısına çıkan Türkiye Diyanet Vakfı, herkesin istifade edebileceği, bilgi ve kültürünü besleyip yenileyebileceği yayınlarıyla, her okuyucu için kendine yeterli bir kütüphane oluşturma çabasındadır.

Dinler Tarihi, Gönül Dünyamızı Aydınlatanlar, İslâm Bilginleri, İstiklal Harbimizin Manevi Kumandanları, Çağdaş Bilimler ve Sorunlar, Tasavvuf ve Tarikatlar, Tarihte İslâm Devletleri, Çağdaş İslâm Düşünürleri, İslâm Büyükleri, Destanlar ve Kahramanlar, Gündemdeki Konular gibi diziler altında toplanan ve Oku-Düşün Serisi içinde yayınlanacak yaklaşık 200 adet olan bu eserler, Türkiye'nin sahasında otorite olan ilim adamları ve araştırmacıların kaleminden kültürümüze kazandırılmaktadır.

OKU-DÜŞÜN SERİSİNDEN BAZI YAYINLAR

DAĞISTANLI ŞEYH ŞAMİL DESTANI / M. Halistin KUKUL
KANIJE DESTANI / M. Halistin KUKUL
HACI BAYRAM VELİ / Y. Doç. Dr. E. CEBECİOĞLU
NİYAZI-İ MISRİ / Doç. Dr. Mustafa KARA
İBN-İ ARABI / Prof. Dr. Süleyman ULUDAĞ
BAYEZİD-İ BESTAMI / Prof. Dr. Süleyman ULUDAĞ
EMEVLER / Dr. İ. AYCAN-D. İ. SARIÇAM
HAREZMSAHLAR / Prof. Dr. Aydın TÄNERİ
ENDÜLÜS MÜSLÜMANLARI I / Doç. Dr. M. ÖZDEMİR
ENDÜLÜS MÜSLÜMANLARI II / Doç. Dr. M. ÖZDEMİR
TİMURLULAR / Prof. Dr. İsmail AKA
KÂDİYÂNİLİK / Prof. Dr. E. Ruhi FİĞLALİ
BÂBİLİK VE BÂHİLİK / Prof. Dr. E. Ruhi FİĞLALİ
İBN-İ HALDUN / Prof. Dr. Süleyman ULUDAĞ

DİN GÖREVLİLERİNİN GENEL KÜLTÜR DÜZEYLERİ / (Anket)
AİLEDE EĞİTİM / Dr. Hüseyin AGCA
DİN GÖREVLİSİNİN TEMSİL GÜCÜ / Dr. Ramazan BUYRUKÇU
DOĞU-BATI KISKACINDA İSLÂM / Dr. Abdülhak KESKİN
HASAN BASRİ ÇANTAY / Doç. Dr. Mücteba UĞUR
İMAM BUHARİ / Doç. Dr. Mücteba UĞUR
ALEMLERE RAHMET HZ. MUHAMMED / Doç. Dr. Hüseyin ALGÜL
CEMALEDDİN AFGANİ / Mümtazer TÜRKÖNE
MUSA CARULLAH BIGİYEF / Mehmet GÖRMEZ
BİN BADİS (Cezayir Bağımsızlık Mücadelesi önderi)
Prof. Dr. Sabri HİZMETLİ
AVRUPA MEDENİYETİNE BİR NAZAR
Musa AKYİĞİTZEDE / Çev. Selçuk UYSAL

YAZIŞMA VE YAYIN TALEP ADRESİ:

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYIN MATBAACILIK VE TİCARET İŞLETMESİ

Bayındır Sk. No: 55 • 06650 Kızılay/Ankara Tel: (312) 417 09 04-418 59 49-425 27 75 • Fax: 417 00 09

Banka Hesap No: Vakıfbank Meşrutiyet Şubesi 2003099, T.C. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şb. 30421-1086-1

OKUMAK AYDINLIKTIR

ALMANYA'DA TEMEL EĞİTİMDEKİ TÜRK ÇOCUKLARININ DİN EĞİTİMİ

Dr. N. Yaşar AŞIKOĞLU

THE BASICS OF ISLAM (İslâm'ın Temel İlkeleri-İngilizce)

Dr. Niyazi KAHVECİ

ELMALILI HAMDİ YAZIR (Hayatı-Fikirleri-Eserleri)

EMEVİLER

Dr. İrfan AYCAN • Dr. İbrahim SARIÇAM

TÜRKİYEYİ PARÇALAMA PLANLARI

Yakup ÜSTÜN

MEVLİD

Doç. Dr. A. Necla PEKOLCAY

HZ. ADEM

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ERDEM

İBN HALDUN

Prof. Dr. Süleyman ULUDAĞ

KUR'ÂN-I KERİM TECVİDİ

Demirhan ÜNLÜ

DAĞISTANLI ŞEYH ŞAMİL

M. Halistin KUKUL

DİN PSİKOLOJİSİ

Doç. Dr. Hayati HÖKELEKLİ

BATINILIGIN İÇ YÜZÜ

Gazâlî • Doç. Dr. Avni İLHAN

HARRAN TARİHİ

Prof. Dr. Ramazan ŞEŞEN

HAREZMŞAHLAR

Prof. Dr. Aydın TANERİ

İSLAM'DA ÜCRET

Dr. Adem ESEN

KANIJE DESTANI

M. Halistin KUKUL

yeni çıktı!
Okudunuz mu?

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

YAKIN DOĞU İSLAM ÜNİVERSİTESİ

AYDINLIĞA GİDEN YOL

Bayındır Sk. No: 55 • 06650 Kızılay/Ankara Tel: (312) 417 09 04-418 59 49-425 27 75 • Fax: 417 00 09

Banka Hesap No: Vakıfbank Meşrutiyet Şubesi 2003099, T.C. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şb. 30421-1086-1

